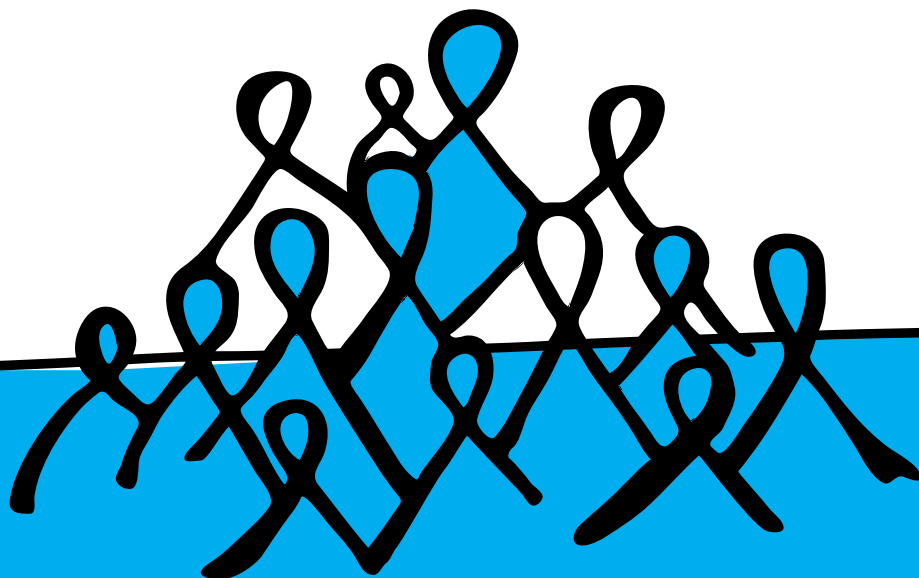

“ Εθελοντισμός και Δικαιώματα του Παιδιού ”

Ένας πρακτικός Οδηγός για την προσφορά
εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά και εφήβους

“ Εθελοντισμός και Δικαιώματα του Παιδιού ”

Ένας πρακτικός Οδηγός για την προσφορά
εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά και εφήβους

ISBN 978-960-6762-09-3

Περιεχόμενα

Πρόλογος	6
1. Εισαγωγή: Η ΔΣΔΠ και η Προσφορά Εθελοντικών Υπηρεσιών σε Παιδιά	9
2. Επιλεγμένα Άρθρα Δ.Σ.Δ.Π., Σχόλια & Εισηγήσεις	13
3. Εθελοντισμός (Ορισμός και Δεοντολογία)	21
4. Αναζήτηση Προσέλκυση και Επιλογή Εθελοντών/ντριών	25
5. Υποχρεώσεις του Φορέα/Οργάνωσης	33
6. Υποχρεώσεις του/της Εθελοντή/ντριας	37
7. Εκπαίδευση Εθελοντή/ντριας (Ενδυνάμωση-Υποστήριξη)	41
8. Εποπτεία (Καθοδήγηση-Εμψύχωση- Ανατροφοδότηση-Αξιολόγηση)	47
9. Σημαντικές Συνοπτικές Εισηγήσεις	53

10. Παραρτήματα	59
A. Βιβλιογραφία	60
B. Παράδειγμα Αγγελίας Αναζήτησης Εθελοντών/ντριών	62
Γ. Υποδείγματα: Αίτηση Συμμετοχής - Ερωτηματολόγιο Συνέντευξης Υποψηφίων Εθελοντών/ντριών - Υπεύθυνη Δήλωση - Υποδείγματα Συμβολαίου - συμφωνητικού Συνεργασίας	64
Δ. Οδηγός Οργάνωσης Ολοκληρωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος	72
Ε. Ενδεικτικό Εγχειρίδιο Χειρισμού Εθελοντών/ντιών	74
Στ. Ενημέρωση-Ενδυνάμωση Εθελοντών /ντριών στα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδας	76
Z. Μελέτη Ενδεικτικών Περιπτώσεων-Παραδειγμάτων	80
Η. Συμμετέχοντες στα Σεμινάρια – Επιστημονική & Συντακτική Επιτροπή	84
11. Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	87
11.1. Πλήρες Κείμενο της Σύμβασης	88
11.2 Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια	106

Πρόλογος

Ο Οδηγός αυτός αφορά την προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά 0-18 ετών, από πρόσωπα που έρχονται σε άμεση ή έμμεση επαφή μαζί τους.

Στόχος του Οδηγού είναι να συμβάλλει ώστε η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) να γίνει γνωστή, σεβαστή και να εφαρμόζεται από όλους/ες που συμμετέχουν στην οργάνωση και προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά, δηλαδή τόσο από τους/τις επαγγελματίες όσο και τους/τις εθελοντές/ντριες.

Ο Οδηγός είναι προϊόν ανταλλαγής εμπειριών και απόψεων εκπροσώπων 31 δημοσίων φορέων και μη-κυβερνητικών οργανώσεων, και επεξεργασίας τους από 9μελή επιστημονική επιτροπή, που συγκροτήθηκε ειδικά με σκοπό την δημιουργία του.

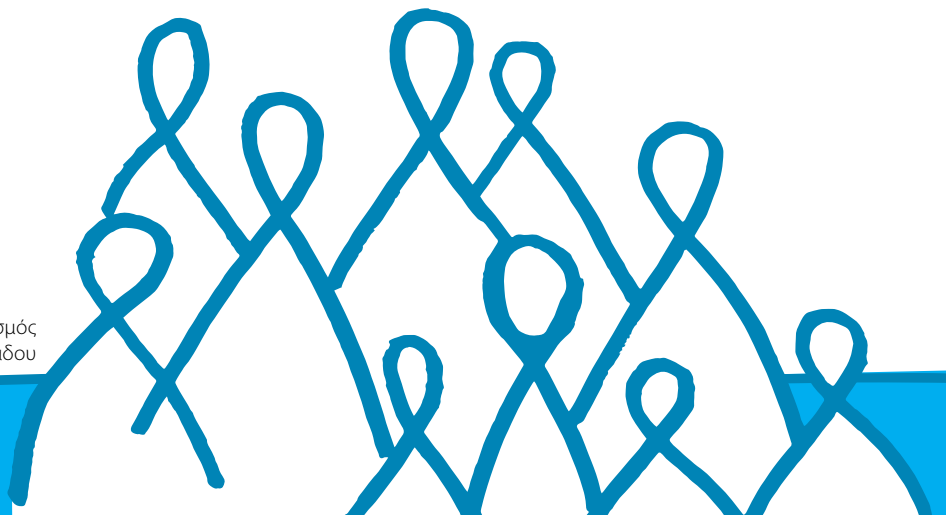
Το όλο εγχείρημα για την έκδοση ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Γιώργου Μόσχου και της εμπειρογνώμονος σε θέματα παιδικής προστασίας Δρ. Ελένης Αγάθωνος-Γεωργοπούλου.

Ύστερα από ανοικτή πρόσκληση σε δημόσιους φορείς και μη-κυβερνητικές οργανώσεις που παρέχουν εθελοντικές υπηρεσίες σε ανήλικα άτομα, οργανώθηκαν 2 σεμιναριακές συναντήσεις, σχετικά με την δεοντολογία που διέπει την προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά 0-18 ετών, όπου έγινε ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών, μεθοδολογίας δουλειάς, αποριών, διλημάτων, προβληματισμών, επιτευγμάτων και δυσκολιών.

Στη συνέχεια, συγκροτήθηκε 9μελής επιστημονική επιτροπή, η οποία επεξεργάστηκε τις προτάσεις και πιθανές λύσεις σε ζητήματα που αναδύονται κατά τη συνεργασία φορέων και οργανώσεων με εθελοντές, όπως αναδείχθηκαν στις σεμιναριακές συναντήσεις.

Το συντονισμό των ενεργειών ανέλαβε η ψυχολόγος-ειδική επιστήμονας του Συνηγόρου του Πολίτη-Συνηγόρου του Παιδιού, Μαρία Τσάγκαρη.

Στην τελική επιμέλεια του υλικού που συγκεντρώθηκε συνέβαλε, επίσης, η υφηγήτρια Παιδιατρικής, μέλος Δ.Σ. της ΕΛΕΠΑΠ και του ΕΣΕ, Δρ. Ελένη Βαλάσση-Αδάμ.

Για το σοβαρό θέμα της οργάνωσης εθελοντικών υπηρεσιών και της επιλογής, εκπαίδευσης, υποστήριξης και εποπτείας των εθελοντών υπάρχει πλούσια ξενόγλωσση και ελληνική βιβλιογραφία (βλ. σελ. 60-61).

Στον Οδηγό μας καταβλήθηκε προσπάθεια να καταγραφούν με τρόπο σύντομο και εύχρηστο, αρχές και τεχνικές που μπορούν να βοηθήσουν τους επαγγελματίες και τους εθελοντές στη συστηματοποίηση του χρόνου, των γνώσεων και των καλών τους προθέσεων, με απώτερο στόχο -κατά την προσφορά των εθελοντικών υπηρεσιών τους- να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ), Ν.2101/92.

Στον Οδηγό, το θεωρητικό μέρος περιορίστηκε στο ελάχιστο, παραπέμποντας σε σχετική επιλεγμένη βιβλιογραφία, ενώ εστίασαμε σε:

- I. Βασικές διαδικασίες και κανόνες, που αφορούν στη διαχείριση της προσφοράς εθελοντικών υπηρεσιών
- II. Θετικές και αρνητικές εμπειρίες, που μπορούν να χρησιμεύσουν ως «εκπαιδευτικά παραδείγματα» προς μίμηση ή προς αποφυγή
- III. Πεδία εφαρμογής της Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ)
- IV. Εργαλεία προς πιθανή χρήση και, παραπομπές σε σχετικά εγχειρίδια και συγγράμματα.

Ελπίζουμε, ο Οδηγός αυτός να χρησιμεύσει ως «εργαλείο ελέγχου, προγραμματισμού και αυτο-αξιολόγησης» για κάθε φορέα και οργάνωση που παρέχει εθελοντικές υπηρεσίες σε παιδιά 0-18 ετών.

Επιπρόσθετα, παρουσιάζονται αρκετές προτάσεις και ιδέες προς περαιτέρω αξιοποίηση.

Τα περιγραφόμενα σε αυτή την έκδοση μπορεί να φανούν χρήσιμα σε επαγγελματίες που έχουν στην ευθύνη τους την οργάνωση και παροχή εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά 0-18 ετών, σε εθελοντές/ντριες, αλλά και σε όποιον γενικότε-

ρα ασχολείται με την προστασία και την φροντίδα ανήλικων ατόμων.

Επιθυμία μας είναι όποιος κάνει χρήση των πληροφοριών του Οδηγού αυτού και επιθυμεί να καταθέσει την δική του εμπειρία ή προτάσεις, να στείλει μήνυμα στον Συνήγορο του Πολίτη-Συνήγορο του Παιδιού, υπεύθυνο της έκδοσης (στην ηλεκτρονική διεύθυνση cr@synigoros.gr), που θα τίθενται υπόψη των μελών της Επιστημονικής Επιτροπής.

Ευχόμαστε ο Οδηγός να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο από όλους τους ενδιαφερόμενους.

Γιώργος Μόσχος

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Δρ. Ελένη Αγάθωνος

Ψυχολόγος-κοινωνική λειτουργός,
εμπειρογνώμονας παιδικής προστασίας

Δρ. Ελένη Βαλάσση-Αδάμ

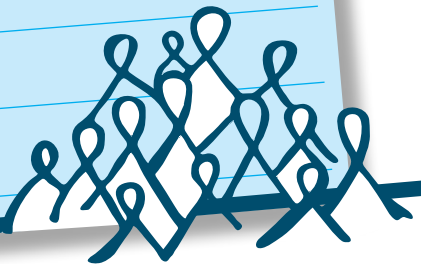
Υφηγήτρια Παιδιατρικής,
μέλος Δ.Σ. της ΕΛΕΠΑΠ και μέλος ΕΣΕ

Μαρία Τσάγκαρη

Ψυχολόγος-ειδική επιστήμονας
στο Συνήγορο του Πολίτη- Συνήγορο του Παιδιού

Μάιος 2016

σημειώσεις _____

“ ΕΙΣΑΓΩΓΗ:
Η ΔΣΔΠ και
η Προσφορά
Εθελοντικών
Υπηρεσιών
σε Παιδιά ”

1. Εισαγωγή:

Η ΔΣΔΠ και η Προσφορά Εθελοντικών Υπηρεσιών σε Παιδιά

Τι όμορφο που είναι να ζεις
να σου λεν καλημέρα του κόσμου τα χείλη
τη ζωή να την κάνεις τραγούδι αγάπης
Τι όμορφο που είναι να ζεις
σαν παιδί, να απορείς και να ζεις!

Ναζίμ Χικμέτ, συγγραφέας-ποιητής

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) είναι ο πρώτος παγκόσμιος νομικά δεσμευτικός κώδικας για τα δικαιώματα που όλα τα παιδιά 0-18 ετών πρέπει να απολαμβάνουν. Περιγράφει τις στοιχειώδεις αρχές για την ευημερία των ανήλικων ατόμων στα διάφορα στάδια ανάπτυξης και πεδία εξέλιξής τους και αποτελείται από 54 άρθρα.

Η Σύμβαση υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 20 Νοεμβρίου 1989 και τέθηκε σε ισχύ το 1990. Μέχρι σήμερα έχει επικυρωθεί σχεδόν από όλες τις χώρες του κόσμου, ενώ στην Ελλάδα έγινε νόμος του κράτους το 1992 (ν.2101/92, ΦΕΚ 192, τ.Α/02.12.92).

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, έρχεται να τοποθετήσει την ανηλικότητα στη θέση που της αξίζει και της αναλογεί στο κοινωνικό γίνεσθαι:

τα παιδιά από απλά αντικείμενα προστασίας, καθίστανται πλέον ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ δικαιωμάτων!!!

Τα Δικαιώματα του Παιδιού οικοδομούνται πάνω σε 3 βασικούς πυλώνες:

- **Προστασίας** (στη ζωή και την επιβίωση, καθώς και από κάθε μορφής κακομεταχείριση, κακοποίηση, εκμετάλλευση, διάκριση, ρατσισμό, κ.λπ.)
- **Παροχών** (δικαίωμα στην διαβίωση, την εκπαίδευση, την υγεία, την πρόνοια, την ψυχαγωγία, κ.λπ.)
- **Συμμετοχής** (δικαίωμα στην έκφραση γνώμης, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, κ.λπ.)

Πάνω στους 3 αυτούς πυλώνες έρχονται να λειτουργήσουν επικουρικά-υποστηρικτικά όλα τα επιμέρους όργανα της εκάστοτε ευνομούμενης κοινωνίας, όπως φορείς, υπηρεσίες και οργανώσεις, με απώτερο στόχο την γνωστοποίηση, αναγνώριση, διασφάλιση, προαγωγή και υλοποίηση των βασικών δικαιωμάτων των ανήλικων ατόμων.

Ένας από τους διαχρονικά πολύτιμους θεσμούς κάθε ευνομούμενης κοινωνίας είναι ο εθελοντισμός, δηλ. η κάθε μορφής μη αμειβόμενη εργασία και κάθε έργο στο πλαίσιο μιας μη-κερδοσκοπικής, μη-αμειβόμενης δράσης, που δεν γίνεται με σκοπό το οικονομικό κέρδος. Σκοπό έχει δε, την ευημερία των συνανθρώπων, της κοινότητας ή της κοινωνίας γενικότερα.

Ο εθελοντισμός μπορεί να παίρνει διαφορετικές μορφές: από την αμοιβαία εξυπηρέτηση, σε χειρισμούς της κοινότητας σε ώρες κρίσης, έως την εθελοντική προσπάθεια παροχής υπηρεσιών υποστήριξης, ανακούφισης, επίλυσης συγκρούσεων και εξάλειψης αρνητικών κοινωνικών φαινομένων, όπως η παιδική κακοποίηση και η φτώχεια.

Περιλαμβάνει τοπικές, περιφερειακές και εθνικές προσπάθειες, καθώς και διμερή ή διεθνή προγράμματα & δράσεις (βλ. Δερβίση Ευθυμία, Προϊσταμένη Τμήματος Εθελοντισμού & Πιστοποίησης Φορέων Υπ. Υγείας).

Τον εθελοντισμό μπορούν να υλοποιούν, ενδεικτικά:

- μη-κυβερνητικές οργανώσεις, σύλλογοι, σωματεία και αυτο-οργανωμένες ομάδες πολιτών
- εκκλησιαστικές οργανώσεις και φορείς
- δημόσιοι φορείς, που μέσω των κοινωνικών τους υπηρεσιών οργανώνουν την προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών

Καθώς μεγαλώνεις θ'ανακαλύψεις γιατί έχεις δύο χέρια: το ένα είναι για να βοηθάς τον εαυτό σου και το άλλο είναι για να βοηθάς τους συνανθρώπους σου

AudreyHerburn-πρέσβειρα των Η.Ε.

Το περιεχόμενο της ΔΣΔΠ συναντάται κατ'ανάγκη -ιδίως στην ιδιαίτερα δυσχερή για την Ελλάδα παρούσα κοινωνικο-οικονομική συγκυρία- με τις εκφάνσεις του εθελοντισμού, με έμφαση στην παροχή έργου σε παιδιά 0-18 ετών, στα διάφορα πλαίσια ζωής και καθημερινότητάς τους. Η εθελοντική προσφορά καλείται να συνδράμει πλέον στην μετουσίωση της προστασίας, των παροχών και της συμμετοχής των ανήλικων ατόμων στην πράξη και καθημερινή πρακτική.

Η συνεχιζόμενη προσπάθεια προαγωγής και προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού συμπορεύεται με τα βασικά στοιχεία του θεσμού του εθελοντισμού σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο: αγάπη, αλληλεγγύη, ανθρωπιά, ανιδιοτέλεια, βοήθεια, διακριτικότητα, δοτικότητα, ειλικρίνεια, ελπίδα, εκτίμηση, εμπιστοσύνη, ενδιαφέρον, ενσυναίσθηση, ευαισθησία, ευγένεια, εχεμύθεια, καλοσύνη, προσφορά, σεβασμό, στήριξη, συμμετοχή, συμμόρφωση, συμπαράσταση, συνδρομή, συνέπεια, συνεργασία, υπευθυνότητα, χαμόγελο, χαρά, απόθεμα χρόνου και ψυχής, δημιουργώντας ένα εκρηκτικό μείγμα ενθουσιασμού, δημιουργικότητας και συνέργειας προς το υπέρτερο συμφέρον των ανηλίκων.

**Η ειλικρίνεια κερδίζει την εμπιστοσύνη
Η ευγένεια κερδίζει την εκτίμηση
Η καλοσύνη κερδίζει την αγάπη**

ΛαοΤζυ-φιλόσοφος

Ο εθελοντισμός αποτελεί αναμφίβολα οικουμενική κοινωνική αξία, χωρίς πλέον να ταυτίζεται με τη φιλανθρωπία, αφού οι σύγχρονες αντιλήψεις επιτάσσουν η προσφορά εθελοντικού έργου να είναι αποτέλεσμα συνειδητής επιλογής, να γίνεται με συστηματικό και οργανωμένο τρόπο, να βασίζεται σε γνώσεις και σταθερότητα, να έχει επίκεντρο τον άνθρωπο -και στην περίπτωση μας τα παιδιά 0-18 ετών- προϋποθέσεις τις οποίες οι εθελοντές πρέπει να αντιμετωπίζουν με σεβασμό και ευαισθησία.

Μετά και από τις πρόσφατες, ραγδαίες κοινωνικο-οικονομικές ανακατατάξεις στην Ελλάδα, ο εθελοντισμός αποκτά ιδιαίτερη σημασία και πρακτική αξία, καθώς καλείται όλο και περισσότερο να συνδράμει στις νέες αναδυόμενες ανάγκες, πολλές από τις οποίες έχουν επείγοντα χαρακτήρα.

Σε αυτή την κομβικής σημασίας συγκυρία, κρίνεται **εξαιρετικά κρίσιμο οι εθελοντικές υπηρεσίες που απευθύνονται στα παιδιά να είναι ποιοτικές, οριοθετημένες, υποστηριζόμενες, ελεγχόμενες & πιστοποιημένες, καθώς και να αναπτύσσονται σε ένα σαφές λειτουργικό πλαίσιο που διασφαλίζει την ανταπόκρισή τους στην κοινωνική τους στόχευση αλλά και στις επιταγές της σχετικής νομοθεσίας.**

1. Εισαγωγή:

Η ΔΣΔΠ και η Προσφορά Εθελοντικών Υπηρεσιών σε Παιδιά

Αντικείμενο του εθελοντισμού προς τα παιδιά είναι το ίδιο ανήλικο άτομο, ή/και ομάδα ανήλικων ατόμων σε κάθε πεδίο της κοινωνικής καθημερινότητας.

Ανάλογα με το πλαίσιο και το είδος του προσφερόμενου έργου του προς το εξυπηρετούμενο παιδί, εξειδικεύεται και η ανάγκη για συγκεκριμένη εθελοντική προσφορά.

Το πλαίσιο μπορεί -ενδεικτικά και όχι περιοριστικά- να είναι:

- ίδρυμα φροντίδας, φιλοξενίας, απασχόλησης, νοσηλευτικό, εκκλησιαστικό κ.ά.
- πεδίο προσχολικής απασχόλησης, σχολείο Α΄θμιας ή Β΄θμιας Εκπαίδευσης
- αθλητικό, πολιτιστικό, ψυχαγωγικό κέντρο, κατασκήνωση, κ.ά.
- προσφυγικός καταυλισμός, οικισμός ή καταυλισμός Ρομά, κ.ά.

Οι ανάγκες του εκάστοτε πλαισίου μπορεί -μεταξύ άλλων- να αφορούν σε:

- εκπαιδευτική υποστήριξη και συνδρομή αδυνάτων μαθητών/τριών, ή μαθητών/τριών ευάλωτων κοινωνικά ομάδων
- δημιουργική, αθλητική ή ψυχαγωγική απασχόληση παιδιού ή ομάδας παιδιών
- συνδρομή στην εκμάθηση και πρακτική άσκηση δεξιοτήτων παιδιών, ιδίως αυτών με αναπηρίες, εξειδικευμένες ανάγκες, ή των φιλοξενουμένων σε ιδρύματα και ξενώνες
- επικουρία σε κάλυψη πρακτικών ζητημάτων της καθημερινότητας,, όπως: μεταφορά από/προς το σχολείο, συνοδεία σε ιατρικά ραντεβού, εξωσχολικές δράσεις, φροντίδα καθημερινής υγιεινής, προετοιμασία φαγητού και σίτισης, κ.ά.
- προσφορά βασικών ειδών υγείας, ζωής και διαβίωσης
- κάλυψη βασικών άμεσων αναγκών ζωής και επιβίωσης, διανομή φαγητού ή ειδών ιματισμού και άλλων ειδών άμεσης ανάγκης, ιδίως σε περιπτώσεις προσφυγικών ροών

“ Επιλεγμένα
Άρθρα Δ.Σ.Δ.Π.
Σχόλια &
Επισημάνσεις ”

2. Επιλεγμένα Άρθρα Δ.Σ.Δ.Π.,

Σχόλια & Επισημάνσεις

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1989, και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Σεπτεμβρίου 1990. Μέχρι το Νοέμβριο του 2005 έχει κυρωθεί από 192 χώρες.

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) αποτελείται από 54 άρθρα (βλ. το πλήρες κείμενο στη σελ. 88-105).

Πρόκειται για ένα κείμενο αναφοράς, δεσμευτικό για κυβερνήσεις, νομοθέτες και κοινωνικούς εταίρους. Ενδεικτικά παρακάτω παρουσιάζονται επιλεγμένα αποσπάσματα από την εισαγωγή και ορισμένα άρθρα της Σύμβασης με συναφή σχολιασμό, επισημαίνοντας τη σημασία που έχει η κατάλληλη κατανόηση και αξιοποίηση των προβλέψεών της, τόσο από εθελοντές/ντρίες, όσο και από επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά 0-18 ετών.

Κεντρικής σημασίας πάντως είναι το γεγονός ότι τα δικαιώματα είναι αλληλένδετα και θα πρέπει να συνεξετάζονται και συχνά να γίνεται η ορθή στάθμιση σχετικά με την εφαρμογή τους, ιδίως όταν αυτά συγκρούονται μεταξύ τους. Σκόπιμο είναι, λοιπόν, να γνωρίζει κανείς το σύνολο των δικαιωμάτων, ώστε κατά περίπτωση να μπορεί να τα επικαλείται και να τεκμηριώνει την όποια θέση του από την οπτική τού συμφέροντος τού παιδιού 0-18 ετών, μέσω της προσεκτικής στάθμισης του συνόλου των δικαιωμάτων του.

Εισαγωγή ΔΣΔΠ

«...Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη... Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη...»

Σχόλιο: Πολλοί θεωρούν ότι η εφαρμογή της ΔΣΔΠ εναπόκειται στα κράτη, που την έχουν υπογράψει και αφορά συγκεκριμένες πολιτικές. Όλοι, όμως, πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι -η εφαρμογή της ΔΣΔΠ- αποτελεί ευθύνη κάθε ατόμου που έρχεται σε επαφή με παιδιά, με οποιαδήποτε ιδιότητα και σχέση, σε κάθε περίπτωση, στην καθημερινή πρακτική. Είναι κοινή παραδοχή ότι, οι επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά 0-18 ετών, πιστεύουν ότι γνωρίζουν και θεωρούν αυτονόητο ότι εφαρμόζουν τη ΔΣΔΠ, ενώ στην πραγματικότητα αγνοούν και παραβιάζουν πολλά σημεία της στην καθημερινή τους επαφή με τα ανήλικα άτομα. Η Βρετανική Εταιρεία για τη Φροντίδα της Υγείας του Παιδιού στην Κοινότητα επεσήμανε το πρόβλημα και ήδη από το 2000 εξέδωσε ειδικό εγχειρίδιο (βλ. Παράρτημα ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ), για την εφαρμογή της Σύμβασης στο χώρο της υγείας.

Πρόταση: Στα παρακάτω άρθρα, όπου αναφέρεται «τα Συμβαλλόμενα Κράτη», να διαβάζεται **«καθώς και κάθε οργανισμός και άτομο που έχει επαφή με παιδιά»**

«...Έχοντας πεισθεί ότι **η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας** και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρστάτα το ρόλο της στην κοινότητα...»

Σχόλιο: Οποιοσδήποτε έρχεται σε επαφή με παιδί, θα πρέπει να το αντιμετωπίζει πάντοτε ως μέλος μιας οικογένειας, παρούσας ή απύουσας, συγκροτημένης ή διαλυμένης, λειτουργούσας ή αδιάφορης.

«...Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης... Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μία ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης...»

Σχόλιο: Το πνεύμα αυτό δεν αφορά μόνο στην ανατροφή, αλλά κάθε επαφή εθελοντή/ντριας ή επαγγελματία με κάθε παιδί, σε κάθε χώρο και ακόμη και για ελάχιστο χρόνο. Ο σεβασμός της αξιοπρέπειας και της αρμονικής ανάπτυξης της προσωπικότητάς του ανήλικου ατόμου, είναι μια υπόθεση που απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και επιμέλεια.

Άρθρο 1

«Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρωπίνον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.»

Σχόλιο: Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία η ενηλικίωση επέρχεται στο 18^ο έτος. Ακόμη και αν η ανατροφή του παιδιού, ή τα έθιμα μιας ομάδας στην οποία ανήκει (π.χ. παιδιού Ρομά ή καταγόμενου από τρίτες χώρες), συντείνουν στο να αναλαμβάνει ενήλικους ρόλους νωρίτερα, καθήκον των εθελοντών/ντριών και των επαγγελματιών είναι να υπερα-

σπίζονται και προστατεύουν ένα ανήλικο άτομο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία και να αποτρέπουν την αντιμετώπισή του ως ενήλικα.

Άρθρο 2

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασιζόμενης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.»

Σχόλιο: Η αρχή της μη-διάκρισης που καθιερώνεται στο άρθρο αυτό της Σύμβασης είναι μεγάλης σημασίας και χρειάζεται να κατανοηθεί πλήρως από κάθε εθελοντή/ντρια και επαγγελματία που εργάζεται με παιδιά. Η αναφορά σε ορισμένα ειδικά χαρακτηριστικά (π.χ. θρησκείας, καταγωγής, ανικανότητας, νομικής κατάστασης), μπορεί ορισμένες φορές να χρειάζεται να γίνει ως επίκληση για την άσκηση ειδικού δικαιώματος. Θα πρέπει, όμως, να υπάρξει μέριμνα ώστε να μην υφίσταται στιγματισμός, ή δημιουργία ανταγωνισμού ανάμεσα στα παιδιά, εξ αιτίας αυτής της επίκλησης. Επίσης, οι εθελοντές/ντρίες και οι επαγγελματίες θα πρέπει να επιβλέπουν και να αποτρέπουν την οποιαδήποτε διάκριση λαμβάνει χώρα από άλλους επαγγελματίες, γονείς ή παιδιά σε βάρος των ανήλικων ατόμων με ειδικά χαρακτηριστικά, καθώς και να εκπαιδεύουν και εκπαιδεύονται στον διαρκή σεβασμό της διαφορετικότητας και της αναγνώρισης της αρχής της ισότητας.

2. Επιλεγμένα Άρθρα Δ.Σ.Δ.Π Σχόλια & Εισημάνσεις

Άρθρο 12

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης **το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης** του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.

2. Για το σκοπό αυτόν θα **πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται** σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.»

Σχόλιο: Είναι από τα δυσκολότερα στην εφαρμογή τους δικαιώματα. Περιλαμβάνει την υποχρέωση να εξετάζεται και να γίνεται κατανοητή η κατάσταση του εκάστοτε παιδιού, να ερωτάται η γνώμη του με μη κατευθυντικό τρόπο, και εφόσον είναι αναγκαίο με χρήση διερμηνέων ή/και με μη λεκτικούς τρόπους και να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις του και ειδικές συνθήκες ζωής, διαβίωσης και καθημερινότητάς του, όταν λαμβάνονται αποφάσεις που το αφορούν.

Άρθρο 14

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.»

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

3. Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.»

Σχόλιο: Θεωρητικά σεβόμαστε αυτά τα δικαιώματα, στην πράξη, όμως, μπορεί να δυσκολευόμαστε να αντιμετωπίσουμε ισότιμα το παιδί, που έχει διαφορετικό θρήσκευμα, ιδίως όταν πρόκειται για θρησκείες που έχουν συνδεθεί με συμπεριφορές που παραβιάζουν δικαιώματα τρίτων. Ο συνδυασμός του δικαιώματος στη θρησκευτική ελευθερία με τα δικαιώματα της ελεύθερης έκφρασης της προσωπικότητας, της μη διάκρισης και της προστασίας από κάθε μορφή βίας απαιτεί προσεκτική στάθμιση.

Άρθρο 16

«1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.»

Σχόλιο: Η προστασία της ιδιωτικής ζωής του παιδιού είναι εξαιρετικά λεπτό ζήτημα, που χρειάζεται να συν-εξετάζεται προσεκτικά με άλλα σημαντικά του δικαιώματα. Πάντως, η παραδοσιακή αντίληψη ότι κάθε ενήλικας «για το καλό» του παιδιού μπορεί να καταργεί, ή να παραβιάζει αυθαίρετα τον ιδιωτικό του χώρο έχει πλέον ξεπεραστεί, με βάση και την συγκεκριμένη πρόβλεψη της Σύμβασης. Τα προσωπικά αντικείμενα και η αλληλογραφία ενός ανήλικου ατόμου, θα πρέπει να τυγχάνουν του αναγκαίου σεβασμού.

Άρθρο 19

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανόμενης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή, την εξέταση, την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξής τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και, όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.»

Σχόλιο: Η προστασία του παιδιού από κάθε μορφή βίας, προσβολής, βιαιοπραγιών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, είναι μια εξαιρετικά δύσκολη και απαιτητική υπόθεση. Συχνά, απαιτείται η μεσολάβηση ειδικών επαγγελματιών για την κατανόηση του είδους και της μορφής της παραβίασης σε βάρος ενός ανήλικου ατόμου. Οι εθελοντές/ντρίες θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην ξεφεύγουν από τον δικό τους ρόλο, που χρειάζεται να προσδιορίζεται σαφώς και να οριοθετείται έναντι αυτού των επαγγελματιών. Οι εθελοντές/ντρίες χρειάζεται να είναι καλοί δέκτες πληροφοριών, χωρίς να παρεμβαίνουν σε πεδία που δεν άπτονται του ρόλου τους, καθώς και να συνεργάζονται με τους επαγγελματίες προς το συμφέρον των ανήλικων ατόμων. Μεγάλη προσοχή χρειάζεται και το ζήτημα της εχεμύθειας, που συχνά ζητούν τα παιδιά από τους εθελοντές/ντρίες, η οποία θα πρέπει να παρέχεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το ανήλικο άτομο δεν βρίσκεται σε κίνδυνο, οπότε θα πρέπει να γνωρίζουν (τα παιδιά και οι εθελοντές/ντρίες), ότι καθήκον των ενηλίκων είναι να συνεργάζονται με εξειδικευμένους φορείς και επαγγελματίες, για να βρίσκουν λύσεις αποτροπής των βλαπτικών -σε βάρος των παιδιών- καταστάσεων.

Άρθρο 23

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του, ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατό-

2. Επιλεγμένα Άρθρα Δ.Σ.Δ.Π Σχόλια & Εισηγήσεις

πιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.»

Σχόλιο: Βάσει της ΔΣΔΠ αλλά και της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθιερώνεται υποχρέωση λήψης μέτρων θετικής διάκρισης για να μπορέσει το παιδί με αναπηρίες, να απολαύσει ισότιμα όλα τα δικαιώματά του, ιδίως δε όσα συνδέονται με την εκπαίδευση και την κοινωνική του συμμετοχή. Αυτού του είδους οι «θετικές διακρίσεις» θα πρέπει να γίνονται κατανοητές και στα ανήλικα άτομα, ώστε να μη νοιώθουν ότι αδικούνται, ή ότι οι ενήλικοι φέρονται αυθαίρετα και μεροληπτικά υπέρ κάποιων παιδιών.

Άρθρο 29

- «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:
- α. Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.
 - β. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
 - γ. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.
 - δ. Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους του λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.
 - ε. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον. ...»

Σχόλιο: Τα άρθρα της ΔΣΔΠ που αφορούν την εκπαίδευση καθιερώνουν το δικαίωμα όλων των παιδιών 0-18 ετών -ανεξάρτητα από την νομική κατάστασή τους, ή αυτή των γονέων/κηδεμόνων τους- να φοιτούν στο σχολείο. Θέτουν, επίσης, τους στόχους που πρέπει να διαπνέουν την εκπαίδευση. Βέβαια, ο σεβασμός στις αξίες και τους πολιτισμούς της χώρας καταγωγής ενός ανήλικου ατόμου, που συνιστάται στο άρθρο αυτό, χρειάζεται να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με το σεβασμό του συνόλου των δικαιωμάτων του, όπως αυτά καθιερώνονται στη Σύμβαση. Επισημαίνεται ότι στην Ελληνική έννομη τάξη εκτός από δικαίωμα, υφίσταται και υποχρέωση φοίτησης των παιδιών στο σχολείο στις ηλικίες 5-16 ετών, που ισχύει ακόμη και για τα παιδιά που βρίσκονται στη χώρα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα.

Άρθρο 30

«Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθον ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.»

Σχόλιο: Το γεγονός ότι αρκετά παιδιά, που προέρχονται από ξένες χώρες, ή ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες, ντρέπονται να χρησιμοποιήσουν τα ονόματά τους, να μιλήσουν στην μητρική γλώσσα τους, ή να κάνουν αναφορά στα έθιμά τους, οφείλεται στην κοινωνική πίεση που συχνά υφίστανται. Οι εθελοντές/ντρίες και οι επαγγελματίες είναι πολύ σημαντικό να έχουν επίγνωση αυτού του ζητήματος, και να προσπαθώνται το δικαίωμα των ανήλικων ατόμων, όπως καθιερώνεται στο άρθρο αυτό.

Άρθρο 31

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

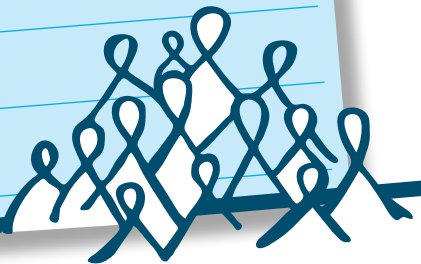
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.»

Σχόλιο: Ο σεβασμός του ελεύθερου χρόνου και της ανάγκης του παιδιού να ψυχαγωγείται και να συμμετέχει στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή, χρειάζεται να τυγχάνει ιδιαίτερης προσοχής, σε συνδυασμό και κατάλληλη στάθμιση με άλλα δικαιώματα (π.χ. επιμέλειας, εκπαίδευσης, προστασίας, υγείας, έκφρασης γνώμης, κ.λπ.). Οι εθελοντές/ντρίες σε συνεργασία με τους αρμόδιους επαγγελματίες, θα πρέπει να μπορούν -κατά περίπτωση- αφενός να υποστηρίξουν το δικαίωμα αυτό των ανήλικων ατόμων, αφετέρου δε να βοηθούν στην οριοθέτηση και προστασία τους από την καταχρηστική ή στρεβλή του άσκηση.

σημειώσεις

σημειώσεις _____

|| ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ
Ορισμός &
Δεοντολογία ||

3. Εθελοντισμός

Ορισμός και Δεοντολογία

Ο εθελοντισμός ορίζεται ως μια δραστηριότητα που έχει δύο βασικά χαρακτηριστικά:

1) Ανιδιοτελή προσφορά-αμισθί 2) Προσφορά προς όφελος της κοινωνίας

«Εθελοντής είναι το άτομο το οποίο, πέρα από τα όρια της επαγγελματικής του απασχόλησης και των κοινωνικών του ευθυνών, κατορθώνει να συνεισφέρει με διάφορους τρόπους, χωρίς την προσδοκία κέρδους ή ανταμοιβής, με την πεποίθηση ότι η δραστηριότητά του είναι ευεργετική για την κοινότητα και ικανοποιητική για τον ίδιο.»

ΠΗΓΗ: Κώδικας Δεοντολογίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου

Εθελοντισμός **δεν είναι:**

- μια φιλανθρωπική δωρεά ή άλλου είδους προσφορά
- μια μεμονωμένη πράξη ευαισθησίας πολίτη προς το συνάνθρωπο
- η πρακτική εξάσκηση φοιτητή, επιστήμονα ή επαγγελματία σε πλαίσιο
- η ανάδοχη φροντίδα παιδιού
- η δράση στα πλαίσια εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μιας επιχείρησης

Οι παραπάνω μορφές προσφοράς ενέχουν «εθελοντικά» χαρακτηριστικά, αλλά και άλλα στοιχεία που τις καθιστούν διακριτές από τον εθελοντισμό.

Κίνητρα για τον Εθελοντισμό

- Το κίνητρο είναι αυτό που κινητοποιεί ένα άτομο να κάνει κάτι. Ο προσδιορισμός των κινήτρων είναι εξαιρετικά σημαντικός για την υιοθέτηση στρατηγικών προσέλκυσης και διατήρησης των εθελοντών/τριών, αλλά και προσδιορισμού του είδους, της ποσότητας και της ποιότητας της εργασίας που καλούνται να παράσχουν
- Το 1957 ο Herzberg δημιούργησε ένα δισδιάστατο μοντέλο από εξωτερικούς παράγοντες (υγιεινής) και εσωτερικά κίνητρα (επίτευξη στόχων, αναγνώριση, η δουλειά η ίδια, η υπευθυνότητα και η πρόοδος)

- Υιοθετώντας αυτό το μοντέλο στον εθελοντισμό ο Gidron το 1978, υπέθεσε ότι οι ανταμοιβές για την εθελοντική προσφορά ήταν είτε προσωπικές (π.χ. ευκαιρία για πληρότητα), είτε κοινωνικές (π.χ. ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων), ή εμμέσως οικονομικές (π.χ. απόκτηση εργασιακής εμπειρίας).
- Το 1981 ο Smith ανέπτυξε ένα μοντέλο δύο παραγόντων για την κατανόηση των κινήτρων του εθελοντισμού, διακρίνοντας αλτρουιστικά από εγωιστικά κίνητρα.
- Το 1987 ο Fitch πρότεινε ένα μοντέλο τριών παραγόντων. Το μοντέλο περιείχε τρεις δομές κινήτρων: αλτρουιστικά, εγωιστικά και κίνητρα κοινωνικής υποχρέωσης.
- Μια ευρέως διαδεδομένη προσέγγιση στο θέμα που αναπτύχθηκε και αυτή στις αρχές της δεκαετίας του '90, είναι το πολυ-παραγοντικό μοντέλο. Η πολυ-παραγοντική προσέγγιση στον εθελοντισμό υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι μέσω αυτού θέλουν να ικανοποιήσουν έξι κίνητρα ή ψυχολογικές λειτουργίες:
 - αξίες (ανθρωπιστικές αξίες και αλτρουιστικό ενδιαφέρον)
 - καριέρα
 - κατανόηση (γνώση του κόσμου, πρακτική δεξιοτήτων)
 - κοινωνικότητα (ένταξη σε κοινωνικές ομάδες σπουδαίες για τα εμπλεκόμενα άτομα)
 - εξύψωση (ψυχολογική ανάπτυξη και αύξηση της αυτοεκτίμησης), και τέλος
 - προστασία του εγώ (μείωση ενοχών, καταπολέμηση αισθημάτων κατωτερότητας) (Clary et al. 1998)

Βασικές αρχές που διέπουν τη Δεοντολογία του Εθελοντισμού

- Ο εθελοντισμός ωφελεί την κοινωνία και τον/την εθελοντή/ντρια
- Η εργασία των εθελοντών/ντριών είναι άμισθη
- Η προσφορά είναι ανιδιοτελής
- Η προώθηση άλλων ιδεών ή στόχων μέσω της εθελοντικής προσφοράς δεν είναι αποδεκτή
- Ο εθελοντισμός είναι πάντα θέμα επιλογής
- Ο εθελοντισμός προάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα
- Ο εθελοντισμός σέβεται τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και τον πολιτισμό όλων των ανθρώπων
- Σε ότι αφορά παιδιά, περιλαμβάνει το σεβασμό και την εφαρμογή των σχετικών άρθρων της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ)
- Ο εθελοντισμός είναι ένας θεμιτός τρόπος, με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της κοινωνίας τους, να νοιώθουν χρήσιμοι, απαραίτητοι ή/και σημαντικοί
- Ο εθελοντισμός είναι καλός τρόπος με το οποίο άτομα ή ομάδες μπορούν να εκφράσουν και να ικανοποιήσουν ανθρώπινες, περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανάγκες
- Οι εθελοντές/ντριες δεν πρέπει να αντικαθιστούν τους αμειβόμενους εργαζόμενους και δεν αποτελούν απειλή για την εργασιακή ασφάλεια αυτών, θέση που πρέπει να δηλώνεται και να διασφαλίζεται από τον εμπλεκόμενο φορέα/οργάνωση
- Επιδίδεται προσπάθεια συνεργασίας και αποφυγή αντιπαλότητας προς επαγγελματίες

3. Εθελοντισμός

Ορισμός και Δεοντολογία

Ο/η εθελοντής/ντρια καλείται να:

- διεκπεραιώνει τα καθήκοντα, τα οποία έχει αποδεχθεί (βάση συμβολαίου-συμφωνητικού συνεργασίας), τηρώντας τις υπάρχουσες προδιαγραφές και την ποιότητα στις προσφερόμενες υπηρεσίες του/της
- παρακολουθεί τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρει ο εκάστοτε φορέας/οργάνωση, καθώς και τις συναντήσεις εποπτείας και, όσες άλλες δραστηριότητες κρίνονται σημαντικές για την ανάπτυξη της εθελοντικής εργασίας
- επιλέγει τη μορφή και το πεδίο της εθελοντικής δράσης (αντικείμενο απασχόλησης/ατομική-ομαδική εργασία), σε συνεργασία με τον υπεύθυνο εθελοντικού έργου του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης
- είναι υπεύθυνος και συνεπής στους στόχους των εθελοντικών δράσεων και των επιμέρους καθηκόντων που αναλαμβάνει
- ενημερώνει και να συνεργάζεται με τους υπεύθυνους εθελοντικού έργου (επαγγελματίες και εθελοντές/ντριες), για τυχόν δυσκολίες ή/και προβλήματα, κατά την άσκηση της εθελοντικής του/της εργασίας.
- Να σέβεται γενικότερο το άτομο (ανήλικο ή ενήλικα), και να είναι εχέμυθος/η τηρώντας το απόρρητο στις πληροφορίες, που αφορούν όσους δέχονται τις υπηρεσίες του/της.

Ο/η «ιδανικός/ή» εθελοντής/ντρια :

- Έχει πίστη σ' αυτό που κάνει και προσπαθεί να το κάνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- Αναγνωρίζει και σέβεται τις αρχές και το σύστημα διοίκησης του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται
- Συνδυάζει το ανιδιοτελές ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο με τη συνέπεια και την αυτοπειθαρχία
- Προσπαθεί να ανταποκριθεί σε όποια ανάγκη παρουσιασθεί και δεν διστάζει να ζητήσει τη βοήθεια άλλων εθελοντών/ντριών, ή επαγγελματιών
- Δείχνει κατανόηση, υπομονή, ανοχή και αυξημένη εγρήγορση
- Ελέγχει τον άμετρο ενθουσιασμό και την εύκολη απογοήτευση, καταστάσεις με αρνητικές συνέπειες για τον εθελοντικό του/της ρόλο

σημειώσεις

“ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ-
ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ
και ΕΠΙΛΟΓΗ
εθελοντών/ντριών ”

4. Αναζήτηση - Προσέλκυση

και Επιλογή Εθελοντών/ντριών

Οι εθελοντές/ντριες αναζητούνται -συνήθως- για να καλυφθούν κενά, που έχουν δημιουργηθεί από τους περιορισμένους πόρους, αλλά και για να συμπληρωθούν οι παρεχόμενες από επαγγελματίες υπηρεσίες, με ένα διαφορετικό -σε χαρακτηριστικά και περιεχόμενο- είδος προσφοράς.

A. Προετοιμασία φορέα/οργάνωσης

Είναι στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό!

- Αφιερώστε χρόνο ως φορέας/οργάνωση, για να εκτιμήσετε τις ανάγκες σας. Τι είδους και πόσους εθελοντές/ντριες χρειάζεστε και για ποιο έργο. Είναι παγίδα να δεχθείτε εθελοντή/ντρια, στον/ην οποίο/α δεν μπορείτε να αναθέσετε έργο
- Αναδείξτε τον/την επαγγελματία/στέλεχος, που θα είναι υπεύθυνος/η για την επικοινωνία με τους/τις εθελοντές/ντριες, καθώς και για τη διαδικασία προσέλκυσης, αρχικής αξιολόγησης, και προ-επιλογής
- Εμπλέξτε ενεργά τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) σας στις αρχικές θεσμικές αποφάσεις
- Διαμορφώστε μια πάγια τακτική αναζήτησης, υποδοχής και ελέγχου υποψήφιων εθελοντών/ντριών, την οποία θα ακολουθεί το υπεύθυνο στέλεχος, αλλά και το Δ.Σ. Καλό είναι αυτή την τακτική να την επαναξιολογείτε και να την αναθεωρείτε κατά διαστήματα
- Διαμορφώστε ένα σχετικό ερωτηματολόγιο (βλ. σελ.67)
- Προετοιμάστε, ενημερώστε και ακούστε προσεκτικά τις θέσεις και απόψεις του υφιστάμενου προσωπικού και των υπάρχοντων εθελοντών/ντριών
- Ορίστε τους ρόλους και τις θέσεις, που θα θέλατε να καλύψουν οι εθελοντές/ντριες, και στρατολογήστε τους/τις σύμφωνα με τα παραπάνω.
- Καταγράψτε τις αρμοδιότητές τους, ώστε το ζητούμενο του φορέα/οργάνωσης να είναι σαφές.
- Παράλληλα, σκεφτείτε σε σχέση με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ), ποια άρθρα έχουν άμεση εφαρμογή στο δικό σας φορέα/οργάνωση. Καταγράψτε τα, αποδεχτείτε τα αρχικά ως φορέας/οργάνωση, και ακολούθως δείτε σε ποιο βαθμό μπορεί να τα εφαρμόσει ο/η συγκεκριμένος/η εθελοντής/ντρια. Σημειώστε ότι, τα περισσότερα εκπροσωπούντα στις σεμιναριακές συναντήσεις μας μέλη των φορέων/οργανώσεων, θεωρούν ότι οι επαγγελματίες γνωρίζουν και εφαρμόζουν τα άρθρα της ΔΣΔΠ (βλ. σελ.42-46 και 54-57), γεγονός που δεν ισχύει πάντοτε. Προτείνεται, λοιπόν, η μελέτη και επεξεργασία εφαρμογής, τουλάχιστον, των επιλεγμένων άρθρων της (σελ.10-12 & 14-19), όχι μόνο από τους/τις εθελοντές/ντριες, αλλά και από όλους τους/τις εργαζόμενους/ες στον φορέα/οργάνωσή σας

B. Αναζήτηση

B.1. Δημοσιοποίηση του ζητούμενου εθελοντικού έργου

Ευαισθητοποιήστε την κοινή γνώμη, **προκαλέστε το ενδιαφέρον των εθελοντών/ντριών με μια «έξυπνη» περιγραφή του εθελοντικού έργου!** Η ανακοίνωσή σας θα πρέπει να ενθουσιάζει τους/τις ενδιαφερόμενους/ες υποψήφιους/ες, τόσο για τον φορέα/οργάνωσή σας, όσο και για την εργασία που πρόκειται να προσφέρουν. Επίσης, η δημοσιοποιημένη αυτή περιγραφή πρέπει να δίνει στους/στις υποψήφιους/ες εθελοντές/ντριες μια σαφή «εικόνα» των καθηκόντων τους στο φορέα/οργάνωση.

Για να γίνει η περιγραφή του έργου πιο ελκυστική:

- Επιλέξτε έναν τίτλο
- Να είστε лакωνικοί/ές, μην ξεπερνάτε τις 100 λέξεις
- Παρουσιάστε καθαρά το στόχο του φορέα/οργάνωσής σας
- Παρουσιάστε το έργο με τρόπο απλό, κατανοητό και εφικτό
- Δώστε την διεύθυνση της ιστοσελίδας του φορέα/οργάνωσής σας
- Δώστε λεπτομέρειες για τα καθήκοντα, ευθύνες, ημερομηνίες, τόπο και χρόνο
- Να είστε ειλικρινείς και ξεκάθαροι/ες για τα προσόντα που απαιτούνται
- Μη «χρυσώνετε το χάπι». Αν πρόκειται να κάνουν κάτι βαρετό, ή δυσάρεστο πρέπει να το γνωρίζουν εξ αρχής
- Προσέξτε τα ορθογραφικά και συντακτικά λάθη
- Μη ζητάτε δέσμευση μεγάλης διάρκειας (μπορεί να αποτρέψει ενδιαφερόμενους /ες υποψήφιους/ες να εμπλακούν)
- Περιγράψτε μια «αγγελία» για εθελοντική εργασία. Εάν έχετε πολλές ανάγκες, συμπληρώστε ξεχωριστές «αγγελίες» για κάθε εθελοντική εργασία.
- Δώστε κίνητρα στον/στην υποψήφιο/α εθελοντή/ντρια:
 1. πρακτικά (π.χ. βεβαίωση συμμετοχής και κατάρτισης σε σχετικό με το έργο σεμινάριο, χρήσιμες εμπειρίες για το βιογραφικό σημείωμα, κ.λπ.)

2. συναισθηματικά (π.χ. ευκαιρία για δράση και ανάπτυξη πρωτοβουλίας και ικανοτήτων ομαδικής εργασίας, ευαισθητοποίηση, ενεργό δράση, χαρά της προσφοράς, απόκτηση πρακτικών γνώσεων, νέες φιλίες, κ.λπ.)

B.2. Κοινοποίηση της «αγγελίας»

Είναι χρήσιμο η «αγγελία» για εθελοντές/ντριες να είναι ανηρτημένη σε σημεία και μέσα, όπου να έχει πρόσβαση ο γενικός πληθυσμός:

- Χρησιμοποιείτε διάφορα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπα) και κοινωνικής δικτύωσης (ιστοσελίδες, blogs, twitter, facebook, πίνακες ανακοινώσεων του εκάστοτε Δήμου ή Κοινότητας, ή/και λατρευτικών χώρων). Όσο πιο διευρυμένα κοινοποιείται η ανάγκη για εθελοντές/ντριες, τόσο πιο μεγάλη ανταπόκριση θα έχει
- Ενημερώστε για το φορέα/οργάνωσή σας, καθώς και για το εκάστοτε εθελοντικό έργο, μέσω ηλεκτρονικών παρουσιάσεων, διανομής σχετικού φυλλαδίου και δυνατότητας υποβολής αιτήσεων εθελοντών/τριών.
- Καταχωρήστε την αγγελία σε ιστοσελίδες εθελοντισμού, με στόχο την ενημέρωση του κοινού και αξιοποιήστε πηγές και οργανώσεις που προωθούν την εθελοντική εργασία (π.χ. <http://www.elix.org.gr/>)
- Αναζητήστε εθελοντές/ντριες από υπάρχοντα μητρώα εθελοντών (π.χ. μέλη της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας: ΜΚΟ ΕΛΙΞ, ΕΔΡΑ κ.λπ., μητρώα εθελοντών/ντριών Δήμων ανά την Ελλάδα, μητρώο εθελοντών/ντριών αιμοδοτών, κ.ά.)
- Επικοινωνήστε με φορείς που προσφέρουν υπηρεσίες και προγράμματα σε νέους (π.χ. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς), για να υποστηρίξουν το έργο προσέλκυσης εθελοντών/ντριών μέσα από τα προγράμματα τους
- Συνεργαστείτε με Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων, ΑΤΕΙ, ΙΕΚ, και ΚΕΚ, που διαθέτουν σχετικές ειδικότητες

4. Αναζήτηση - Προσέλκυση και Επιλογή Εθελοντών/ντριών

Χρήσιμες προτάσεις!

- Χρησιμοποιείτε ως προωθητικό υλικό προσέλκυσης εθελοντών/ντριών κάποιο μικρό δώρο, π.χ. στυλό, σελιδοδείκτες, τσάντες σε super markets & λοιπά καταστήματα, φυλλάδια, κ.ά.
- Δημιουργήστε ένα «Πτυχίο Φίλων» για όσους -ήδη εθελοντές/ντριες- προσελκύσουν νέους εθελοντές/ντριες στο φορέα/οργάνωσή σας

B.3. Αίτηση Συμμετοχής Εθελοντών/ντριών (έντυπη ή/και ηλεκτρονική)

- Ακολουθείτε μια συγκεκριμένη **διαδικασία** αίτησης, (έντυπη ή/και ηλεκτρονική), ή ζητήστε βιογραφικό σημείωμα και εισαγωγικό γράμμα εκδήλωσης/αιτιολόγησης ενδιαφέροντος. Αυτό θα βοηθήσει να κάνουν αίτηση, μόνο όσοι/ες το έχουν σκεφτεί σοβαρά.
- Διαμορφώστε μια **αίτηση προς συμπλήρωση**, όπου ως απολύτως απαραίτητες πληροφορίες :
 - α) καταγράφονται τα ατομικά στοιχεία του/ης (υποψήφιου/ας) εθελοντή/ντριας
 - β) γίνεται διερεύνηση των κινήτρων του/της
 - γ) καταγράφονται οι γνώσεις και η τυχόν επαγγελματική του/της εμπειρία
 - δ) εντοπίζονται οι δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά του/της
 - ε) διερευνάται η πρόθεση για απασχόληση σε συγκεκριμένους τομείς εθελοντικής δράσης
 - στ) καταγράφεται η διαθεσιμότητά του/της
- Μπορείτε να χρησιμοποιείτε ως πρότυπο τα έντυπα στο Οδηγό μας (βλέπε σχετικά υποδείγματα στην ενότητα Παραρτήματα, σελ.65, 66) -που περιλαμβάνει τα απολύτως απαραίτητα και να το προσαρμόσετε ανάλογα, προσθέτοντας προδιαγραφές που ταιριάζουν στις ανάγκες και στους στόχους του φορέα/οργάνωσής σας
- Φροντίστε το έντυπο να είναι απλό, αλλά και αρκετά εξειδικευμένο: π.χ. ζητάτε έναν/μία επαγγελματία με εμπειρία στις τηλεπικοινωνίες, ένα/μία φοιτητή/τρια ψυχολογίας ή μήπως ένα/μία γιατρό που ενδιαφέρεται να προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του/της σε άλλη χώρα; Τα εκτενή και λεπτομερή έντυπα, που μπορεί να καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις, συχνά αποθαρρύνουν τον/την υποψήφιο/α εθελοντή/ντρια, θεωρώντας τον εαυτό του/της ακατάλληλο, επειδή π.χ. δεν έχει πανεπιστημιακό πτυχίο, προηγούμενη εμπειρία με παιδιά 0-18 ετών, δεν μιλά ξένες γλώσσες, κ.λπ.
- Περιλάβετε στο έντυπο τα **κίνητρα*** του/της εθελοντή/ντριας. Αποτελούν παράγοντα καθοριστικής σημασίας, όχι μόνο για να είναι επιτυχές το εθελοντικό έργο, αλλά και για να μετατραπεί η εθελοντική εμπειρία σε εμπειρία θετική και δημιουργική, τόσο για τον/την ίδιο/α τον/την εθελοντή/ντρια, όσο και για τα εξυπηρετούμενα παιδιά (και οικογένειες)

*Το **κίνητρο του/της εθελοντή/ντριας** πρέπει να είναι η ικανοποίηση από την προσφορά του/της, ωστόσο **δεν αποκλείονται εκ προοιμίου** εκείνοι/ες που επιλέγουν τον εθελοντισμό:

- για κάλυψη κενών/απωλειών στη ζωή τους
- για απόκτηση γνώσης και εμπειρίας σε συγκεκριμένο αντικείμενο
- για απόκτηση γνωριμιών που μπορεί να χρησιμεύσουν αργότερα στη σταδιοδρομία τους
- για απόκτηση πελατείας (αφορά επαγγελματίες. Π.χ., κάποιος βοηθά εθελοντικά -δηλ. αμισθί- στο Δημοτικό Παιδικό Σταθμό, και συγχρόνως προσφέρεται για αμειβόμενες ώρες φύλαξης των παιδιών στο σπίτι το απόγευμα, κ.λπ.)
- για να προσφέρουν εθελοντικά υπηρεσίες, προκειμένου να χρησιμοποιήσουν το υλικό για επιστημονική εργασία
- για να εμπλουτίσουν το βιογραφικό τους σημείωμα. Παράδειγμα σε αυτή την κατηγορία αποτελούν οι τελειόφοιτοι/ες ή/και απόφοιτοι/ες φοιτητές/τριες, συχνό κίνητρο των οποίων είναι η απόκτηση της βεβαίωσης παροχής εθελοντικής εργασίας

Γ. Επιλογή

Σύμφωνα με το στόχο που έχετε θέσει για τον φορέα/οργάνωσή σας, θέλετε να επιλεγεί ένας ικανός αριθμός εθελοντών/ντριών, για να υποστηρίξει την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου σας, ενώ παράλληλα να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ).

Οι εθελοντές/ντριες μπορεί: να έχουν ήδη εμπειρία σχετικά με το θεσμό του εθελοντισμού, να είναι ήδη μέλη κάποιου εθελοντικού σωματίου, να κινητοποιούνται ως άτομα μετά από προκήρυξη του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης, ή μετά από προσωπική τους πρωτοβουλία.

Γενικές αρχές

- Αποφασίστε και διευκρινίστε τα βασικά κριτήρια, με βάση τα οποία εγκρίνονται, ή αποκλείονται οι ενδιαφερόμενοι/ες. Τα κριτήρια θα αποκλίνουν από πλαίσιο σε πλαίσιο, ανάλογα με το παρεχόμενο έργο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εξυπηρετούμενων παιδιών (και οικογενειών), αλλά δεν πρέπει να αποκλίνουν από τα σχετικά άρθρα της **Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού**
- Κοινοποιήστε με σαφή και ειλικρινή τρόπο προς τους/τις ενδιαφερόμενους/ες, την ανάγκη τήρησης των κριτηρίων και της διαδικασίας. Εξηγήστε ότι αφορά το υπέρτερο συμφέρον των ανήλικων ατόμων, τη διασφάλιση των προσδοκιών των εθελοντών/ντριών, αλλά και την οικονομία έργου και χρόνου
- Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει αμφιβολία ως προς την ικανότητα, ή/και την καταλληλότητα του/της υποψηφίου/ας εθελοντή/ντριας, καλό είναι να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του προσωπικού και των παλαιότερων-υφιστάμενων εθελοντών/ντριών, με σαφή τήρηση του απορρήτου της ταυτότητας του/της ενδιαφερόμενου/ης
- Επιδιώξτε αρχική -επί της ουσίας- αξιολόγηση των υποψηφίων και των αιτήσεων-ερωτηματολογίων τους, έτσι ώστε να προχωρήσουν άμεσα σε εκπαίδευση-ενημέρωση για την ένταξή τους στο συγκεκριμένο εθελοντικό έργο, πριν ακόμη υπάρξει περαιτέρω αμφίδρομη δέσμευση

4. Αναζήτηση - Προσέλκυση και Επιλογή Εθελοντών/ντριών

- Έχετε υπόψη σας ότι υπάρχουν εθελοντές/ντριες με εξειδίκευση, διαφόρων ταχυτήτων, που είναι κατάλληλοι/ες για κάποιο έργο, ακατάλληλοι/ες για κάποιο άλλο και ότι όλοι/ες έχουν συγκεκριμένα όρια καταλληλότητας, δεξιοτήτων και αντοχών

Εμπειρία: Παγίδες προς αποφυγή

- Οι επαγγελματίες, συχνά, παρασύρονται από ανάγκες για «εργατικά χέρια» και κάνουν επικίνδυνες «υποχωρήσεις» στην επιλογή εθελοντών/ντριών
- Οι εθελοντές/ντριες, πολλές φορές, δυσκολεύονται να αποδεχθούν ότι δεν μπορεί κάθε άνθρωπος να αποδώσει τα βέλτιστα σε οποιαδήποτε θέση, και ότι καλό θα είναι να επιδιώξουν περαιτέρω τη διερεύνηση προσφοράς σε άλλο πλαίσιο, ή σε άλλη θέση του ίδιου πλαισίου
- Προτεραιότητα στο θεσμό του εθελοντισμού, πρέπει να έχει το **κριτήριο της δέσμευσης του/της υποψήφιου/ας εθελοντή/ντριας, και μετά της παροχής επαρκούς** -για το έργο- **χρόνου**. Ο ενθουσιασμός ενός/μιας εθελοντή/ντριας, όπως και ο φόβος της πιθανής απόρριψης, είναι δυνατόν να τον/την παρασύρουν σε χρονικές δεσμεύσεις, που -εκ των πραγμάτων- δεν μπορεί να τηρήσει, και αυτό να αποτελέσει αφορμή να αξιολογηθεί ως ακατάλληλος/η για την ευθύνη που του/της ανατίθεται. Ο/η υπεύθυνος/η του φορέα/οργάνωσης, όμως, οφείλει να συν-εκτιμήσει προσεκτικά τα παραπάνω δεδομένα
- Συχνά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) φορέα/οργάνωσης, αγνοώντας την παγιωμένη τακτική και τα προ-αποφασισμένα κριτήρια, που έχουν ήδη οριστεί, καλούν με δική τους πρωτοβουλία εθελοντές/ντριες, είτε για να ανταποκριθούν σε «προσωπικά αιτήματα», είτε για να καλύψουν κενά στελέχωσης σε αναγκαίο προσωπικό.
- Ένα «έξυπνο» ερωτηματολόγιο προσέλκυσης υποψήφιων εθελοντών/ντριών, δίνει άμεσα πληροφορίες για την -καταρχήν- καταλληλότητά του/της ενδιαφερόμενου/ης.
- Είναι θεμιτό και αναγκαίο, ο/η υπεύθυνος/η για την επιλογή εθελοντών/ντριών του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης, να προσπαθεί να ικανοποιήσει (και) τις επιθυμίες του/της υποψήφιου/ας εθελοντή/ντριας, δίνοντάς του/της εναλλακτικές λύσεις τοποθέτησης στον ίδιο φορέα/οργάνωση ή αλλού, χωρίς όμως να εκφεύγει του υπέρτερου συμφέροντος των εξυπηρετούμενων παιδιών (π.χ., «Όχι, δεν μπορείτε να βοηθήσετε στη μεταφορά παιδιών από φορείο σε φορείο. Θα σας ενδιέφερε, όμως, να αναλάβετε την κινητή βιβλιοθήκη του ορθοπαιδικού μας τμήματος;»).
- Είναι απαραίτητο σε κάθε νέο/α εθελοντή/ντρια να προτείνεται και να αποδίδεται επαρκής δοκιμαστικός χρόνος, με αμφίδρομα οφέλη και για τον/την ίδιο/α και για τον εξυπηρετούμενο στόχο του πλαισίου.

Προτείνεται να ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα, κατά την διαδικασία επιλογής (υποψήφια) εθελοντών/ντριών:

- **Ορίζεται υπεύθυνος/η** (ή υπεύθυνη ομάδα) επιλογής εθελοντών/ντριών, ανάλογα με το έργο και, ίσως, σε κάποιους φορείς/οργανώσεις να απαιτούνται και τοπικές επιτροπές επιλογής εθελοντών/ντριών.
- **Ορίζεται συνάντηση γνωριμίας** με τους/τις ενδιαφερόμενους/ες υποψήφιους/ες, όπου ενημερώνονται από τον/την υπεύθυνο/η επιλογής για το έργο και τις εθελοντικές δράσεις του φορέα/οργάνωσης, και συμπληρώνουν την ατομική αίτηση (βλ. σελ.65, 66, 67), μέσα στην οποία περιλαμβάνονται:
 - 1) ατομικά στοιχεία
 - 2) διερεύνηση κινήτρων
 - 3) γνώσεις, επαγγελματική ή/και άλλη εμπειρία πεδίου
 - 4) δεξιότητες και ενδιαφέροντα
 - 5) πρόθεση απασχόλησης σε συγκεκριμένους τομείς εθελοντικής δράσης και,
 - 6) διαθεσιμότητα
- **Επιλέγονται**, οι υποψήφιοι/ες εθελοντές/ντριες που κρίνονται -καταρχήν- κατάλληλοι/ες, βάσει των προσωπικών στοιχείων στην αίτηση/προφίλ, και βάσει των εντυπώσεων που δημιουργήθηκαν κατά την συνέντευξη.
- **Οι συνεντεύξεις** μπορεί να είναι είτε ατομικές είτε ομαδικές, ανάλογα με τις προδιαγραφές που ορίζει ο κάθε φορέας/οργάνωση
- **Οι ατομικές συνεντεύξεις** υλοποιούνται από τον/την εκάστοτε υπεύθυνο/η επιλογής. Προτείνεται να γίνονται με τη χρήση ειδικού ερωτηματολογίου δομημένης συνέντευξης, ή με ανασκόπηση των στοιχείων της υποβληθείσας αίτησης του/της (υποψήφιου/ας) εθελοντή/ντριας (βλ. σελ.61-62). Στόχος είναι η επιλογή ατόμων, που έχουν την αντίστοιχη καταλληλότητα στο έργο και τη συγκεκριμένη θέση.

- Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης :

- επιβεβαιώνονται τα στοιχεία στην αίτηση
- διερευνώνται τα δηλωμένα και μη κίνητρα του εθελοντή/ντριας,
- καταγράφονται σχετικές εμπειρίες, καθώς και η διαθεσιμότητα του/της κάθε εθελοντή/ντριας
- ο/η εθελοντής/ντρια ενημερώνεται για το στόχο του φορέα/οργάνωσης (με σχετικό έντυπο υλικό και συνοπτική επεξήγηση από τον/την υπεύθυνο/η), για το οριζόμενο έργο και το ρόλο των εθελοντών/ντριών, και απαντώνται τυχόν απορίες.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Οι συνεντεύξεις καλό είναι **να μην υπερβαίνουν τα 25-30 λεπτά.**

- **Απορρίπτονται** (ή παραμένουν σε κατάλογο αναμονής), οι υποψήφιοι/ες εθελοντές/ντριες, οι οποίοι/ες αναδεικνύεται από τη διαδικασία ότι, δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στη φύση και τις ανάγκες της συγκεκριμένης εθελοντικής εργασίας, ή/και δεν πληρούν τις βασικές τυπικές προϋποθέσεις.

Μη φοβάστε την απόρριψη (υποψήφια) εθελοντών/ντριών στο στάδιο της επιλογής, γιατί έτσι προλαμβάνονται (αναμενόμενα και μη) προβλήματα στο φορέα/οργάνωση, αλλά και στα εξυπηρετούμενα παιδιά, ενώ συγχρόνως βοηθείται ο/η υποψήφιος/α εθελοντής/ντρια να αναγνωρίσει τους λόγους για την απόρριψη του αιτήματός του/της για το συγκεκριμένο πλαίσιο, και όχι του/της ίδιου/ας ως άτομο. Καλό είναι να του/της προσφερθεί εναλλακτικός προσανατολισμός, εφόσον τούτο κριθεί δόκιμο.

- **Προσοχή!** Το ζήτημα ποιοι/ες απορρίπτονται και για ποιους λόγους είναι πολύ λεπτό: Λόγοι απόρριψης θα ήταν τα απaráδεκτα κίνητρα, σοβαρά προβλήματα υγείας του/της εθελοντή/ντριας, αδυναμία του/της εθελοντή/ντριας να αποδεχθεί την φιλοσοφία του φορέα/οργάνωσης (π.χ., πρέπει να αποδεχθεί ότι: 1. δεν λέμε στο ετοιμοθάνατο παιδί ότι θα γίνει καλά, ή αντίθετα ότι θα πάει σύντομα κοντά στο Χριστούλη, 2. δεν λέμε στο ανάπηρο παιδί ότι θα περπατήσει αν προσπαθήσει πολύ, 3. δεν χαρίζουμε εικονίτσες αγίων σε παιδιά, γενικά, ιδίως δε εάν η οικογένειά τους δεν ασπάζεται τον χριστιανισμό, 4. δεν ρωτάμε τα παιδιά στο νηπιαγωγείο τι ψήφισαν οι γονείς τους, κ.λπ.)

4. Αναζήτηση - Προσέλκυση και Επιλογή Εθελοντών/ντριων

- **Όσοι/ες (υποψήφιοι/ες) εθελοντές/ντριες επιλέγονται**, υπογράφουν Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας, ενημερώνονται περαιτέρω για το φορέα/οργάνωση και τα καθήκοντά τους, διατρέχουν με τον/την υπεύθυνο/η του πλαισίου τα επιλεγμένα άρθρα της ΔΣΔΠ (βλ. -ενδεικτικά- σελ.68, 69, 70-71), και παραπέμπονται στον/στην επαγγελματία που θα τους/τις στηρίζει και εποπτεύει.

Με το Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας :

- οι εθελοντές/ντριες αισθάνονται σημαντικοί/ές στο ρόλο τους
- ενθαρρύνονται να παραμείνουν μέχρι τη λήξη του
- συνειδητοποιούν ότι δεν δεσμεύονται για μια ολόκληρη ζωή, αλλά για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, κάτι που μπορεί να τους/τις ενθαρρύνει να παραμείνουν περισσότερο
- συνειδητοποιούν ξεκάθαρα τις προσδοκίες και τις ευθύνες τους σε σχέση με το φορέα/οργάνωση

σημειώσεις

“ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
του Φορέα/ Οργάνωσης ”

5. Υποχρεώσεις

του Φορέα/Οργάνωσης

Ο φορέας/οργάνωση καλείται να εξασφαλίσει ότι καλύπτονται κατά τον καλύτερο τρόπο οι ανάγκες των εξυπηρετούμενων παιδιών (και οικογενειών), του πλαισίου, αλλά και του/της εθελοντή/ντριας

Απαραίτητα είναι τα παρακάτω:

- **Υπογραφή Συμβολαίου-συμφωνητικού Συνεργασίας**, το οποίο πρέπει να συνυπογραφεί με τον/την εθελοντή/ντρια, και αποτελεί ουσιαστική δέσμευση (βλ. πρότυπο σελ. 68, 69, 70-71). Το Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας πρέπει να περιέχει αναφορές σε βασικά άρθρα της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ): π.χ., σεβασμός προσωπικότητας παιδιού, γονιών, αποφυγή διακρίσεων πάσης φύσεως κ.λπ.
- **Αξιοποίηση-τοποθέτηση σε κατάλληλη θέση (ρόλο)**: Για παράδειγμα μια εθελόντρια νεαρής ηλικίας μπορεί να βοηθήσει καλύτερα στη μελέτη των εξυπηρετούμενων παιδιών, ενώ μια εθελόντρια ωριμότερης ηλικίας, ίσως, να είναι πιο αποτελεσματική στην αφήγηση παραμυθιών κ.ο.κ.
- **Διατήρηση μητρώου εθελοντών/ντριών**: Να τηρείται μητρώο εθελοντών/ντριών, που να περιλαμβάνει το ατομικό ιστορικό, το Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας και τις παρατηρήσεις του επόπτη για τον/την εκάστοτε εθελοντή/ντρια
- **Ατομικός φάκελος για εθελοντή/ντρια**: Να παραδίδεται σε κάθε εθελοντή/ντρια, και να περιλαμβάνει εκτός από το Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας, τη ΔΣΔΠ ή τουλάχιστον τα άρθρα της που αφορούν το συγκεκριμένο πλαίσιο, ενημερωτικό υλικό για το φορέα/οργάνωση και το έργο του, και φυλλάδιο οδηγιών του πλαισίου προς τους εθελοντές/ντριες. Οι οδηγίες, εκτός από γενικές, ως προς την συμπεριφορά προς εξυπηρετούμενα παιδιά και εργαζόμενους/ες, πρέπει να είναι και πρακτικές: π.χ., ποιος είναι ο επόπτης του/της εθελοντή/ντριας, σε ποιον απευθύνεται σε περίοδο κρίσεως, χρήσιμα τηλέφωνα, οδηγίες για εκκένωση κτιρίου και για πυρόσβεση, τήρηση αρχών υγιεινής, καθώς και πιο εξειδικευμένες κατά περίπτωση (π.χ., δεν εισέρχεσθε στο παιδιατρικό τμήμα αν είστε κρυωμένος/η, κ.ά.)
- **Εκπαίδευση-ενημέρωση**: Ο φορέας/οργάνωση είναι υπεύθυνος για την άρτια προετοιμασία του/της εκάστοτε εθελοντή/ντριας, μέσω:
 1. σαφούς περιγραφής των υποχρεώσεων και των περιορισμών του/της
 2. διασφάλισης της βασικής και εξειδικευμένης εκπαίδευσής του/της (π.χ., ελάχιστης απαραίτητης, ή ειδικά οργανωμένης από το πλαίσιο, ή/και μέσω πρόσβασης σε πιστοποιημένο πρόγραμμα)
 3. συνεχιζόμενης επιμόρφωσης του/της εθελοντή/ντριας -μέσα από διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες- με σκοπό τη βελτίωση του παρεχόμενου έργου, τη στήριξη ενός εθελοντικού χαρακτήρα και την γενικότερη ενδυνάμωση του/της

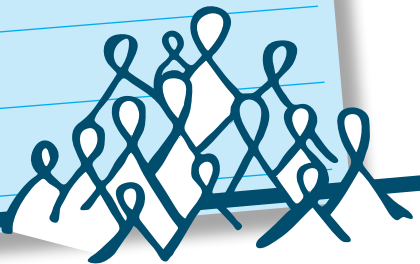
- **Εποπτεία-παρακολούθηση:** Ο φορέας/οργάνωση οφείλει να ορίζει επόπτη και πρόσωπο αναφοράς (επαγγελματία-παιδιότροπο πεπειραμένο/η εθελοντή/ντρια), στο οποίο να μπορεί να έχει ο/η εθελοντής/ντρια άμεση πρόσβαση για οδηγίες και υποστήριξη
- **Πρόληψη:** Ο φορέας/οργάνωση -μέσω του επόπτη ή των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων του- οφείλει να προστατεύει τον/την εθελοντή/ντρια από τυχόν μη-ρεαλιστικές προσδοκίες, υπερβάλλουσα συναισθηματική σύνδεση με τα εξυπηρετούμενα παιδιά, προσωπικές απαξιώσεις, «εργασιακή» εξάντληση κ.ά.
- **Αναγνώριση-επιβράβευση:** Χρήσιμο είναι να λειτουργεί στο φορέα/οργάνωση κάποια μέθοδος επιβράβευσης -π.χ. απονομή τιμητικών διακρίσεων, ευχαριστήριες επιστολές, καρφίτσες με το λογότυπο του φορέα/οργάνωσης κ.ά. Ο/η εθελοντής/ντρια δικαιούται να γνωρίζει εξ αρχής τον τρόπο αναγνώρισης του έργου του/της (π.χ. πιστοποιητικά, διακριτικά ή άλλα μέσα)

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με Ευρωπαϊκά πρότυπα, που όμως δεν εφαρμόζονται στην Ελλάδα, απαραίτητη θεωρείται και η **ασφαλιστική κάλυψη** των εθελοντών/ντριών και η κάλυψη όποιων εξόδων περιλαμβάνονται στην παροχή έργου τους, π.χ. μεταφορικά για μετακινήσεις ανήλικου ατόμου, υλικό για δημιουργική απασχόληση, κ.ά.

Γενικά, για την καλύτερη αξιοποίηση των εθελοντών/ντριών θεμιτό κρίνεται ο φορέας/οργάνωση:

- Να καθορίζει κανόνες και διαδικασίες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του και να τις γνωστοποιεί στους εθελοντές/ντριες και στους εργαζόμενους/ες (βλ. Βασικές Αρχές Εθελοντισμού σελ.23)
- Να συμπεριλάβει (εφόσον υπάρχει δυνατότητα) στη διοικητική του διάρθρωση υπηρεσίες με έμμισθο προσωπικό για την διαχείριση του εθελοντικού δυναμικού και την εφαρμογή των εθελοντικών προγραμμάτων
- Να είναι προετοιμασμένος για τη διευθέτηση παραπόνων και να απορρίπτει εθελοντές/ντριες που κρίνονται ακατάλληλοι/ες
- Να καθορίζει τα όρια συνεργασίας, έμμισθου προσωπικού και εθελοντών/ντριών, διαμορφώνοντας και διατηρώντας θετικό κλίμα συνεργασίας. Μερικές φορές το έμμισθο προσωπικό θεωρεί τους/τις εθελοντές/ντριες (συχνά και τους/τις εκπαιδευόμενους/ες επαγγελματίες), ως τα άτομα που θα αναλάβουν μόνο τις βαριές, ασήμαντες, ανούσιες, μηχανιστικές δουλειές. Μερικές φορές, πάλι, οι εθελοντές/ντριες (και οι εκπαιδευόμενοι/ες επαγγελματίες) επιδιώκουν συμμετοχή μόνο στις δημοφιλείς ή/ και ελκυστικές διαδικασίες παροχής έργου, αρνούμενοι/ες τις πεζές: π.χ. «Όχι, δεν ήρθα στο βρεφονηπιακό σταθμό για να αλλάζω πάνες, εγώ θα τους διαβάσω παραμύθια!», κ.λπ.
- Να δημιουργεί ατμόσφαιρα καθημερινής αναγνώρισης της εθελοντικής προσφοράς, όχι μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, τελετές απονομής τιμητικών διακρίσεων, κ.λπ.
- Να διαθέτει συγκεκριμένες διαδικασίες και κριτήρια αξιολόγησης και επαναξιολόγησης του εθελοντικού έργου και των εμπλεκόμενων σε αυτό
- Να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις και τις απόψεις των εθελοντών/ντριών και -εφόσον υπάρχουν οι δυνατότητες- να οργανώνει διαδραστικές συγκεντρώσεις εθελοντών/ντριών-προσωπικού. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο από την επιστημονική ομάδα του πλαισίου, χρήσιμο είναι να συμμετέχει ο/η εθελοντής/ντρια σε συζήτηση περιστατικών (π.χ., σε περιπτώσεις κακοποίησης ενός εξυπηρετούμενου παιδιού, έχοντας αναπτύξει σχέση εμπιστοσύνης με τον/την εθελοντή/ντρια, είναι πιθανό να του/της έχει αποκαλύψει στοιχεία τα οποία δεν έχει τολμήσει να μοιραστεί με άλλον/η, και τα οποία είναι βοηθητικά για την θεραπευτική αντιμετώπιση των προβλημάτων του)
- Η επιστημονική ομάδα του φορέα/οργάνωσης, ή/και ο επόπτης του/της εθελοντή/ντριας, είναι θεμιτό -με βάση το συμφέρον του εξυπηρετούμενου παιδιού (βλέπε ΔΣΔΠ)- να έχουν διαμορφώσει με ευελιξία, το εξειδικευμένο πλαίσιο παροχής εθελοντικού έργου που θα εφαρμοσθεί (π.χ., συχνότητα και χρόνος επαφών με τον εθελοντή/ντρια, στάση εθελοντή/ντριας προς τον/τους γονιό/είς, ή/και άλλους περιορισμούς που τίθενται σε κάθε περίπτωση). Παράδειγμα προς επεξεργασία από το αρμόδιο πλαίσιο: Σε παιδιατρικό νοσοκομείο, υφίσταται απαρέγκλιτο χρονικό όριο δύο ωρών για την ατομική εθελοντική προσφορά σε όλα τα εξυπηρετούμενα παιδιά, «για να μην συνδεθεί το ανήλικο άτομο με τον/την εθελοντή/ντρια, και συνακόλουθα δυσκολευθεί η διαδικασία αποχωρισμού, όταν αυτό πάρει εξιτήριο»...

σημειώσεις _____

“ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
του/της Εθελοντή/ντριας ”

(προς τον φορέα/οργάνωση, το
εξυπηρετούμενο παιδί ή/και την
εμπλεκόμενη οικογένεια)

6. Υποχρεώσεις

του/της εθελοντή/ντριας

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να κατανοήσει άμεσα και ουσιαστικά το περιεχόμενο του συμβολαίου-συμφωνητικού συνεργασίας, και ειδικότερα την αναφορά στα άρθρα της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ), όπως αυτά εφαρμόζονται στην καθημερινότητα και σε διαπροσωπικό επίπεδο (π.χ., μπορεί να έχει υπογράψει κάποιος/α ότι θα σέβεται τη θρησκεία του εξυπηρετούμενου παιδιού, αλλά στην πράξη να ξεχνιέται και να μιλά με κάθε ευκαιρία «για τα θαύματα της Παναγίας, των αγίων» κ.ά. παρόμοια)

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να κατανοήσει ότι δεσμεύεται για την τήρηση εχεμύθειας -όσον αφορά τα καθήκοντα του έργου, που αναλαμβάνει- απέναντι στον φορέα/οργάνωση, στο εξυπηρετούμενο παιδί (και στην εμπλεκόμενη οικογένεια). Δηλαδή, δεν καταδεικνύει αδυναμίες του φορέα/οργάνωσης σε τρίτα άτομα, δεν εκφέρει γνώμη για την αντιμετώπιση-χειρισμό του εξυπηρετούμενου παιδιού από τους/τις επαγγελματίες-προσωπικό, δεν κοινοποιεί σε τρίτα άτομα πληροφορίες, που του έχουν εμπιστευτεί οι γονείς ή/και το προσωπικό (βλ. ενότητα ΠΡΟΣΟΧΗ σελ.31)

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να αποδέχεται και να εφαρμόζει την κατευθυντήρια γραμμή του φορέα/οργάνωσης (π.χ., δεν δίνουμε στο εξυπηρετούμενο παιδί -για προσωρινό εφησυχασμό- ψευδείς πληροφορίες, του τύπου: «όχι δεν θα σε χειρουργήσουν, σιρόπι θα σου δώσουν μόνο», δεν αναφερόμαστε στα ανάπηρα παιδιά ως «παιδιά με εξαιρετικές ικανότητες», δεν επενδύουμε στον οίκτο του γενικού πληθυσμού για την εξεύρεση πόρων, δεν αναφερόμαστε σε «τσιγγάνους/γύφτους», κ.ά. παρόμοια), καθώς και να συμμετέχει στην ενημέρωση που θα του/της παρέχεται από το πλαίσιο περιοδικά, ή κατ' εξαίρεση

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να συμπεριφέρεται με σεβασμό προς το προσωπικό του φορέα/οργάνωση (σημ., αυτό αποτελεί συμπεριφορά αμφίδρομης αξίας προς όλους τους εμπλεκόμενους εταίρους), να μην παρεμβαίνει στη σχέση και επικοινωνία εξυπηρετούμενου παιδιού, γονιών και προσωπικού, ενώ αναφορικά με τις οποιοδήποτε αναδυόμενες αντιρρήσεις, αμφισβητήσεις, εσωτερικές κρίσεις, να τις συζητά με τον επόπτη του/της, ή στην συνάντηση εργασίας εθελοντών/ντριών-επαγγελματιών. Για παράδειγμα, συχνά αναδύονται αντιρρήσεις του τύπου: «μα εμείς έχουμε δουλέψει-προσφέρει εθελοντική εργασία στο τάδε ίδρυμα, και εκεί δεν κρατούν τα βρέφη με αυτό τον τρόπο... ή, εμείς στο σεμινάριο εκπαίδευσης μάθαμε ότι δεν πρέπει να κάνουμε ποτέ αυτό που εφαρμόζει η/ο ψυχολόγος σας... κ.ά. παρόμοια»

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να είναι συνεπής στο ωράριό του/της, στην τήρηση των γνωστοποιημένων κανόνων του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης, στην ισότιμη και δίκαιη συμπεριφορά του/της προς τους άλλους εταίρους του πλαισίου, εργαζόμενους/ες και εθελοντές/ντριες

• Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να αποδέχεται τις εκάστοτε ιδιαιτερότητες του εξυπηρετούμενου παιδιού, ή οποιασδήποτε ιδιάζουσας κατάστασης λάβει χώρα στο πλαίσιο. Εάν δεν μπορεί να αποδεχθεί κάποια κατάσταση και να προσαρμοστεί ανάλογα σε αυτή, τότε θα πρέπει να τοποθετείται σε άλλη θέση-ρόλο προσφοράς (π.χ., δεν είναι δυνατό να αναγκάζεται άτομο -που δεν μπορεί να δει αίμα- να βοηθάει τη νοσηλεύτρια του σχολείου, στο ιατρείο Πρώτων Βοηθειών), όποτε αυτό είναι δυνατό, αλλιώς θα πρέπει -σύμφωνα με τα οριζόμενα στο συμβόλαιο συνεργασίας- να απομακρύνεται από το πλαίσιο

Ειδικότερα στη σχέση του/της με το εξυπηρετούμενο παιδί, ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει :

- να δέχεται και να εφαρμόζει πιστά τα άρθρα της ΔΣΔΠ, τα οποία του/της έχουν επισημανθεί και αναλυθεί από το φορέα/οργάνωση στο στάδιο της εκπαίδευσης-επιμόρφωσης

- να ακολουθεί τις οδηγίες, που του/της έχουν δοθεί -και συχνά εμπλουτίζονται στην πορεία υλοποίησης του προσφερόμενου έργου- από τον επόπτη του/της, ή/και το προσωπικό

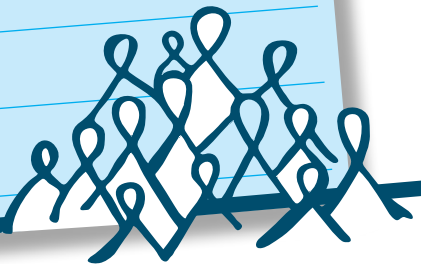
- να αντιμετωπίζει με προσοχή, ευαισθησία και ευγένεια τις ανάγκες των εξυπηρετούμενων παιδιών

- να κατανοεί και να σέβεται την ιδιωτική ζωή της εμπλεκόμενης οικογένειας, και να τηρεί το απόρρητο για τις τυχόν (ευαίσθητες) πληροφορίες που δέχεται από τα μέλη της

- να μην εκφράζει στο εξυπηρετούμενο παιδί κρίσεις και απόψεις του/της για τη συμπεριφορά και το ιστορικό των γονιών του (π.χ., δεν βοηθά το εξυπηρετούμενο παιδί να κατηγορεί ο/η εθελοντής/ντρια τη μητέρα που το κακοποίησε, τον πατέρα που καταδικάστηκε για ληστεία, τους γονείς που το εγκατέλειψαν, ή παραμελούν τη φροντίδα-καθαριότητά του, κ.ά. παρόμοια)

- σε περιπτώσεις που υφίσταται θυματοποίηση του εξυπηρετούμενου παιδιού, είναι εύκολο ο/η εθελοντής/ντρια να «ταυτιστεί» συναισθηματικά με το ανήλικο θύμα και, έστω ασυνείδητα, να «επιθυμεί» να υποκαταστήσει το ρόλο του γονιού προς το ανήλικο άτομο, λειτουργώντας ως σιωπηλός/ή ή εκφραζόμενος/ή επικριτής του/των γονιού/ών. Άλλοτε, μπορεί ο/η εθελοντής/ντρια να «ταυτιστεί», π.χ. με μια μητέρα που δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα στο γονεϊκό της ρόλο, προσπαθώντας να δικαιολογήσει την κακοποίηση του εξυπηρετούμενου παιδιού, ως μια αποδεκτή μορφή διαπαιδαγώγησης

σημειώσεις _____

“ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΘΕΛΟΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ
(Ενδυνάμωση-
Υποστήριξη) ”

7. Εκπαίδευση Εθελοντή

(Ενδυνάμωση-Υποστήριξη)

Σκοπός της εκπαίδευσης του/της εθελοντή/ντριας είναι να μπορεί να αποδίδει στο μέγιστο το εθελοντικό έργο που έχει αναλάβει, απολαμβάνοντας τη διαδικασία και αντλώντας ικανοποίηση. Η εκπαίδευση, επίσης, στοχεύει στο να προστατευτεί εθελοντής/ντρια, εξυπηρετούμενο παιδί και πλαίσιο από αδυναμίες, παρανοήσεις και προκλήσεις, κατά την εφαρμογή του εθελοντικού έργου.

Μέσω της εκπαίδευσης επιδιώκεται:

- Ο έλεγχος της συμπεριφοράς και η συνειδητοποίηση των πραγματικών κινήτρων και τυχόν προκαταλήψεων, που ενδέχεται να επηρεάσουν την κρίση του/της εθελοντή/ντριας, επιδρώντας συνακόλουθα κατασταλτικά ή/και αρνητικά στην προσπάθεια της εθελοντικής προσφοράς του/της
- Η ουσιαστική γνώση των στόχων και των δραστηριοτήτων του φορέα/οργάνωσης, στον οποίο αποφασίζει ο/η εθελοντής/ντρια να ενταχθεί, αποδεχόμενος/η την τήρηση και εφαρμογή των αρχών του
- Η ενδεδειγμένη ενημέρωση και αποδοχή των βασικών αρχών εθελοντικής εργασίας, και του Κώδικα Δεοντολογίας-Κανονισμού των Εθελοντών του φορέα/οργάνωσης, έτσι ώστε ο/η εθελοντής/ντρια να γνωρίσει το ρόλο του/της και ότι αυτός συνεπάγεται (υποχρεώσεις-δικαιώματα)
- Εξοικείωση του/της εθελοντή/ντριας με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ)
- Απόκτηση των απαραίτητων (εξειδικευμένων) γνώσεων και ευαισθητοποίηση του/της εθελοντή/ντριας, σε ό,τι αφορά την παροχή υπηρεσιών σε εξυπηρετούμενα παιδιά
- Ανάδειξη των προσωπικών ικανοτήτων-δεξιοτήτων του/της εθελοντή/ντριας, έτσι ώστε αυτές να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο, σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του προσφερόμενου έργου

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης οφείλει να είναι:

1- γενικό (βασικές γνώσεις και πληροφορίες)

2- εξειδικευμένο, ανάλογα με το φορέα/οργάνωση και τα εξυπηρετούμενα παιδιά (π.χ., μετανάστες, πρόσφυγες, ασυνόδευτοι ανήλικοι, παιδιά σε μονογονεϊκές οικογένειες, παιδιά Ρομά, φιλοξενούμενα παιδιά σε ξενώνες αστέγων, παιδιά-θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ανήλικοι κρατούμενοι-αποφυλακισμένοι έφηβοι, παιδιά μη-αναγνωρισμένα, παιδιά σε συνθήκες υψηλής επικινδυνότητας, παιδιά σε κίνδυνο, παιδιά σε νοσηλευτικές μονάδες, παιδιά σε εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά πλαίσια, παιδιά εξυπηρετούμενα από εξειδικευμένες εθελοντικές ομάδες, κ.ά.)

Η **μεθοδολογία της εκπαίδευσης** και οι θεματικές ενότητες, που θα συμπεριληφθούν σε αυτήν, πρέπει να χαρακτηρίζονται από ευελιξία, και να καθορίζονται κάθε φορά ανάλογα με:

- τα χαρακτηριστικά των εθελοντών/ντριών και τις ανάγκες τους
- τα προγράμματα, που υλοποιεί ο φορέας/οργάνωση, αλλά και τις απαιτήσεις της εθελοντικής εργασίας που παρέχεται μέσω αυτού
- τις ανάγκες των εξυπηρετούμενων παιδιών (και οικογενειών), αλλά και τον ορθό τρόπο προσέγγισης και διαχείρισής τους

Θεμιτό είναι κάθε εθελοντής/ντρια να έχει παρακολουθήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης (π.χ., βλ. Παράρτημα «Σχεδίο οργανωμένου σεμιναρίου από Ε.Ε.Σ.», σελ.72-73). Ωστόσο, η προσφορά και η αξιοποίηση εθελοντών/ντριών στην πράξη μπορεί να διασπαρθεί σε βάθος χρόνου και, φυσικά σε ποικιλία θεματικών πεδίων έργου. Συνεπώς, δεν υπάρχει πάντοτε επαρκής χρόνος, ούτε επαγγελματίες-προσωπικό, ώστε να έχουν όλοι οι εθελοντές την «ιδανική εκπαίδευση» με την ιδανική μεθοδολογία.

Όμως, πρέπει να είναι υποχρεωτική για κάθε εθελοντή/ντρια -που έρχεται σε επαφή με εξυπηρετούμενα παιδιά- μια ενότητα βασικής εκπαίδευσης άμεσων αναγκών, σύντομη και εύκολα εφαρμόσιμη σε οποιοδήποτε συνθήκες πλαισίου, με ελάχιστο προσωπικό εκπαιδευτών, που να περιλαμβάνει τα απολύτως απαραίτητα (Προσοχή: σε κάθε άλλη περίπτωση, δεν πρέπει να επιτρέπεται η επαφή του/της -υποψήφιου/ας- εθελοντή/ντριας με εξυπηρετούμενα παιδιά στο πλαίσιο του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης).

Η ελάχιστη απαραίτητη εκπαίδευση/ενημέρωση κάθε εθελοντή/ντριας -ανεξάρτητα από το πλαίσιο εθελοντικής προσφοράς, και τις δυνατότητες χρόνου και μεθοδολογίας επιμόρφωσης (π.χ., συνέντευξη, δίωρη ενημέρωση, σεμινάριο, έντυπο ενημερωτικό υλικό, ξενάγηση με παράλληλη εξοικείωση, βίντεο-παρουσίαση, κ.λπ.)- **θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:**

1. Τα άρθρα της ΔΣΔΠ που αφορούν την (άμεση ή έμμεση) επαφή του/της εθελοντή/ντριας με τα εξυπηρετούμενα παιδιά (βλ. σελ.88-105)

2. Τους βασικούς κανόνες εθελοντισμού (βλ. Ενότητα: Δεοντολογία και Αρχές εθελοντικής εργασίας, που περιλαμβάνει και λεπτομερή καταγραφή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των εθελοντών/ντριών, σελ.22-24)

3. Τις υποχρεώσεις-δεσμεύσεις του/της εθελοντή/ντριας προς το φορέα/οργάνωση, καθώς και τα δικαιώματά του/της στο πλαίσιο της εθελοντικής προσφοράς

4. Τις βασικές γνώσεις για τη φιλοσοφία, το έργο και τη στοχοθεσία του φορέα/οργάνωσης. Δηλ., τις αρχές που τηρούνται στο πλαίσιο εθελοντικής προσφοράς -γενικές και ειδικές- δοσμένες με τρόπο εύληπτο (π.χ., σεβόμαστε τους γονείς του εξυπηρετούμενου παιδιού, δε του λέμε σχόλια του τύπου: «Αχ! αυτή η μάνα σου δεν ήξερε να σου βάλει καθαρό μπλουζάκι...», δεν μπαίνουμε στο παιδιατρικό-ογκολογικό τμήμα όταν είμαστε συναχωμένοι, δεν δίνουμε σοκολάτες σε ανήλικους ασθενείς, δεν δίνουμε σε νήπια μικρά αντικείμενα που μπορεί να τα καταπιούν, κ.λπ.)

5. Τους κανόνες συνεργασίας με τον φορέα/οργάνωση και το στελεχιακό προσωπικό (βλ. ενότητα υποχρεώσεις σελ.34-35 και 38-39)

6. Την οριοθέτηση προσδοκιών, σχέσεων και συμπεριφορών, την ενημέρωση για τους κινδύνους της «επαγγελματικής/εργασιακής εξάντλησης» (burn-out), που ισχύουν και για εθελοντές/ντριες, καθώς και την παροχή συνεχιζόμενης υποστήριξης, ώστε να μη μεταφέρει ο/η εθελοντής/ντρια στην οικογένειά του/της άγχη και ματαιώσεις του χώρου εθελοντικής προσφοράς.

Ενδεικτικά ζητήματα οριοθέτησης και ενημέρωσης:

α.) θέματα πιθανής (σωματικής) επαφής με το εξυπηρετούμενο παιδί (το αγκαλιάζουμε; το φιλάμε; του δίνουμε μπατσάκια στο μάγουλο; το γαργάλαμε; κ.λπ.)

β.) γνώση των παραμέτρων, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, αναφορικά με το οικογενειακό, ατομικό ή/και ιατρικό ιστορικό του εξυπηρετούμενου παιδιού

γ.) κίνδυνοι συναισθηματικής σύνδεσης με το εξυπηρετούμενο παιδί, που υπερβαίνει τα όρια της δεοντολογίας εθελοντικής προσφοράς

δ.) (υπό διερεύνηση πιθανό) είδος και εύρος της επαφής με το εξυπηρετούμενο παιδί ή/και την εμπλεκόμενη οικογένεια

7. Εκπαίδευση Εθελοντή (Ενδυνάμωση-Υποστήριξη)

νεια, εκτός του πλαισίου των δραστηριοτήτων του φορέα/οργάνωσης

στ.) διαχείριση καταστάσεων, όπου απαιτείται εξειδικευμένη γνώση και καθοδήγηση (π.χ., μην αναλαμβάνετε πρωτοβουλίες, χωρίς να έχετε συνεννοηθεί με συγκεκριμένο εκπρόσωπο του φορέα/οργάνωσης -επόπτη, στέλεχος, κ.ά.- όσον αφορά σε ερωτήματα δικά σας ή του εξυπηρετούμενου παιδιού, διλήμματα, προβληματισμού, κ.λπ.)

7. Την εξειδικευμένη εκπαίδευση/ενημέρωση στην πράξη, ανάλογα με το ζητούμενο (π.χ., έτσι κρατάμε το μωρό, έτσι σπρώχνουμε το καρότσι, έτσι βοηθάμε το αλλοδαπό ανήλικο άτομο στην ορθογραφία του σχολείου, κ.λπ.)

Πρόταση εφαρμογής «καλής πρακτικής» στο πεδίο της εκπαίδευσης εθελοντών/ντριών:

Να δημιουργήσει ο εκάστοτε φορέας/οργάνωση, ένα συνοπτικό ενημερωτικό φυλλάδιο, που να περιλαμβάνει δεδομένα, πληροφορίες, τη στοχοθεσία του, αντιγράφοντας και προσαρμόζοντας αποσπάσματα από τον παρόντα Οδηγό, σχετικά με τις υποχρεώσεις του εθελοντή/ντριας, ή/και οτιδήποτε άλλο κριθεί σημαντικό και αναγκαίο.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Μην ξεχνάμε ποτέ ότι οι εθελοντές/ντριες δεν είναι δυνατόν να επεξεργαστούν πολλές πληροφορίες ταυτόχρονα και άμεσα.

Προετοιμασία των αρμόδιων επαγγελματιών/υπεύθυνου προσωπικού, για την εκπαίδευση των εθελοντών/ντριών:

- Αναγκαιότητα προ-εκπαίδευσης ή/και εξειδικευμένης επιμόρφωσης των υπευθύνων (π.χ., επαγγελματιών, προσωπικού, παλαιότερων εμπειρων εθελοντών/ντριών), που θα συνεργασθούν με τους/τις (νέους-ες/υποψήφιους-ες) εθελοντές/ντριες, για την εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων (προ-)επιλογής, κατάλληλης τοποθέτησης, στήριξης, εποπτείας και περιοδικής αξιολόγησής τους, σε σχέση με το προσφερόμενο εθελοντικό έργο και την εξυπηρετούμενη ομάδα ή παιδί (εκτίμηση καταλληλότητας ανάλογα με το πλαίσιο).

Σημαντικές επισημάνσεις από έμπειρους εκπαιδευτές και επόπτες, σχετικά με αυτονόητα, προβλεπόμενα ζητήματα, που προκύπτουν στη διαδικασία της εθελοντικής προσφοράς:

- Κομβικό σημείο στη σχέση εθελοντή/ντριας-εξυπηρετούμενου παιδιού αποτελεί η **υπομονή** και η **οριοθέτηση** σχέσεων, προσδοκιών και συμπεριφορών
- Στο επίκεντρο τοποθετείται πάντοτε η ανάγκη **σεβασμού** στην προσωπικότητα του εξυπηρετούμενου παιδιού (π.χ. η δημιουργία ουσιαστικής σχέσης, δεν προϋποθέτει υπερβάσεις ορίων, ούτε αποδεικνύεται μόνο με μια αγκαλιά, ένα φιλί, ή μια σιωπηρή συμμαχία)
- Απαιτείται σεβασμός και **προσοχή** και στις ηλικιακές και αναπτυξιακές ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε εξυπηρετούμενου παιδιού (π.χ. δεν είναι κάθε υποψήφιο/α εθελοντής/ντρια προετοιμασμένος/η να πει το κατάλληλο παραμύθι, ή να ανταποκριθεί αυθόρμητα σε προτεινόμενα παιχνίδια, κ.λπ.)

- Σημαντικό είναι κάθε εθελοντής/ντρια να έχει επίγνωση του καίριου ρόλου των γλωσσικών-επικοινωνιακών αναγκών του εξυπηρετούμενου παιδιού (π.χ., κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας του εθελοντικού έργου είναι η διερμηνεία σε αλλοδαπά παιδιά και ορισμένες κατηγορίες παιδιών ΑμεΑ)
- Απαραίτητη κρίνεται η εξοικείωση-επίγνωση του/της εθελοντή/ντριας με ευαίσθητα ζητήματα, όπως αυτό της θρησκευτικής ελευθερίας, και του σεβασμού της πιθανής διαφορετικότητας του εξυπηρετούμενου παιδιού
- Χρειάζεται καθοδήγηση στην προσεκτική προσέγγιση «ευαίσθητων πληροφοριών» του ιστορικού του εξυπηρετούμενου παιδιού, όπως π.χ. κακοποίηση, δυσλειτουργική ή παραμελητική οικογένεια, επώδυνες εμπειρίες ή/και θεραπευτικές πρακτικές που έχει βιώσει, κ.ά.
- Απαιτείται υλοποίηση -επί της ουσίας- ίσης μεταχείρισης κάθε εξυπηρετούμενου παιδιού (π.χ., όχι διακρίσεις επιλεξιμότητας προσφοράς στα πιο χαριτωμένα, υπάκουα ή/και συνεργαζόμενα παιδιά, κ.ά.)

• Κομβικής σημασίας κρίνεται η επίγνωση και κατάλληλη διαχείριση της συνήθους πρακτικής, κατά την οποία εξυπηρετούμενο παιδί «δοκιμάζει» όρια και αντοχές, αποπειράται να «χειρισθεί» συναισθηματικά, ή/και να «παγιδεύσει» τον/την εθελοντή/ντρια σε μη επιτρεπτή συμπεριφορά, προσπαθώντας να «αγκιστρωθεί» σε αυτόν/ήν ή να «εκφορτισθεί» μέσα από τη συνδιαλλαγή τους

- Σημαντική θεωρείται και η παροχή γνώσης και στήριξης στον/ην εθελοντή/ντρια από τον επόπτη του, όσον αφορά στην ανάγκη/ες κάθε εξυπηρετούμενου παιδιού σε επαρκή χρόνο εξοικείωσης, αναγνώρισης και ορθής αποκωδικοποίησης του μηνύματος-αιτήματος-πληροφορίας, σταδιακής αποδοχής του/της (νέου/ας) εθελοντή/ντριας και της συμπεριφοράς του/της, καθώς και δημιουργίας μιας σχέσης ασφάλειας, εμπιστοσύνης και δικαίου
- Είναι καίριας σημασίας και το ζήτημα της αυστηρής οριοθέτησης του εξυπηρετούμενου παιδιού στη συνδιαλλαγή του με τον/την εθελοντή/ντρια, καθώς και της αποτελεσματικής διαχείρισης εκτάκτων καταστάσεων-περιστατικών, όπως π.χ. εκρήξεις θυμού, εκδηλώσεις υπερβολικών απαιτήσεων, ακατάλληλη ή απορριπτική συμπεριφορά από το ανήλικο άτομο

• Απαιτείται σταδιακή κατάκτηση μιας συν-αντίληψης, σχετικά με τα όρια, από επαγγελματία και εθελοντή/ντρια, όχι μόνο θεωρητικά αλλά και στην πράξη ανά εξυπηρετούμενο παιδί

• **Προσοχή** χρειάζεται στη διαδικασία οικοδόμησης σχέσης -που αναπόφευκτα θα μορφοποιηθεί- μεταξύ εξυπηρετούμενου παιδιού και εθελοντή/ντριας και στα χαρακτηριστικά της (π.χ., υπερβολική εξάρτηση, σύγκριση με γονείς/φροντιστές ή άλλα τρίτα άτομα, βαθμός και ποιότητα συναισθηματικής εγγύτητας των δυο μερών, κ.ά.)

- Η ανάγκη διαχείρισης ευαίσθητων ζητημάτων ή δύσκολων περιστατικών από τον/την εθελοντή/ντρια (όπως, π.χ. σεξουαλικότητα και εξυπηρετούμενος έφηβος), όπου συχνά προκύπτουν «εμπιστευτικές» πληροφορίες, πρέπει πάντα να αποτελεί αντικείμενο άμεσης επικοινωνίας και συνεργασίας με τους αρμόδιους επαγγελματίες-προσωπικό και σε διαρκή συνεννόηση με τον επόπτη (εν γνώσει του ανήλικου).

Προσοχή : ο/η εθελοντής/ντρια σέβεται την προσωπικότητα του εξυπηρετούμενου παιδιού, αλλά σε καμία περίπτωση δεν δεσμεύεται για «αιτήματα εχεμύθειας», η υλοποίηση των οποίων θέτει σε κίνδυνο και το ρόλο του/της, αλλά συχνά και το θεραπευτικό πρόγραμμα στο οποίο εντάσσεται το ανήλικο άτομο

«Καλές Πρακτικές» εκπαίδευσης: (βλ. και παράρτημα σελ.72-73, 76-79)

- Η συμμετοχή ήδη υφιστάμενων εθελοντών/ντριών με εμπειρία στο αντικείμενο στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία, προκειμένου να μεταφέρουν το προσωπικό τους βίωμα κατά την άσκηση του εθελοντικού τους έργου
- Οι βιωματικές-διαδραστικές ασκήσεις, που εξασφαλίζουν τη συμμετοχή όλων των υποψηφίων εθελοντών/ντριών, και ενισχύουν την έκφραση συναισθημάτων καθώς και την εξοικείωση με τον απαιτούμενο μελλοντικό ρόλο τους
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος να αποτελεί ευθύνη ενός σταθερού προσώπου αναφοράς, που θα είναι επαγγελματίας-κοινωνικός επιστήμονας
- Η μεταφορά τεχνογνωσίας από αντίστοιχα προγράμματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η προσαρμογή τους στα δεδομένα του συγκεκριμένου προγράμματος, που σχεδιάζει και υλοποιεί το εκάστοτε πλαίσιο
- Η χρήση ποικίλων εκπαιδευτικών μεθόδων, που καθιστούν ενδιαφέρουσα, εποικοδομητική και αποτελεσματική την εκπαιδευτική διαδικασία

7. Εκπαίδευση Εθελοντή (Ενδυνάμωση-Υποστήριξη)

Πιθανές παγίδες ή λάθη:

- Ο σχεδιασμός του εκάστοτε προγράμματος εκπαίδευσης δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του φορέα/οργάνωσης και στο αντικείμενο απασχόλησης του/της εθελοντή/ντριας στο συγκεκριμένο πλαίσιο
- Τα δεδηλωμένα χαρακτηριστικά των υποψήφιων εθελοντών/ντριών δεν ανταποκρίνονται στον απαιτούμενο μελλοντικό ρόλο τους (π.χ., ηλικία, φύλο, μορφωτικό επίπεδο, συνειδητοποίηση κινήτρων, αποδοχή προκαταλήψεων, κ.ά.)
- Οι εκπαιδευτικές παρουσιάσεις δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένες/προσαρμοσμένες, σε σχέση με το γνωστικό επίπεδο του/της εθελοντή/ντριας και το πεδίο-αντικείμενο, στο οποίο θα απασχοληθεί
- Οι εκπαιδευτές-εισηγητές δεν έχουν επαρκή ενημέρωση του προγράμματος της εκπαίδευσης, της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας που θα παρουσιάσουν, ή/και των χαρακτηριστικών-δυναμικού των εθελοντών/ντριών
- Το υλοποιούμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, είναι υπερβολικά χρονοβόρο ή δεν έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, με αποτέλεσμα να είναι εξοντωτικό για τους συμμετέχοντες, αδυνατώντας να κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον τους, χωρίς εναλλαγές θεωρητικών εισηγήσεων, βιωματικών ασκήσεων ή/και επισκέψεων, έτσι ώστε η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων να εγκαταλείπουν πρώιμα την προσπάθεια
- Δεν καθίστανται ξεκάθαρα και κατανοητά τα όρια του ρόλου των εθελοντών/ντριών και των επαγγελματιών, με αποτέλεσμα στη συνέχεια να δημιουργηθούν αλληλο-επικαλύψεις, συγκρούσεις, σύγχυση ρόλων, ματαιωμένες προσδοκίες, κ.ά.
- Δεν διευκρινίζεται έγκαιρα και με σαφήνεια στους/στις (υποψήφιους/ες) εθελοντές/ντριες, ότι το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεν στοχεύει στην επαγγελματική αποκατάστασή τους, ή/και στην απόκτηση επαγγελματικού τίτλου

σημειώσεις

“ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Καθοδήγηση-

Εμψύχωση-

Ανατροφοδότηση-

Αξιολόγηση ”

8. Εποπτεία

Καθοδήγηση-Εμπύχωση- Ανατροφοδότηση-Αξιολόγηση

Ο όρος *εποπτεία* χρησιμοποιήθηκε αρχικά στην ψυχιατρική, την ψυχολογία, την κοινωνική εργασία και τις ιατρικές και παραϊατρικές επιστήμες και υπηρεσίες. Σταδιακά εισήχθη στην εκπαίδευση, την καθοδήγηση-επιστημονική υποστήριξη (mentoring ή coaching), όπως και στην ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού επιχειρήσεων. Θεωρείται ως ένας παρεξηγημένος, αλλά και ιδιαίτερα δόκιμος όρος, ανάλογα με τις εφαρμογές του στα διαφορετικά πλαίσια.

Στον εθελοντισμό, συχνά ο όρος *εποπτεία* συγχέεται με τον έλεγχο και την οριοθέτηση στο ρόλο, που έχει δοθεί στον/στην εθελοντή/ντρια. Ουσιαστικά, όπως θα πρέπει να διασαφηνίζεται εξ αρχής, **είναι μέθοδος καθοδήγησης και εμπύχωσης**. Παρέχεται ατομικά, ή ομαδικά και δημιουργεί δεσμούς εμπιστοσύνης και συνέπειας ανάμεσα στον/στην επόπτη-επαγγελματία και στον/στην εθελοντή/ντρια.

Η εποπτεία είναι υποχρέωση του φορέα/οργάνωσης προς τον/την εθελοντή/ντρια. Πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η συχνότητα και η διάρκειά της πρέπει να περιλαμβάνονται στο αρχικό Συμβόλαιο-συμφωνητικό Συνεργασίας.

Ο θεσμός της εποπτείας στον εθελοντισμό προσδίδει στον/στην επόπτη ρόλο εκπαιδευτή-υποστηρικτή, μέσω μιας αντικειμενικής οπτικής («το τρίτο μάτι») για τα εξυπηρετούμενα παιδιά (και οικογένειες) του εκάστοτε φορέα/οργάνωσης. Δεν είναι πάντα εύκολο ένας/μία επόπτης να συνδυάσει επαρκώς όλους τους ρόλους, με αποτέλεσμα να γίνονται λάθη στο αντικείμενο εποπτείας και στην μεταξύ επόπτη και εθελοντή/ντριας σχέση, για την ανάπτυξη και διατήρηση της οποίας έχουν κοινή ευθύνη.

Συναισθήματα φόβου, ανεπάρκειας, αρνητισμού που είναι δυνατό να αναπτυχθούν, αποτελούν χρήσιμα «εργαλεία» και για τα δυο εμπλεκόμενα μέρη, εφόσον αναγνωρίζεται ότι αποτελούν στοιχεία του ίδιου εποπτικού-υποστηρικτικού συστήματος, το οποίο στοχεύει στην διασφάλιση ποιότητας στο παρεχόμενο (εθελοντικό) έργο.

Η εποπτεία αρχίζει -συνήθως- με την αυτογνωσία, ή την «εποπτεία εαυτού». Το άτομο γνωρίζει καλύτερα τον εαυτό του μέσω του «άλλου», ιδιαίτερα σε περιόδους που δοκιμάζεται.

Παράδειγμα 1: η τοποθέτηση ενός/μίας εθελοντή/ντριας στο ογκολογικό τμήμα ενός παιδιατρικού νοσοκομείου, είναι δυνατό να τον/την αναστατώσει αν δεν έχει υπάρξει εκ των προτέρων ενημέρωση και εκτίμηση του κατά πόσο αισθάνεται την πεποίθηση και άνεση να διαπραγματευτεί ο/η ίδιος/α, όχι μόνο την ιδέα αλλά και την πραγματικότητα του θανάτου ενός παιδιού (άρα και του εαυτού του), όπως και του συνακόλουθου πένθους αδερφών και γονιών.

Παράδειγμα 2: Σε παιδιατρικό νοσοκομείο, εντάχθηκε μια ομάδα νέων γυναικών, μελών ενός συλλόγου εθελοντών. Περιηγήθηκαν στα διάφορα τμήματά του, ώστε να ενημερωθούν για τις ανάγκες που θα καλούνταν να καλύψουν. Το αποτέλεσμα της συζήτησης ήταν, σύσσωμες να ζητήσουν να ενταχθούν στο τμήμα υποδοχής και τα εξωτερικά ιατρεία του νοσοκομείου «για να μη στεναχωριούνται βλέποντας τα άρρωστα παιδιά» (!). Εύλογη συνέπεια ήταν η συγκεκριμένη ομάδα να αποχωρήσει από το πλαίσιο σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Σχόλιο: Τα παραπάνω ζητήματα θα μπορούσαν πιθανόν να αποφευχθούν στην περίπτωση μιας ήδη δομημένης ομάδας και ενός παιδιατρικού νοσοκομείου με ξεκάθαρα αιτήματα εθελοντικής προσφοράς. Θα έπρεπε να έχει προηγηθεί συνεννόηση μεταξύ του/της υπεύθυνου/ης για τους/τις εθελοντές/ντριες του νοσοκομείου με τον/την υπεύθυνο/ή του συλλόγου. Εφόσον η ομάδα ήταν ήδη δομημένη από τον σύλλογο στον οποίο ανήκαν, η προετοιμασία των εθελοντών/ντριών θα μπορούσε να γίνει πριν να ενταχθούν στο πλαίσιο. Η διεργασία ομάδας επιτρέπει την έκφραση και το μοίρασμα απόψεων, συναισθημάτων, προσωπικών εμπειριών, μέσα σε ένα περιβάλλον υποστήριξης, με τη διευκόλυνση ενός έμπειρου επιστημονικού στελέχους. Έτσι, θα μπορούσε να είχε γίνει **οικονομία χρόνου και εξασφάλιση λειτουργικής επικοινωνίας**. Το «σπάσιμο» της ομάδας σε επιμέρους τμήματα του νοσοκομείου, πιθανόν να διασφάλιζε την ένταξη όσων εθελοντών/ντριών θα ήταν ώριμοι/ες και έτοιμοι/ες για ένα τέτοιο πλαίσιο, που προσφέρει ιδιαίτερες προκλήσεις και έχει εξειδικευμένες συναισθηματικές απαιτήσεις από έναν/μία εθελοντή/ντρια.

Από πολλές απόψεις, οι δεξιότητες που χρησιμοποιούνται στην εποπτεία είναι παρόμοιες με την πρώτη συνέντευξη επιλογής. Και τα δύο μέρη θα πρέπει να προετοιμαστούν για την εποπτεία μελετώντας τις σημειώσεις από προηγούμενες συνεδρίες, καθώς και τη συμπεριφορά-απόδοση του/της εθελοντή/ντριας στις δράσεις που συμμετείχε.

Ο/η επόπτης θα πρέπει να δημιουργήσει ευκαιρίες για ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της συνεδρίας-συνάντησης, για να βοηθήσει τον/την εθελοντή/ντρια:

- να προβληματιστεί σχετικά με τον εθελοντικό το/της ρόλο και την εξέλιξή του/της
- να εντοπίσει δυνατότητες για βελτίωση
- να εκφράσει και να επιλύσει προβλήματα
- να αναζητήσει από κοινού λύσεις στα προβλήματα, που σχετίζονται με το εθελοντικό του/της έργο, και ταυτόχρονα
- να εστιάσει στα θετικά του/της επιτεύγματα-αποτελέσματα

Παραδείγματα ερωτήσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν -κατά περίπτωση- στη διάρκεια της εποπτείας:

- Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από την εποπτεία;
- Έχουμε τα μέσα για να τις πετύχουμε;
- Έχουμε τις δεξιότητες και τις γνώσεις για να τις πετύχουμε;
- Πώς θα αναγνωρίσουμε την επιτυχία;
- Τι έχει συμβεί πρόσφατα κατά την άσκηση της εθελοντικής σας δραστηριότητας που σας ικανοποίησε;
- κ.λπ.

Ερωτήσεις για να μάθετε πώς αισθάνεται ο/η εθελοντής/ντρια για την προσφορά του/της:

- Πώς αισθάνεστε για τη συμμετοχή σας στις δράσεις μας;
- Τι κάνατε που σας ικανοποίησε;
- Τι κάνατε που σας απογοήτευσε, ή θεωρήσατε ότι το χειριστήκατε λάθος;
- Τι έχετε μάθει από τα λάθη σας;
- Τι χρειάζεστε, για να σας βοηθήσει να ξεπεραστούν οι απογοητεύσεις/λάθη σας;

8. Εποπτεία . Καθοδήγηση-Εμπύκωση- Ανατροφοδότηση-Αξιολόγηση

Ερωτήσεις που αναδεικνύουν τα προβλήματα:

- Ποια είναι τα προβλήματα;
- Γιατί υφίστανται;
- Τι εναλλακτικές λύσεις υπάρχουν;
- Ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύνατα σημεία σας;
- Υπάρχει ένας εναλλακτικός, πιο παραγωγικός τρόπος για να εξετασθεί αυτό το θέμα;
- Τι πρέπει να γίνει (αποφάσεις, ενέργειες);
- Τι μπορείτε να κάνετε για επιτευχθεί ο στόχος του εθελοντικού σας έργου;
- Ποια μικρή αλλαγή θα μπορούσε να βελτιώσει την κατάσταση;
- Τι θα επιθυμούσατε εσείς να συμβεί;
- Τι μπορείτε να κάνετε, για να γίνει αυτό πραγματικότητα;

Ερωτήματα αξιολόγησης

Αυτά θα βοηθήσουν τους/τις εθελοντές/ντριες να προβληματιστούν, σχετικά με τις επιδόσεις τους και να βοηθήσουν τον/την επόπτη να καθορίσει, κατά πόσο οι συνεδρίες-συναντήσεις τους αξιολογούνται ως λειτουργικές:

- Πώς αξιολογείτε τις επιδόσεις σας στην επίτευξη του εθελοντικού σας έργου;
- Είστε εντός ή εκτός του στόχου;
- Τι πήγε στραβά;
- Τι πήγε καλά;
- Τι συνέβαλε στην επιτυχία σας στο έργο που σας ανατέθηκε;
- Υπάρχει καλύτερος τρόπος (μέθοδος) από αυτόν που εσείς εφαρμόζετε;

Αξιολόγηση: Όταν οι εθελοντές/ντριες δεν αποδίδουν καλά

- Μπορεί να χρειαστεί επιπρόσθετη εκπαίδευση-επιμόρφωση και υπενθύμιση των κανόνων που έχουν συμφωνηθεί
- Μπορεί μερικές φορές μπορεί να προτείνεται εναλλαγή του τομέα απασχόλησής τους, αν οι εθελοντές/ντριες δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στα πρότυπα της απόδοσης που απαιτείται σε μια συγκεκριμένη εργασία. Θα πρέπει να ενημερωθεί ο/η εθελοντής/ντρια για την ανάληψη διαφορετικών καθηκόντων, καθώς και ενεργητική ακρόαση από τον/την επόπτη, σχετικά με το πώς επηρεάζει τον/την εθελοντή/ντρια μια τέτοια αλλαγή
- Μπορεί η ευθύνη για την αποτυχία της τοποθέτησης και της απόδοσης του/της εθελοντή/ντριας να συνδέεται περισσότερο με τον/την επόπτη. Στα πλαίσια μιας ειλικρινούς συζήτησης και των δύο μερών σε πρώτο επίπεδο, και ακολούθως σε επίπεδο φορέα/οργάνωσης, είναι δυνατόν να αλλάξει ο/η επόπτης: Τα «χνώτα»-δυναμικά δύο ανθρώπων -θαυμάσιων κατά τα

άλλα- είναι δυνατόν να μην ταιριάζουν. Αυτό δεν είναι και το περιεχόμενο του «θεραπευτικού διαζυγίου» για ένα ζευγάρι αλλά και για το/α παιδί/ά τους;

Προσοχή!

1. Τα συχνότερα λάθη κατά την άσκηση εθελοντικής προσφοράς, προκύπτουν από την ελλιπή ενημέρωση από τον φορέα/οργάνωση, σχετικά με τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται, καθώς και από την προσωπικότητα του/της εθελοντή/ντριας, που έπειτα από συχνή παρουσία του στο πλαίσιο, διεκδικεί «δικαιώματα» και αρμοδιότητες επαγγελματία, ενίοτε αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που έχουν αρνητικά αποτελέσματα για τις υπηρεσίες του κάθε φορέα/οργάνωσης, ενώ εκφράζει άποψη και εκτός των καθηκόντων που του έχουν δοθεί
2. Κάτι που προβληματίζει φορείς/οργανώσεις, που απασχολούν εθελοντές/ντριες, είναι η συνέπεια στην παρουσία του/της εθελοντή/ντριας και η σύγχυση του ρόλου του/της στη σχέση που αναπτύσσει με τα εξυπηρετούμενα παιδιά, ή τις δράσεις που αφορούν έμμεσα τα ανήλικα άτομα. Η τήρηση μιας σταθερής ώρας εποπτείας μεταξύ επόπτη και εθελοντή/ντριας, όπως και η διαθεσιμότητα του/της επόπτη/τριας ή/και συγκεκριμένου/ης επαγγελματία που έχει ορισθεί ως τέτοιος/α, στα ενδιάμεσα διαστήματα, στηρίζει τη σχέση μεταξύ των δύο μερών και δίδεται μια πλέον καθαρή εικόνα του έργου του/της εθελοντή/ντριας

Εφόσον οι πρόσθετες συναντήσεις για μία ή περισσότερες φορές δεν είναι εφικτές, ενισχύεται η τηλεφωνική επικοινωνία, ώστε να δοθούν διευκρινήσεις ή για να καθησυχασθούν τυχόν ανησυχίες. Κάτι τέτοιο βοηθάει τον/την εθελοντή/ντρια να εισπράξει το μήνυμα ότι μπορεί μεν να επικοινωνεί ισότιμα και ευέλικτα, αλλά και ότι υπάρχει επιφορτισμένο άτομο που εποπτεύει, στηρίζει και αξιολογεί τις δράσεις του

3. Σε ακραίες περιπτώσεις λανθασμένου χειρισμού, ή συμπεριφοράς εκ μέρους του/της εθελοντή/ντριας, πρέπει να υπάρχει ειλικρινής, άμεση και ξεκάθαρη ενημέρωσή του/της. Συχνά, οι επαγγελματίες αποφεύγουν αντίστοιχες συζητήσεις, επιτρέποντας να διαιωνιστεί μία κατάσταση, έως ότου να κριθεί απαραίτητο να ληφθούν αυστηρότερα μέτρα, με πιθανή κατάληξη την απομάκρυνσή του/της εθελοντή/ντριας

Σε περίπτωση απομάκρυνσης του/της εθελοντή/ντριας πρέπει:

- Να του/της δοθεί ευκαιρία να παρουσιάσει την επιχειρηματολογία του/της, ή/και να απολογηθεί
- Οποιαδήποτε τέτοια κίνηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε χώρο, χωρίς διακοπές και οχλήσεις από εξωτερικούς παράγοντες
- Να είναι ο/η επαγγελματίας ευθύς, ευγενής και άμεσος/η και να μην οπισθοχωρήσει στην ληφθείσα απόφαση του φορέα/οργάνωσης
- Να μην προβεί ο/η επαγγελματίας σε προσπάθεια «σωτηρίας» του/της εθελοντή/ντριας την τελευταία στιγμή, γιατί τότε θα δοθούν λανθασμένα και αμφίσημα μηνύματα
- Να ενισχυθεί ο/η εθελοντής/ντρια να εκφράσει τα συναισθήματά του/της για το γεγονός, ενώ ο/η επαγγελματίας να συγκρατήσει τα δικά του/της
- Θα πρέπει να ενημερωθούν όλοι όσοι συνεργάζονταν με τον/την εθελοντή/ντρια για την απομάκρυνσή του/της, χωρίς όμως να δοθούν περισσότερες λεπτομέρειες που θα οδηγήσουν σε περιττά εσωτερικά σχόλια.

Προσοχή!

1. Θα πρέπει εκτός από προφορικά, να δίνονται πάντα γραπτά οι οδηγίες, ή/και ο κώδικας δεοντολογίας, που πρέπει να εφαρμόζει ο/η κάθε εθελοντής/ντρια. Επίσης, να παρέχεται η ευκαιρία στον/στην εθελοντή/ντρια να εκφράσει παράπονα και δυσκολίες στον/στην υπεύθυνο/η του πλαισίου όπου απασχολείται. Είναι υποχρέωση του φορέα/οργάνωσης να κρατάει ανοικτούς δίαυλους επικοινωνίας, και να μην εμφανίζει τους/τις επαγγελματίες απόμακρους/ες και οχυρωμένους/ες πίσω από το ρόλο τους. Θα πρέπει ο/η εθελοντής/ντρια να αισθάνεται άνετα να εκφράσει προβληματισμούς και παράπονα, έτσι ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δημιουργίας υπο-ομάδας δυσαρεστημένων εθελοντών/ντριών, που θα λειτουργεί ανασταλτικά σε σχέση με το έργο και την ανάγκη συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων στο πλαίσιο
2. Είναι σημαντικό ο/η κάθε εθελοντής/ντρια, ανεξαρτήτως της συχνότητας της εθελοντικής του/της προσφοράς, να

8. Εποπτεία . Καθοδήγηση-Εμπύχωση-Ανατροφοδότηση-Αξιολόγηση

αισθάνεται ενεργό κύτταρο στον τομέα απασχόλησής του/της. Όσο πιο σημαντική κρίνει τη συμμετοχή του/της, τόσο περισσότερο εξασφαλίζεται η συνέπεια και η οριοθέτησή του/της, με βάση τους κανόνες που έχουν οριστεί. Η έννοια του «ανήκειν» πρέπει να καλλιεργείται σε βάθος χρόνου, τόσο στη συνεργασία των επαγγελματιών με τους/τις εθελοντές/ντριες, όσο και στα πλαίσια της εποπτείας

Οι εθελοντές/ντριες πρέπει να αισθάνονται ότι η δουλειά που προσφέρουν εκτιμάται και συμβάλει σημαντικά στο έργο του φορέα/οργάνωσης, ιδίως όταν τους δίδεται η ευκαιρία:

- Να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Να ζητείται η άποψή τους
- Να τους παρέχονται σημαντικές για το έργο τους πληροφορίες, όπως γίνεται και για τα μέλη του προσωπικού
- Να περιλαμβάνονται (στις) και να ενημερώνονται για τις δραστηριότητες του φορέα/οργάνωσης

Προτάσεις που ενδυναμώνουν τη σχέση εθελοντή/ντριας και φορέα/οργάνωσης

- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις του προσωπικού, κατά τη λήψη αποφάσεων, που αφορούν και στο εθελοντικό έργο (έπειτα από αξιολόγηση του εκάστοτε εθελοντή/ντριας)
- Συχνή ενημέρωση για τις δράσεις του φορέα/οργάνωσης, περιοδική/έκτακτη αποστολή Δελτίων Τύπου, αποτύπωση της εθελοντικής τους προσφοράς σε φωτογραφίες, αναφορά τους στην ιστοσελίδα του φορέα/οργάνωσης, καθώς και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

|| ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ
Επισημάνσεις ||

9. Σημαντικές Συνοπτικές

Επισημάνσεις

Σημαντικό είναι:

- Να υπάρχει προγραμματισμένη ενημέρωση και εξοικείωση με άρθρα της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) για όλους τους εθελοντές/ντριες (π.χ., μέλη Δ.Σ., άτομα που βοηθούν στην αναζήτηση χορηγιών και την υλοποίηση φιλανθρωπικών αγορών, βοηθούν στην κουζίνα, ή οδηγούν αυτοκίνητα μεταφοράς εξυπηρετούμενων παιδιών στο σχολείο, ή σε ιατρικά κ.ά. ραντεβού), και όχι μόνο για αυτούς που έχουν άμεση επαφή με τα παιδιά.
- Να είναι εξοικειωμένοι όλοι οι επαγγελματίες και να εφαρμόζουν τη ΔΣΔΠ στην εργασιακή τους καθημερινότητα.
- Οποιαδήποτε απόφαση, διαδικασία, παρέμβαση να αποβλέπει πάντοτε σε όφελος του συγκεκριμένου εξυπηρετούμενου παιδιού.
- Να αντιμετωπίζεται το εξυπηρετούμενο παιδί πάντοτε και από όλους ως μέλος της οικογένειάς του, παρούσας ή απύσας, λειτουργούσας ή δυσλειτουργούσας, εφόσον αυτή υφίσταται.

Ο Φορέας/ΜΚΟ:

- Να είναι προετοιμασμένος για τη διαχείριση-αξιοποίηση εθελοντών/ντριών: π.χ., να ορίζει άτομο υπεύθυνο για τους εθελοντές, να εφαρμόζει πιστά τις οριζόμενες διαδικασίες και κανόνες, να υπογράφει συμφωνητικό συνεργασίας με τον εκάστοτε εθελοντή/ντρια
- Να εξασφαλίζει στον/στην εθελοντή/ντρια:
 - συγκεκριμένο πρόσωπο αναφοράς, με το οποίο να μπορεί να συνεργάζεται, και στο οποίο να έχει πρόσβαση ανά πάσα στιγμή
 - συνεχιζόμενη εποπτεία σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο
 - διαρκή επιμόρφωση και αδιάλειπτη υποστήριξη
- Να φροντίζει για την προετοιμασία του/της εθελοντή/ντριας, ώστε:
 - να μην έχει υψηλές ή ψευδείς προσδοκίες
 - να μην νιώθει απογοήτευση στον ρόλο του/της
 - να προειδοποιηθεί για τα (αυστηρά) όρια της τυχόν συναισθηματικής σύνδεσης με το εξυπηρετούμενο παιδί
 - να αντιμετωπίζονται οι πιθανές (διαχειρίσιμες) φοβίες του και,
 - να προληφθεί η πιθανή εργασιακή του εξάντληση (burn-out)

Επιθυμητά είναι:

- Η δέσμευση της προσφοράς του/της εκάστοτε εθελοντή/ντριας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όχι λιγότερο από 3 μήνες

- Η ύπαρξη δοκιμαστικής περιόδου εξοικείωσης του/της εθελοντή/ντριας με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό και το απαιτούμενο προσφερόμενο έργο στο συγκεκριμένο πλαίσιο

- Η σταδιακή, οργανωμένη και συστηματική εξοικείωση του εθελοντή/ντριας με το αντικείμενο του έργου του

- Η κατανόηση εκ μέρους του/της εθελοντή/ντριας, ότι η συμπεριφορά του/της μπορεί να έχει ουσιαστική και μακρόχρονη επίδραση (θετική ή αρνητική) στο εξυπηρετούμενο παιδί

- Η διαρκής παρατήρηση, αποκωδικοποίηση και αξιολόγηση του βαθμού και της έντασης ανταπόκρισης του εξυπηρετούμενου παιδιού στο αντικείμενο του εθελοντικού έργου

- Η ύπαρξη τακτικής συνεργασίας και ανατροφοδότησης μεταξύ επαγγελματιών-εθελοντών

- Η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί για το κάθε εξυπηρετούμενο παιδί

(πιθανές) Δύσκολες καταστάσεις:

- Αλαζονεία στην επικοινωνία εθελοντή/ντριας-«ειδικού»: Ο/η εθελοντής/ντρια έχει διαφορετικές απόψεις για το χειρισμό κάποιας κατάστασης, ο/η ειδικός-ή/επαγγελματίας δεν ανέχεται (ή δεν έχει χρόνο) να το συζητήσει μαζί του/της, με αποτέλεσμα να μην λειτουργεί η (επιθυμητή) συνεργασία και ανατροφοδότηση, μεταξύ των δυο μερών

- Ο/η επαγγελματίας δεν τοποθετεί τον/την εθελοντή/ντρια στην κατάλληλη (ή αποτελεσματικότερου έργου) θέση, αλλά όπου υφίσταται κενό.

- Ο/η εθελοντής/ντρια αποδεδειγμένα δεν ταιριάζει στο πλαίσιο και το προσφερόμενο έργο αυτού. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο/η εθελοντής/ντρια πρέπει να απομακρύνεται -με δόκιμο και ευγενή τρόπο- το συντομότερο δυνατό

Λεπτά σημεία στη σχέση εθελοντή/ντριας εξυπηρετούμενου παιδιού:

* Η σχέση εθελοντή/ντριας-εξυπηρετούμενου παιδιού απαιτεί: οριοθέτηση, ειλικρίνεια, σταθερότητα, συνέπεια, προετοιμασία για τον αναπόφευκτο «αποχωρισμό» και το συνακόλουθο συναισθηματικό κόστος για το ανήλικο άτομο

* Κομβικό σημείο στη σχέση εθελοντή/ντριας-εξυπηρετούμενου παιδιού αποτελεί η ΥΠΟΜΟΝΗ σε όλα τα στάδια της συνδιαλλαγής τους, από την πρώτη γνωριμία, έως και τον τελικό αποχωρισμό

* Το εξυπηρετούμενο παιδί, συχνά, δοκιμάζει όρια και αντοχές, θυμώνει, πειραματίζεται, απαιτεί, «χειρίζεται» συναισθηματικά ή αποπειράται να «παγιδεύσει» σε άτυπες συμφωνίες τον/την εθελοντή/ντρια, προσπαθώντας να «αγκιστρωθεί» σε αυτόν/ήν, ή να «εκφορτισθεί» μέσα από τη συνδιαλλαγή τους

* Η επαφή του/της εθελοντή/ντριας με τα εξυπηρετούμενα παιδιά δεν μπορεί και δεν ΠΡΕΠΕΙ να ξεπερνά το ρόλο του/της. Σημαντικό στοιχείο εδώ αποτελεί η συν-αντίληψη και συνεργασία επαγγελματία και εθελοντή/ντριας, σχετικά με τα τεθέντα όρια, με τρόπο που να εξειδικεύεται ανά παιδί-περίπτωση

* Ο/η εθελοντής/ντρια πρέπει να βοηθηθεί, ώστε :

- Να αποφύγει την παγίδα της προσπάθειας «αναπλήρωσης» του γονιού, ή του φροντιστή του εξυπηρετούμενου παιδιού, να μην κάνει παρεμβάσεις, αλλά μόνο να ακούει «ενεργητικά» και με ενσυναίσθηση

- Να αποφύγει την αλαζονεία του/της ως «ειδικού», που μπορεί να τον/την οδηγήσει στην παγίδα ανάμιξης σε ζητήματα θεραπευτικής φύσης, ή/και συμβουλευτικής καθοδήγησης ως προς την επικινδυνότητα του εξυπηρετούμενου παιδιού και τις τυχόν πρότερες οικογενειακές εμπειρίες

- Να αναγνωρίζει πότε οφείλει να λέει «δεν ξέρω/δεν γνωρίζω» σε ερωτήσεις του εξυπηρετούμενου παιδιού και να απευθύνεται στον/στην επόπτη, ή/και στο προσωπικό. Αν οι ερωτήσεις είναι αναμενόμενες, π.χ., «θα μου κάνουν εγχείριση;», ή «θα πονέσει η εξέταση;», ή «θα μπορέσω να περπατήσω;», ή «γιατί δεν έρχεται ποτέ η μαμά μου να με δει;», ο/η εθελοντής/ντρια πρέπει να είναι προετοιμασμένος/η και ενημερωμένος/η από επόπτη

9. Σημαντικές Συνοπτικές Επισημάνσεις

και προσωπικό για τις αρμόζουσες -κατά περίπτωση- απαντήσεις, και όχι να πρωτοτυπεί

- Να είναι σε θέση να αναγνωρίσει και να αποφύγει την προσπάθεια «εκμετάλλευσης» εκ μέρους του εξυπηρετούμενου παιδιού (συχνό φαινόμενο), αλλά και εκ μέρους των γονιών (σπανιότερο φαινόμενο)

(πιθανές) Παραβιάσεις της ΔΣΔΠ:

1. Παραβίαση άρθρων της ΔΣΔΠ από επαγγελματίες και εθελοντές/ντριες γίνεται, συνήθως, επιλεκτικά με πρόσχημα το «καλό» του εξυπηρετούμενου παιδιού, αγνοώντας το υπέρτερο συμφέρον του: π.χ., «Του άστραφα μια ανάποδη για να μείνει ακίνητο να του πάρω αίμα!», ή «Μα να μην του πω πως η μάνα του το στέλνει στο πλαίσιο μονίμως βρώμικο;», κ.ά.
2. Παρανοήσεις άρθρων της ΔΣΔΠ: Το εξυπηρετούμενο παιδί έχει δικαίωμα στην ειλικρινή πληροφόρηση. Δηλαδή, του λέμε ότι δεν πρόκειται ποτέ να γίνει καλά; ή του αποκρύπτουμε ότι ο γονιός του είναι φυλακή; Αυτό το πεδίο επικοινωνίας με το ανήλικο άτομο, αφορά πρωταρχικά τους/τις υπευθύνους/ες του πλαισίου και από αυτούς (επόπτη και προσωπικό), οφείλει ο/η εθελοντής/ντρια να λαμβάνει τις απαραίτητες οδηγίες για τον κατάλληλο χειρισμό τέτοιων ζητημάτων. Κανένα ζήτημα δεν εμπεριέχει μόνο «μαύρο ή άσπρο» στο τρόπο διαχείρισής του, γ'αυτό και η συνεργασία των ενηλίκων - κατά την προσπάθεια υλοποίησης του εθελοντικού έργου- είναι κρίσιμη
3. Σύγκρουση δικαιωμάτων: Ποια είναι τα όρια εντός των οποίων υλοποιείται, π.χ. το δικαίωμα εχεμύθειας προς ένα εξυπηρετούμενο παιδί (σε εφηβική ηλικία), ιδίως όταν μοιράζεται με τον/την εθελοντή/ντρια «εμπιστευτικές» πληροφορίες. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ποιος σταθμίζει και αποφασίζει τι κρίνεται θεμιτό ή απαραίτητο να κοινοποιηθεί στους επαγγελματίες-προσωπικό, σε ποιους και με ποιο τρόπο (π.χ., θέματα σεξουαλικότητας, θέματα κακοποίησης από τους γονείς ή το προσωπικό, οικογενειακά ή πολιτισμικά ζητήματα, όπως: «θα με παντρεύουν με τον ξάδερφό μου γιατί έτσι συνηθίζεται στη χώρα μου», ή «μη με αφήνεις μόνο μου τη νύχτα, γιατί ο νοσοκόμος μου κάνει άσχημα πράγματα», ή «μου έρχεται να αυτοκτονήσω», ή «δεν μ'αρέσει, όπως με χαϊδεύει ο πατέρας μου, αλλά δε θέλω να το μάθει κανείς»), πρέπει να αποτελέσει κομμάτι της αρχικής εκπαίδευσης, και της εποπτείας του/της

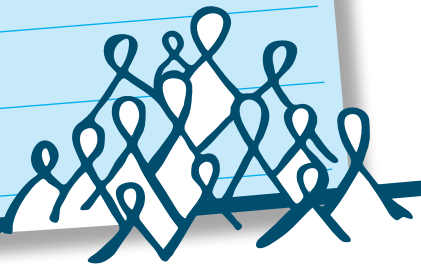
εθελοντή/ντριας. Σαφέστατα, **απαγορεύονται οι πρωτοβουλίες, ακόμα και αν ο/η εθελοντής/ντρια είναι ειδικός πεδίου**, εφόσον άλλοι είναι οι υπεύθυνοι/ες του προγράμματος που αφορά στον εξυπηρετούμενο παιδί. Ο/η εθελοντής/ντρια οφείλει να αντιμετωπίζει τυχόν «αιτήματα εχεμύθειας» του εξυπηρετούμενου παιδιού, έχοντας λάβει κατάλληλη εκπαίδευση διαχείρισης και αξιολόγησής τους, οριοθετώντας συνακόλουθα το ρόλο του/της σε σχέση με το ανήλικο άτομο, **προστατεύοντας την ψυχοσυναισθηματική ακεραιότητά του εξυπηρετούμενου παιδιού από κινδύνους, αλλά και μέσα από την παροχή συστηματικής εποπτείας και υποστήριξης από τους/τις αρμόδιους/ες επιστήμονες και το προσωπικό!**

4. **Παγίδες:** Άστοχη επιβάρυνση του εξυπηρετούμενου παιδιού από το προσφερόμενο έργο. Π.χ., α) η επίμονη άσκηση συγκεκριμένου μυ σε επίπονες, πολύωρες, καθημερινές φυσικοθεραπείες, μπορεί να αγνοεί/παραβλέπει το δικαίωμα του εξυπηρετούμενου παιδιού στον ελεύθερο χρόνο και την ψυχαγωγία, β) η προσπάθεια του ανηλικού ατόμου να επιτύχει το μέγιστο δυνατό σε μια ασχολία σε κοινωτικά προγράμματα, θα έπρεπε δικαιωματικά να στοχεύει κυρίως στην ανάπτυξή του και στη διασφάλιση της ευκαιρίας να χαρεί, να παίξει και να ψυχαγωγηθεί

σημειώσεις

σημειώσεις _____

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

- A. Βιβλιογραφία
- B. Παράδειγμα Αγγελίας Αναζήτησης Εθελοντών/ντριών
- Γ. Υποδείγματα: Αίτηση Συμμετοχής - Ερωτηματολόγιο Συνέντευξης Υποψηφίων Εθελοντών/ντριών - Υπεύθυνη Δήλωση - Υποδείγματα Συμβολαίου-συμφωνητικού Συνεργασίας
- Δ. Οδηγός Οργάνωσης Ολοκληρωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος
- Ε. Ενδεικτικό Εγχειρίδιο Χειρισμού Εθελοντών/ντριών
- Στ. Ενημέρωση-Ενδυνάμωση Εθελοντών /ντριών στα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδας
- Ζ. Μελέτη Ενδεικτικών Περιπτώσεων-Παραδειγμάτων.
- Η. Συμμετέχοντες στα Σεμινάρια – Επιστημονική & Συντακτική Επιτροπή

10. Παραρτήματα

A. βιβλιογραφία

I. Ηλεκτρονικές συνδέσεις-παραπομπές (Links-Websites)

Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού: «Εγχειρίδιο εντοπισμού, ένταξης, αξιοποίησης, & διοίκησης εθελοντών: ένα πολύτιμο εργαλείο για τις εθελοντικές οργανώσεις», Δεκέμβριος 2009, 2^η Έκδοση (www.volunteerism-cc.org.cy)

http://www.volunteerism-cc.org.cy/App_Directory/CMSEditor/Documents/EKDOSEIS/EGXEIRIDIO%20ETHELONTON.pdf

<http://www.volunteerism-cc.org.cy/publications>

Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011 «Διδάσκοντας τον Εθελοντισμό: ένα εγχειρίδιο για τον καθηγητή της Β΄θμιας Εκπαίδευσης» <http://volunteers.neagenia.gr/images/pdf/egxeiridio.pdf>

«Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ» Οδηγός για Επαγγελματίες Υγείας – Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού-ΙΥΠ, 2002 (μετάφραση και προσαρμογή του βιβλίου Child Health Rights -A Practitioner's guide, British Association for Community Child Health, London, 2000)

«Πώς να μιλήσετε σε ένα παιδί για...» Τσιάντης,Τζίκας,Βγενοπούλου. Γραμμή-Σύνδεσμος ΕΨΥΠΕ/ΚΟΑΝ, Αθήνα 2007

http://www1.epsyne.gr/pws_namilisete_se_ena_paidi.aspx

Succession Planning Toolkit in a volunteer-led organization: Leadership in Girl Guiding and Girl Scouting, WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), 2011

[file:///C:/Users/Maria/Downloads/Succession_Planning_Toolkit%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Maria/Downloads/Succession_Planning_Toolkit%20(1).pdf)

Facilitating and Improving the Volunteering Environment: 5 Steps for Volunteering in Girl Guiding and Girl Scouting, WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), 2011

[file:///C:/Users/Maria/Downloads/11.volunteering-toolkit-final%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Maria/Downloads/11.volunteering-toolkit-final%20(1).pdf)

Toolkit in Recruitment and Retention for Membership: World Association of Girl Guides and Girl Scouts, 2005

<http://docplayer.net/5274176-Tool-kit-on-recruitment-and-retention-of-membership.html>

Έντυπο της ΔΣΔΠ: http://www.0-18.gr/downloads/entipo_simbasi_ex.pdf

II. Επιμέρους κώδικες επαγγελματικής δεοντολογίας επιστημόνων-προσωπικού «πρώτης γραμμής»:

Κώδικας Δεοντολογίας της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος - Ένωσης Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων
<http://www.hscap.gr/profile/deontology-code>

ΑΡΧΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

<http://www.noesi.gr/book/kodikas-deontologias-toy-koinonikoy-leitoyrgoy-skle>

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

http://www.seps.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=137&Itemid=279

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

<http://www.ministryofjustice.gr/site/?TabId=237&language=el-GR>

Κώδικας Δεοντολογίας Εθελοντών Σαμαρειτών Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού

<http://www.samarites.gr/?section=1131&language=el-GR>

Κώδικας Δεοντολογίας ΚΕΘΕΑ

<http://www.kethea.gr/Portals/0/Uploads/docs/KETHEA%20kwdikas%20deontologias%20el.pdf>

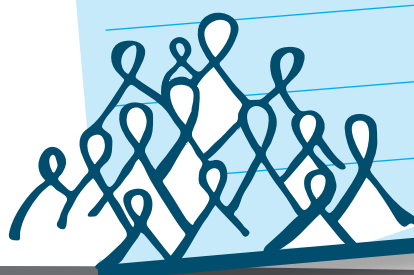
III. Αρχές Εθελοντισμού

Αρχές Εθελοντισμού: Ο Εθελοντισμός στα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος <http://www.sos-villages.gr/content/future/o-ethelontismos-sta-paidika-xwria-sos/48-o-ethelontismos-sta-paidika-xwria-sos>

Οι 7 θεμελιώδεις αρχές του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού-Ερυθράς Ημισελήνου

<http://www.samarites.gr/?section=1340&language=el-GR>

σημειώσεις

10. Παραρτήματα

Β. παράδειγμα αγγελίας αναζήτησης εθελοντών

(Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός: γίνε εθελοντής / www.redcross.gr)

Α. Εθελοντική προσφορά στους Τομείς
Απασχόλησης Εθελοντών του Τομέα Κοινωνικής Πρόνοιας:

Αναπηρία, Τρίτη Ηλικία, Νοσηλευτικά κ.ά. Ιδρύματα Κοινωνικής Φροντίδας, Πρόσφυγες & Μετανάστες, Ψυχική Υγεία

Περιοχές:

Αθήνα (Αντίστοιχα προγράμματα εθελοντικής απασχόλησης αναπτύσσονται και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας)

Πότε;

Όλο το χρόνο

Δέσμευση:

Μία φορά την εβδομάδα, για 3 ώρες

Τι προσόντα πρέπει να έχεις:

- Να είσαι κάτοχος απολυτηρίου Λυκείου ή ισότιμου τίτλου σπουδών
- Να είσαι μεταξύ 18 και 60 ετών
- Να διαθέτεις καλή ψυχική υγεία.
- Να εκδηλώνεις ενδιαφέρον και αγάπη για τους ανθρώπους και κατανόηση για τα προβλήματά τους.
- Να διαθέτεις ικανότητα συνεργασίας και προσαρμογής στους στόχους και το έργο των κοινωνικών υπηρεσιών.

Γιατί σε χρειαζόμαστε:

- Συντροφιά – συμπαράσταση – συναισθηματική στήριξη και κινητοποίηση ευάλωτων ομάδων
- Οργάνωση ομάδων δημιουργικής απασχόλησης
- Οργάνωση εορταστικών –ψυχαγωγικών εκδηλώσεων σε ιδρύματα
- Οργάνωση ημερήσιων εκδρομών και εξόδων στην κοινότητα
- Διευκόλυνση των ευάλωτων συνανθρώπων μας στην πρόσβαση τους σε υπηρεσίες υγείας, ασφαλιστικούς και άλλους οργανισμούς
- Κάλυψη πρακτικών ζητημάτων μοναχικών ατόμων
- Συμμετοχή σε προγράμματα Θεραπευτικής Ιππασίας και Κολύμβησης

- Ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές και εκμάθηση ελληνικής γλώσσας σε πρόσφυγες
- Οργάνωση διαπολιτισμικών εκδηλώσεων στην κοινότητα
- Διαμεσολάβηση – διασύνδεση με φορείς της κοινότητας για την κοινωνική ένταξη των προσφύγων.
- Διανομή τροφίμων ειδών ένδυσης και υγειονομικού υλικού σε άστεγους, πρόσφυγες και μετανάστες
- Συμμετοχή σε δράσεις για την προβολή του Εθελοντισμού
- Συμμετοχή σε έκτακτες δράσεις του Τομέα, άλλων Διευθύνσεων του ΕΕΣ και συνεργαζόμενων φορέων
- Κινητοποίηση Εθελοντών στην αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης (φυσικές καταστροφές και μετακινούμενοι πληθυσμοί)

Τι κερδίζεις:

Οι εθελοντές μέσω των προγραμμάτων εκπαίδευσης, εξειδίκευσης και επιμόρφωσης αναπτύσσουν δεξιότητες, αποκτούν γνώσεις, εμπειρίες, διευρύνουν τα ταλέντα και τις ικανότητές τους προσφέροντας ανιδιοτελώς κάτω από την ομπρέλα ενός Παγκόσμιου Εθελοντικού Οργανισμού προς όφελος των πλέων ευάλωτων ομάδων πληθυσμού.

Σημειώσεις:

Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής στα εθελοντικά προγράμματα του Τομέα Κοινωνικής Πρόνοιας του Ε.Ε.Σ. είναι η παρακολούθηση του Προγράμματος Εκπαίδευσης Εθελοντών, το οποίο περιλαμβάνει δίμηνη θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση στηρίζοντας ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως παιδιά, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες, πρόσφυγες & μετανάστες, άστεγους και ομάδες πληθυσμού που βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό.

Β. Δημιουργική απασχόληση και κινητοποίηση ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε Δομές Κοινωνικής Φροντίδας

Περιοχές:

Αθήνα

Πότε;

Όλο το χρόνο

Δέσμευση:

Μία με δύο φορές την εβδομάδα, για 3 ώρες

Τι προσόντα πρέπει να έχεις:

Απαιτούνται δεξιότητες, διευρυμένες γνώσεις, ταλέντα (π.χ. μουσική, θέατρο, τραγούδι, ζωγραφική, κατασκευές κ.ά.)

Γιατί σε χρειαζόμαστε

Σκοπός είναι η κινητοποίηση ατόμων που ζουν σε ιδρύματα και δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης συμμετοχής σε ψυχαγωγικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Τι κερδίζεις:

Συμβάλλεις στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου.

**Για περισσότερες πληροφορίες:
Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας
- Υπηρεσία Εθελοντών**

Email: swd-ethelontes@redcross.gr
swd@redcross.gr

Τηλ: 210-3637554, 210-3604678

10. Παραρτήματα

Γ. υποδείγματα

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ/ΝΤΡΙΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ- ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

σημειώσεις

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: _____
2. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: _____
3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: _____
4. ΤΗΛ: _____ ΚΙΝΗΤΟ : _____
5. E – mail: _____

B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ΓΥΜΝΑΣΙΟ _____
- ΛΥΚΕΙΟ _____
- ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΙΕΚ) _____
- ΑΕΙ / ΤΕΙ _____ ΤΜΗΜΑ : _____

Γ. ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- Με τι ασχολείστε σήμερα; _____
- Έχετε εργαστεί _____
- Έχετε ασχοληθεί με τον εθελοντισμό άλλη φορά; _____

Δ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

- ΠΟΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΕΧΕΤΕ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ: _____
ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ
ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΑΒΒΑΤΟ
ΚΥΡΙΑΚΗ	

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ _____

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ _____

(Ονοματεπώνυμο - Υπογραφή) _____

10. Παραρτήματα

Γ. υποδείγματα

ΑΙΤΗΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΗ

Τόπος - Ημερομηνία;
Προς:

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΟΥΝΤΟΣ

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημ/νια Γέννησης:

Επάγγελμα:

Διεύθυνση κατοικίας: (Οδός/Αριθμός/ΤΚ)

(Δήμος/Περιοχή) (Πόλη)

Τηλέφωνα Επικοινωνίας:

E-mail:

Διεύθυνση εργασίας: (Εάν υπάρχει) (Οδός/Αριθμός/ΤΚ)

(Δήμος/Περιοχή) (Πόλη)

Τηλέφωνα Επικοινωνίας:

E-mail:

2. ΣΠΟΥΔΕΣ

Γυμνάσιο

Λύκειο

Τ.Ε.Ι. Περιγράψτε

Α.Ε.Ι. Περιγράψτε

Άλλες Σχολές Περιγράψτε

Μεταπτυχιακό Περιγράψτε

Διδακτορικό Περιγράψτε

Ξένες Γλώσσες

Αγγλικά Γαλλικά Άλλη /ες

3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Επάγγελμα

Επαγγελματική κατάσταση:

Εργαζόμενος, Άνεργος, Συνταξιούχος,

Φοιτητής

Φορέας:

Δημόσιος, Ιδιωτικός, ΜΚΟ,

Διεθνής Οργανισμός, Ελεύθερος Επαγγελματίας

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

.....

5. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Έχετε συμμετάσχει / Συμμετέχετε σε άλλες εθελοντικές οργανώσεις ή δραστηριότητες;

Ναι Όχι

Σε ποιες;

Ποια η δράση σας;

Για πόσο χρονικό διάστημα;

Πώς σκεφτήκατε να γίνετε εθελοντής;

Επίσης δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Όλα τα ανωτέρω στοιχεία είναι αληθή και σωστά
- Γνωρίζω ότι τα ανωτέρω στοιχεία θα παραμείνουν στο φορέα και θα συμπεριληφθούν στο Μητρώο Εθελοντών του

Υπογραφή

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ/ΝΤΡΙΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ & ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΗ:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΝ/ΞΗΣ

1. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΗΛΩΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

Αν τα στοιχεία επικοινωνίας είναι ίδια με αυτά που έχουν δηλωθεί στην αίτηση σας συμπληρώστε μόνο το ονοματεπώνυμο του υποψήφιου εθελοντή/ντριας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ:

ΤΗΛ: ΚΙΝΗΤΟ

E - mail

2. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (βαθμίδα και περιγραφή)

.....
.....

3. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Έχετε εργαστεί; Αν ναι περιγράψτε σύντομα το περιεχόμενο της εργασίας σας;

Αυτή τη στιγμή εργάζεστε; Αν ναι, με τι;

Έχετε ασχοληθεί με τον εθελοντισμό άλλη φορά; Αν ναι, με τι;

Έχετε εμπειρία σχετική με την ομάδα στόχο; Αν ναι, περιγράψτε τη σε συντομία;

4. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

Γιατί ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε στο πρόγραμμα χψ; Πως πιστεύετε ότι θα ωφεληθείτε από την εμπειρία σας ως εθελοντής/ντρια;

5. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παρακαλούμε να μας δηλώσετε τις ημέρες και ώρες που έχετε διαθέσιμες ή/και θέλετε να αφιερώσετε στο Πρόγραμμα

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΡΙΤΗ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ

6. ΕΧΕΤΕ ΚΑΤΙ ΑΛΛΟ ΠΟΥ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΡΩΤΗΣΕΤΕ Η ΝΑ ΔΗΛΩΣΕΤΕ, ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ ΣΕ ΑΥΤΟ;

.....
.....

7. ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ

Σχόλια (π.χ. Λόγοι που εγκρίνεται ή απορρίπτεται ο εθελοντής/ντρια):

ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ

10. Παραρτήματα Γ. υποδείγματα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η/Ο υπογεγραμμένη/ος κάτοικος
διεύθυνση..... (επισυνάπτεται αίτηση με τα πλήρη προσωπικά μου στοιχεία)
δηλώνω με την παρούσα ότι επιθυμώ και δέχομαι να συμμετάσχω εθελοντικά στις/ην παρακάτω εργασίες/α - δραστηριότητα/
δραστηριότητες, όπως αναφέρονται στη σχετική Συμφωνία Εθελοντικής Εργασίας που υπογράφεται μεταξύ εμού και του Οργα-
νισμού-φορέα-οργάνωσης

1.
2.
3.
4.
5.

Επίσης δηλώνω και αποδέχομαι ότι:

- Δεν υφίσταται σχέση εργασίας ή έργου μεταξύ εμού και του Οργανισμού. Δεν εντάσσομαι στο έμμισθο προσωπικό ή στους εξωτερικούς συνεργάτες του Οργανισμού και ως εκ τούτου ουδεμία απαίτηση ή δικαίωμα έχω έναντι αυτού.
- Ουδεμία απαίτηση χρηματική ή άλλης αποζημίωσης έχω έναντι του Οργανισμού λόγω της ανάληψης των ανωτέρω αναφερόμενων εργασιών και της εθελοντικής μου προσφοράς σε αυτήν.
- Στις εργασίες στις οποίες συμμετέχω εθελοντικά ο οργανισμός θα μπορεί να αναγράφει το όνομά μου εφόσον το επιθυμώ και μετά από δήλωση μου.
- Το υλικό που ο Οργανισμός θα μου παράσχει για την υλοποίηση των εργασιών που αναλαμβάνω καθώς και τα παραγόμενα αποτελέσματα και προϊόντα αυτών ανήκουν αποκλειστικά και μόνον στον Οργανισμό και ως εκ τούτου δεν έχω κανένα δικαίωμα (συμπεριλαμβανομένων και των πνευματικών) χρήσης, δημοσίευσης, πώλησης ή άλλο επί αυτών.
- Μετά το πέρας της εθελοντικής μου εργασίας υποχρεούμαι να επιστρέφω το υλικό που μου έχει δοθεί για το λόγο αυτό στον Οργανισμό.
- Κατά την διάρκεια υλοποίησης των εθελοντικών εργασιών που αναλαμβάνω, οφείλω να τηρώ τα χρονικά πλαίσια που μου έχουν τεθεί από τον Οργανισμό και να ακολουθώ τις σχετικές υποδείξεις και οδηγίες που μου δίνονται.
- Ο Οργανισμός έχει το δικαίωμα να με παύσει από τις αρμοδιότητες μου ή να αφαιρέσει τμήμα των εθελοντικών εργασιών που αναλαμβάνω.
- Κανένα άλλο δικαίωμα ή απαίτηση έχω έναντι του Οργανισμού.

Επιθυμώ τέλος τη λήψη βεβαιώσεως και συστατικής επιστολής από τον Οργανισμό για την εθελοντική συμμετοχή μου.

Ημερομηνία,, .../.../....

Η/Ο ΔΗΛΟΥΣΑ/ΩΝ

Βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής

ΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ Ι

Ο/Η που προσφέρθηκε να συνεργαστεί με το ΦΟΡΕΑ και να προσφέρει ως εθελοντής/ντρια τις υπηρεσίες του/της στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου του,

Συμφώνησαν ότι,

Στη σύγχρονη κοινωνία του ατομικισμού και της κατανάλωσης ο εθελοντισμός αποτελεί την ύψιστη μορφή κοινωνικής ευαισθησίας και προσφοράς.

Οι πολίτες που διαθέτουν μέρος του ελεύθερου χρόνου τους για να προσφέρουν εθελοντικά τιμούν την τοπική κοινωνία από την οποία προέρχονται.

Παρά τον εθελοντικό του χαρακτήρα, το Έργο που παρέχουν οι εθελοντές/ντριες είναι και πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας γιατί τόσο οι εθελοντές/ντριες όσο και το Έργο τους αποτελεί πρότυπο.

Για να είναι αποτελεσματικό και επωφελές το Έργο των εθελοντών/ντριών πρέπει να καταγραφούν οι όροι /οι συνθήκες κάτω από τις οποίες οι εθελοντές/ντριες θα συνεργαστούν με τον τοπικό φορέα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω:

Ο ΦΟΡΕΑΣ δεσμεύεται:

- Να επιμορφώσει τον/την για να μπορέσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του με τον καλύτερο τρόπο,
- Να λάβει υπόψη του, στο μέτρο του δυνατού, τις επιθυμίες του/της εθελοντή/ντριας ως προς το Έργο που θα του αναθέσει
- Να του/της παρέχει τις πληροφορίες και το υλικό που του είναι απαραίτητο στο Έργο του,
- Να τον/την καθοδηγεί και να υποστηρίζει, με κάθε τρόπο, κατά τη διάρκεια του Έργου του, προκειμένου, αφ' ενός μεν να ανταποκρίνεται στα καθήκοντά του με τον καλύτερο τρόπο και αφ' ετέρου να αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες που θα του χρησιμεύσουν στην περαιτέρω πορεία του
- Να του/της δώσει βεβαίωση που θα πιστοποιεί τη συμμετοχή του/της στο επιμορφωτικό πρόγραμμα
- Να του/της δώσει βεβαίωση που θα πιστοποιεί τα καθήκοντα που ανέλαβε στο πλαίσιο του έργου του φορέα.

Ο/Η Εθελοντής/ντρια δεσμεύεται:

- Να συμμετάσχει στο πρόγραμμα επιμόρφωσης εθελοντών/ντριών που θα υλοποιήσει ο Φορέας και να το αξιοποιήσει όσο καλύτερα του είναι δυνατόν
- Να συνεργαστεί με τον Φορέα προκειμένου να οριστικοποιηθεί η διαθεσιμότητά του και να συμφωνηθεί ποιο θα είναι το Έργο που θα αναλάβει
- Να προσφέρει τις υπηρεσίες που θα συμφωνηθούν με τον καλύτερο τρόπο
- Να ενημερώσει έγκαιρα τον Φορέα σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν μπορεί να έλθει τη μέρα και ώρα που έχει συμφωνηθεί.
- Να ενημερώσει έγκαιρα τον Φορέα σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο θέλει να διακόψει τη συνεργασία του.

10. Παραρτήματα

Γ. υποδείγματα

Συμφωνία Δραστηριότητας – Εθελοντικής Εργασίας

(σημείωση: Χρησιμοποιείται από το Δήμο Χερσονήσου, Κρήτης)

(ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗ)

Σήμερα την , στο χώρο του οργανισμού
..... , που βρίσκεται στο (π.χ. Λιμάνι Χερσονήσου), μεταξύ του Εθελοντή
..... και του εκπροσώπου του Οργανισμού Υποδοχής
συμφωνήθηκαν τα εξής:

Ο Οργανισμός Υποδοχής κάνει δεκτή την
αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Εθελοντή για να παράσχει ο δεύτερος εθελοντική εργασία, χωρίς αμοιβή, για τη λειτουργία του πρώτου, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:

ΑΡΘΡΟ 1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΗ

Ειδικότητα Εθελοντή:

Κίνητρα Εθελοντή:

ΑΡΘΡΟ 2

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Εθελοντισμός είναι η πρόθυμη δέσμευση ενός ατόμου να εργαστεί χωρίς αμοιβή για ένα καθορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα για το γενικό καλό της κοινωνίας» (Ελληνική Ομοσπονδία Μη Κυβερνητικών Οργανισμών).

- Εθελοντισμός είναι «η θεληματικά προσφερόμενη εργασία». Ωστόσο, ο εθελοντισμός ξεπερνά κατά πολύ αυτό τον ορισμό.
- Ο Εθελοντισμός αποτελεί μέσο ατομικής ανάπτυξης, μαθησιακής κινητικότητας, ανταγωνιστικότητας, κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης της ιδιότητας του πολίτη. μέσα από τον οποίο εκπληρώνονται σημαντικές αξίες
- Ο Εθελοντισμός είναι η ανταπόκριση σε ποικίλες ευαισθησίες, στα όνειρα και στις προσδοκίες των ανθρώπων για ένα καλύτερο αύριο.
- Ο Εθελοντισμός προάγει την ιδέα της ανιδιοτελούς προσφοράς, της συντροφικότητας, της αλληλεγγύης, της αλληλοκατανόησης και του αλληλοσεβασμού
- Ο Εθελοντισμός βελτιώνει τους όρους πρόσβασης των πολιτών στην κοινή ζωή και την ευημερία
- Ο Εθελοντισμός καλλιεργεί και προάγει τη συμμετοχή, την ανάληψη ευθύνης και πρωτοβουλίας στην επίλυση κοινωνικών και άλλων ζητημάτων.
- Ο Εθελοντισμός αναπτύσσει ενεργούς πολίτες που ξέρουν να διεκδικούν για τον εαυτό τους αλλά και για το κοινωνικό σύνολο.

ΑΡΘΡΟ 3

ΕΙΔΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

.....
.....
.....

ΑΡΘΡΟ 4

ΧΩΡΟΣ – ΤΟΠΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

.....
.....
.....

ΑΡΘΡΟ 5

ΩΡΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 6

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Α) Ο Οργανισμός Υποδοχής διασφαλίζει ότι η κάθε εθελοντική δραστηριότητα - εργασία που αναλαμβάνει ο Εθελοντής θα του προσφέρει ευκαιρίες μη τυπικής και ανεπίσημης μάθησης ώστε να τους δώσει τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και ικανότητες για την προσωπική, εκπαιδευτική και επαγγελματική τους εξέλιξη.
- Β) Ο Εθελοντής τηρεί το προσωπικό του Σημειωματάριο Κατάρτισης όπου έχει τη δυνατότητα να σημειώνει οτιδήποτε αφορά στη μαθησιακή διαδικασία και τεκμηριώνει αυτήν, οτιδήποτε κρίνει ότι θα του φανεί χρήσιμο στο μέλλον.

ΑΡΘΡΟ 7

ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

- Α) Με ευθύνη του Οργανισμού Υποδοχής πραγματοποιείται μια συνεδρία προκειμένου να τεκμηριωθεί το ενδιαφέρον του Εθελοντή και να εξειδικευτεί στο πρόγραμμα παροχής εθελοντικής εργασίας, με τον μέντορα που ορίζει ο οργανισμός και τον υπεύθυνο – επιβλέποντα του έργου του εθελοντή
- Β) Ο Εθελοντής συναλλάσσεται με τα μέλη του προσωπικού και τα άτομα που εμπλέκονται στη διοίκηση και εν τέλει στη λειτουργία του οργανισμού.
- Γ) Ο Εθελοντής πραγματοποιεί συνεδρίες αξιολόγησης και τηρεί σημειώσεις για αυτές
- Δ) Ο Οργανισμός Υποδοχής εγγυάται ασφαλείς και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για τον εθελοντή καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας.
- Ε) Ο οργανισμός πρέπει να παρέχει την κατάλληλη προσωπική υποστήριξη, καθώς και υποστήριξη σχετικά με τα συγκεκριμένα καθήκοντα του εθελοντή.
- ΣΤ) Ο οργανισμός ορίζει ως μέντορα του Φορέα Υποδοχής για τον Εθελοντή, την/τον
- Ο μέντορας στον φορέα υποδοχής είναι υπεύθυνος για την προσωπική υποστήριξη των εθελοντών και διευκολύνει την ενσωμάτωσή τους στην λειτουργία του οργανισμού.
- Ο εθελοντής μπορεί επίσης να απευθύνεται στον μέντορα όταν ανακύπτουν προβλήματα. Η πρώτη συνεδρία στον οργανισμό πρέπει να γίνεται παράλληλα με την πρώτη συνάντηση του εθελοντή με τον μέντορα που έχει ορίσει ο οργανισμός, προκειμένου να συζητιέται η μαθησιακή διαδικασία. Στη συνέχεια πρέπει να ακολουθούν τακτικές επαφές και συναντήσεις.
- Ο μέντορας διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο κατά τη συζήτηση με τον εθελοντή σχετικά με τα μαθησιακά επιτεύγματα όταν έχει ολοκληρωθεί η δραστηριότητα προκειμένου να συντάξει τη συστατική επιστολή για τον εθελοντή και να τεκμηριωθούν τα οφέλη που αποκόμισε ο εθελοντής.
- Δ) Ο Οργανισμός Υποδοχής χορηγεί πιστοποιητικό παροχής εθελοντικής εργασίας και συστατική επιστολή στον Εθελοντή.
- Ε) Ο Οργανισμός Υποδοχής παρέχει στον Δήμο Χερσονήσου τα στοιχεία του Εθελοντή για την καταγραφή του στο Μητρώο Εθελοντών Δήμου Χερσονήσου
- ΣΤ) Ο Οργανισμός Υποδοχής θεσπίζει κάθε χρόνο, τις ενέργειες και τις διαδικασίες επιβράβευσης των εθελοντών του, για τη σημαντική και μοναδική συνεισφορά τους

Υπογραφές

Ο Εθελοντής

Για τον Οργανισμό Υποδοχής

10. Παραρτήματα

Δ. οδηγός οργάνωσης ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος

(Χρησιμοποιείται από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό)

Μορφές Εκπαίδευσης:

Βασική Εκπαίδευση

- θεωρητική κατάρτιση (ομιλίες, βιωματικές-διαδραστικές ασκήσεις)
- πρακτική άσκηση με τη στήριξη και εποπτεία παλαιότερων εθελοντών και επαγγελματιών.

Σεμινάρια Εξειδίκευσης με βάση:

- το αντικείμενο απασχόλησης των Εθελοντών
- τις νέες ανάγκες που διαμορφώνονται στην δομή που δραστηριοποιούνται

Σεμινάρια Επιμόρφωσης

Ημερίδες, διαλέξεις, συνέδρια με γενικά θέματα, που βοηθούν στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του εθελοντή, γύρω από σύγχρονα κοινωνικά θέματα.

Σε κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που σχεδιάζεται, με βάση την καταγραφή αναγκών και τη δομή/πλαίσιο όπου θα δραστηριοποιηθούν οι εθελοντές, πρέπει να προσδιορίζονται:

- Χρονική διάρκεια - ημέρες και ώρες εκπαίδευσης
- Χώρος υλοποίησης
- Υπεύθυνος εκπαιδευτικού προγράμματος.
- Ομιλητές (κοινωνικοί επιστήμονες, εντός και εκτός Φορέα/ΜΚΟ με εμπειρία στο αντικείμενο απασχόλησής τους, όπως: κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, νομικοί, καθώς και παλαιότεροι εθελοντές με εμπειρία στο αντικείμενο)

Η βασική εκπαίδευση θα πρέπει να είναι υποχρεωτική, με ελάχιστο δικαίωμα απουσιών (κατά προτίμηση 10% επί του βασικού προγράμματος)

Εργαλεία Εκπαίδευσης:

- Έντυπη **Αίτηση** για τη συμμετοχή του εθελοντή στην εκπαίδευση
- **Ενημερωτικό υλικό** του φορέα/ΜΚΟ (π.χ., περιγραφή της δομής/πλαισίου απασχόλησης, φυλλάδια, κ.ά.)
- Εκπαιδευτικό υλικό - ντοσιέ της εκπαίδευσης, που να περιλαμβάνει σημειώσεις, ηλεκτρονικά αρχεία (cd ή dvd), διακριτικά του φορέα, όπως: T-SHIRT, κ.ά.
- **Βιβλιογραφία** που στηρίζει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- Έντυπο **αξιολόγησης της εκπαίδευσης**
- **Συμβόλαιο** (συμφωνητικό) **Συνεργασίας** (περιγράφει τις βασικές δεσμεύσεις και όρους απα-

σχόλησης του εκάστοτε εθελοντή)

- Ενδεικτικές-προτεινόμενες **Θεματικές ενότητες**, που αφορούν τη βασική εκπαίδευση:

- Ιστορικό Ίδρυσης του Φορέα/ΜΚΟ
- Παρουσίαση του έργου του Φορέα/ΜΚΟ
- Καταστατικό λειτουργίας του Φορέα/ΜΚΟ
- Διαμόρφωση **πλαισίου λειτουργίας και κανονισμών για τους εθελοντές**

Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει:

- Την Πολιτική του φορέα/ΜΚΟ σε θέματα εθελοντισμού, μεθόδους και εργαλεία άσκησης της εθελοντικής εργασίας
- Ακριβή περιγραφή του ρόλου των εθελοντών και των ορίων συνεργασίας με το έμμοισθο προσωπικό
- Περιγραφή του εκπαιδευτικού προγράμματος των εθελοντών
- Τρόπους αναγνώρισης εθελοντικής προσφοράς (π.χ. απονομή τιμητικών διακρίσεων, ευχαριστήριες επιστολές κ)
- Μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση παράβασης των άρθρων του Κανονισμού των Βασικών Αρχών Εθελοντικής Εργασίας (π.χ. επίπληξη, διαθεσιμότητα, διαγραφή)
- **Δεοντολογία και Αρχές εθελοντικής εργασίας**, όπου να περιλαμβάνεται και λεπτομερής καταγραφή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των εθελοντών
 - Εθελοντισμός και παιδιά:
 - Θέματα ψυχικής υγείας - φυσιολογική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων
 - Ψυχικές διαταραχές παιδιών και εφήβων - παρέμβαση στην κρίση
 - Μορφές κακοποίησης παιδιών και εφήβων
 - Ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις χρόνιων νοσημάτων στο παιδί και στην οικογένεια
 - Συμπεριφορές υψηλού κινδύνου στην εφηβεία
 - Επιπτώσεις οικονομικής κρίσης στην ψυχική υγεία παιδιών και ενηλίκων - ανεργία γονιών - κατάθλιψη
 - Προσέγγιση ομάδας στόχου
 - Ψυχοκοινωνική υποστήριξη παιδιών
 - Το χρονικό σημείο εμπλοκής του εθελοντή και τα όρια της ψυχοκοινωνικής στήριξης
 - Σχέσεις επαγγελματικού και εθελοντικού δυναμικού (όρια, κατανομή έργου, τρόποι συνεργασίας, κ.ά.)
 - Παρουσίαση προγραμμάτων εθελοντικού έργου ανάλογων δομών παιδικής προστασίας, με διενέργεια επισκέψεων, όπου αυτό είναι εφικτό

Καλές Πρακτικές Εκπαίδευσης:

- Η συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία υφιστάμενων εθελοντών με εμπειρία στο αντικείμενο, προκειμένου να μεταφέρουν το προσωπικό τους βίωμα κατά την άσκηση του εθελοντικού έργου.
- Οι βιωματικές - διαδραστικές ασκήσεις, που θα εξασφαλίσουν τη συμμετοχή όλων των υποψηφίων εθελοντών, και θα ενισχύσουν την έκφραση συναισθημάτων, καθώς και την εξοικείωση με τον ρόλο τους.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος να γίνεται με την ευθύνη ενός σταθερού προσώπου αναφοράς, που θα είναι επαγγελματίας-κοινωνικός επιστήμονας.
- Ο δημιουργικός δανεισμός-μεταφορά τεχνογνωσίας από αντίστοιχα προγράμματα -σε εθνικό και διεθνές επίπεδο- και η προσαρμογή τους στα δεδομένα του συγκεκριμένου προγράμματος
- Η χρήση ποικίλων εκπαιδευτικών μεθόδων, που καθιστούν την εκπαίδευση ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική

Παγίδες-λάθη:

- Ο σχεδιασμός του προγράμματος να μην ανταποκρίνεται στις ανάγκες του φορέα/ΜΚΟ, και στο αντικείμενο απασχόλησης του εθελοντή
- Το προφίλ των υποψηφίων εθελοντών να μην ανταποκρίνεται στον ρόλο τους (π.χ., κατάλληλη ηλικία, φύλο, μορφωτικό επίπεδο, αναγνώριση και αποδοχή των κινήτρων και προκαταλήψεων)
- Οι παρουσιάσεις να μην είναι κατάλληλα προετοιμασμένες σε σχέση με το γνωστικό επίπεδο του εθελοντή και το αντικείμενο με το οποίο θα απασχοληθεί.
- Οι ομιλητές-εκπαιδευτές να μην έχουν επαρκή ενημέρωση για το πρόγραμμα της εκπαίδευσης, την θεματική ενότητα που θα παρουσιάσουν και το προφίλ των εθελοντών
- Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει να έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, ώστε να μην είναι εξοντωτικό για τους συμμετέχοντες, και να διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον τους με εναλλαγές θεωρητικών εισηγήσεων, επισκέψεων και βιωματικών ασκήσεων, για να μην εγκαταλείπουν πρόωρα την προσπάθεια
- Να μην γίνονται κατανοητά τα όρια εθελοντών και επαγγελματιών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν στην συνέχεια αλληλοεπικαλύψεις, συγκρούσεις, σύγχυση ρόλων, λάθος προσδοκίες, κ.ά.
- Να μην διευκρινιστεί στους εθελοντές ότι το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεν στοχεύει στην επαγγελματική αποκατάστασή τους ή στην απόκτηση ενός επαγγελματικού τίτλου

10. Παραρτήματα

Ε. ενδεικτικό εγχειρίδιο χειρισμού εθελοντών/ντριών

(Δήμος Παπάγου Γραφείο Εθελοντισμού:

<http://it.drapxol.gov.gr/joomla/index.php/archived-articles/128-ethelontismos/333-ethelontismos-genika>)

Εθελοντισμός:

Ο εθελοντισμός είναι ο δείκτης του πολιτισμού μιας κοινωνίας, ένα βασικό στοιχείο του κοινωνικού μας ιστού και το «μέσο» για βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Είναι η πράξη μέσα από την οποία τα άτομα συμβάλλουν, μέσα από την εθελοντική προσφορά, για την ευημερία του συνανθρώπου, της κοινότητας και της κοινωνίας γενικότερα.

Οι εθελοντές αποκτούν νέες δεξιότητες και ικανότητες.

Οι ρίζες του εθελοντισμού είναι βαθιές μέσα στην ιστορία και τη διαχρονική εξέλιξη της κοινωνίας και των μελών της, σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας και της αλληλεγγύης.

Ο εθελοντισμός δεν έχει πλαίσια και όρια.

Είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο, που μπορεί να πάρει διάφορες μορφές και διαστάσεις, με βάσει τις αξίες, αρχές και την κοινωνικό-οικονομική και πολιτισμική πραγματικότητα της κοινωνίας.

Δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή ανιδιοτελούς κοινωνικού έργου, αλλά περισσότερο αφορά μια στάση ζωής, με ιδιαίτερες αξίες, μορφή ενεργού κοινωνικής συμμετοχής και έκφρασης, για αυτό και θεωρείται μια από τις μεγαλύτερες αξίες της ανθρωπότητας.

Αρχές του Εθελοντισμού:

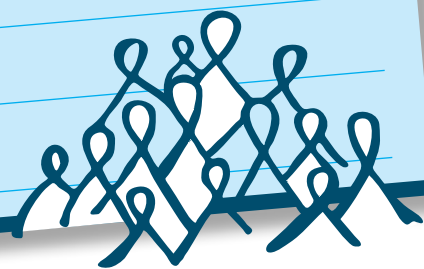
- Ο εθελοντισμός ωφελεί την κοινωνία και τον εθελοντή
- Η εθελοντική εργασία δεν αμείβεται
- Ο εθελοντισμός είναι πάντα θέμα επιλογής
- Ο εθελοντισμός δεν αναλαμβάνεται υποχρεωτικά προκειμένου να αποφέρει συντάξεις ή κρατικά επιδόματα
- Ο εθελοντισμός είναι ένας νόμιμος τρόπος με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της κοινότητάς τους

- Ο εθελοντισμός είναι ένα μέσο να αντιμετωπίζουν τα άτομα ή οι ομάδες τις ανθρώπινες περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανάγκες
- Ο εθελοντισμός είναι μια δραστηριότητα που εκτελείται μόνο σε μη κερδοσκοπικούς τομείς
- Ο εθελοντισμός δεν υποκαθιστά την αμειβόμενη εργασία
- Οι εθελοντές δεν παίρνουν την θέση αμειβόμενων υπαλλήλων, ούτε συνιστούν απειλή για την ασφάλεια της εργασίας αμειβόμενων υπαλλήλων
- Ο εθελοντισμός σέβεται τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και τον πολιτισμό των άλλων
- Ο εθελοντισμός προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα

Στόχος του γραφείου εθελοντισμού:

- σκοπός: η προώθηση του ιδεώδους του εθελοντισμού και η ανάπτυξη νέων μορφών του.
- πρωταρχικούς στόχους αποτελούν:
 - η ενθάρρυνση της συμμετοχής των εθελοντών στα τοπικά δρώμενα, και
 - η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εθελοντικής κοινωνικής δράσης προς ομάδες στόχου, όπως: παιδιά, νέους, ηλικιωμένους και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού

σημειώσεις

10. Παραρτήματα

Ε. ενημέρωση-ενδυνάμωση εθελοντών/ντριών στα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδας

Εντάσσομαι στο φορέα/ΜΚΟ, για να προσφέρω εθελοντικό έργο για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου, στον οποίο βρίσκω προσωπικό νόημα και απαιτεί από μέρους μου να:

- Δεσμευτώ
- Συνεργάζομαι και επικοινωνώ
- Κατανώ σε βάθος τις ανάγκες του έργου μου
- Αναγνωρίζω τις ανάγκες μου, τους περιορισμούς μου και τις όποιες δεξιότητές μου
- Είμαι πρόθυμος και προετοιμασμένος για αναγκαίες προσωπικές αλλαγές
- Μπορώ να επεξεργάζομαι και να μαθαίνω καινούριες και, αποτελεσματικές δεξιότητες
- Ορίζω, καθορίζω και οριοθετώ τον εαυτό μου
- Έχω τη δυνατότητα και μεθοδολογία για τη συν-διαμόρφωση της φιλοσοφίας και στοχοθεσίας του έργου
- Γνωρίζω τα εκ των προτέρων τεθέντα όρια του πλαισίου, αλλά και των εμπλεκόμενων-απαιτούμενων ρόλων

Εντάσσομαι στο φορέα/ΜΚΟ, για να προσφέρω εθελοντικό έργο για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου, στον οποίο βρίσκω προσωπικό νόημα και απαιτείται από μέρους του:

- Ο εθελοντής δικαιούται να απολαμβάνει ηθική και συναισθηματική ικανοποίηση και πληρότητα, εντός του πλαισίου του προσφερόμενου έργου του
- Ο εθελοντής πρέπει να μπορεί να απολαμβάνει κοινωνική αναγνώριση για το έργο που προσφέρει, όπως και αν ορίζεται αυτή

- Ο εθελοντής πρέπει να εξελίσσεται ως άνθρωπος μέσα από την προσφορά έργου του
- Ο στόχος του πλαισίου σε σχέση με το εθελοντικό έργο πρέπει να επικοινωνείται από όλους και προς όλους τους εμπλεκόμενους
- να συνδράμει τον εθελοντή, ώστε αυτός να λειτουργεί αποτελεσματικότερα, μέσα σε ένα εργασιακό πλαίσιο, που ενισχύει την αίσθηση του «ανήκειν»
- να δημιουργεί τέτοιες προδιαγραφές, ώστε ο εκάστοτε εθελοντής να λειτουργεί μέσα σε μια ευρύτερη ομάδα (και όχι ως μονάδα), υπηρετώντας έτσι αποτελεσματικότερα το συλλογικό στόχο του φορέα/ΜΚΟ
- να διαμορφώνεται ένα κοινό πλαίσιο σκέψης και μια φιλοσοφία, όπου ενισχύεται η ανοχή, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και η δυνατότητα αποδοχής νέων λειτουργικών ερεθισμάτων
- να διατηρείται ως μια από τις βασικές προϋποθέσεις λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών του φορέα/ΜΚΟ η αρχή της αποδοχής του άλλου γι'αυτό ακριβώς που είναι, πρεσβεύει και αντιπροσωπεύει
- να έχει εκπαιδευθεί ο εθελοντής στο πώς να δουλεύει αναδεικνύοντας και ενεργοποιώντας τα καλύτερα και γονιμότερα στοιχεία και χαρακτηριστικά του άλλου
- να μπορεί ο εθελοντής να εμπιστεύεται το πλαίσιο εθελοντικής προσφοράς, τη φιλοσοφία του και τις πρακτικές/τεχνικές στις οποίες καλείται να επιμορφωθεί/εκπαιδευθεί συστηματικά και εν συνεχεία να υλοποιήσει ο ίδιος

Χαρακτηριστικά εθελοντή, που ενισχύουν την ανάδειξη «καλών πρακτικών»:

- Ως άνθρωπος, όταν χρειάζεται, γίνομαι φορέας αλλαγής
- Ως εθελοντής, πρώτα διαχειρίζομαι τον εαυτό μου και μετά την σχέση μου με το εξυπηρετούμενο παιδί
- Ως εθελοντής είμαι όσο το δυνατόν περισσότερο ευέλικτος σε σχέση με το προσφερόμενο έργο μου
- Ως άνθρωπος επεξεργάζομαι, αποδέχομαι και εμπειρέχω στην συμπεριφορά μου προς τους άλλους την διαφορετικότητα
- Ως εθελοντής δεν αναλαμβάνω να επωμιστώ το βάρος έργου που δεν μου αναλογεί ή/και δεν αφορά άμεσα το ρόλο μου στο πλαίσιο
- Ως εθελοντής οφείλω να ακολουθώ πιστά τις αρχές και να τηρώ τις διαδικασίες του πλαισίου προσφοράς έργου μου
- Ως άνθρωπος και ως εθελοντής κατανοώ ότι πρέπει να προσαρμόζομαι στις τυχόν αλλαγές, παραμένοντας στοχο-προσηλωμένος
- Ως εθελοντής αναγνωρίζω την ανάγκη να αναζητώ βοήθεια από τους αρμόδιους, κατά την επιτέλεση του έργου μου, όταν αυτό κριθεί απαραίτητο
- Ως εθελοντής οφείλω να συμμετέχω στις εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές διαδικασίες, που ορίζονται από το πλαίσιο έργου μου, καθώς και να επωφελούμαι -σε τακτική και συνεχιζόμενη βάση- από την εποπτική συνεργασία που μου έχει υποδειχθεί

10. Παραρτήματα

Ε. ενημέρωση-ενδυνάμωση εθελοντών/ντριών στα Παιδικά Χωριά SOS

Τρόποι με τους οποίους επιτυγχάνονται οι παραπάνω επιμέρους στόχοι στην πάραυξ αποτελεσματικού και επωφελούς εθελοντικού έργου:

- Αξιοποίηση των (δεξιοτήτων και εμπειρίας) εθελοντών ως ομάδα, και όχι ως δίκτυο
- Οι εκπαιδευτικές διαδικασίες να αφορούν σε:
 1. εμπέδωση της φιλοσοφίας του φορέα/ΜΚΟ
 2. αποσαφήνιση των προσωπικών κινήτρων των εθελοντών
 3. απόκτηση νέων δεξιοτήτων
 4. έμφαση στη:
 - σύνδεση προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών με τη διαμόρφωση σχέσεων και δυναμικών σε ένα πλαίσιο παιδικής προστασίας
 - κατανόηση του πώς επηρεάζουν οι προσωπικές αντιλήψεις, προκαταλήψεις ή/και βιώματα, τον τρόπο του σχετίζεσθαι με τα εξυπηρετούμενα παιδιά
 - επίτευξη της αρχικής διαχείρισης του εαυτού, έτσι ώστε εν συνεχεία ο εκάστοτε εθελοντής να καταφέρει να οικοδομήσει από κοινού μια σχέση βοηθητική για το εξυπηρετούμενο παιδί (και για τον ίδιο)
- Ο ρόλος και η σημασία της ΟΜΑΔΑΣ: η εκάστοτε ομάδα διαμορφώνει σταθερότητα σχέσεων, κοινό αίσθημα του ανήκειν και της αυτο-δέσμευσης στην κοινή προσπάθεια. Η ομάδα λειτουργεί ως μέσο ανάδειξης και προαγωγής συλλογικών αξιών, συλλογικής ευθύνης και από κοινού αξιοποίησης των εμπειριών, με απώτερο στόχο την περαιτέρω αλληλο-υποστήριξη, την ανατροφοδότηση εμπλεκόμενων μερών και την επεξεργασία θεμάτων, που προκύπτουν σε συλλογικό πλέον επίπεδο στο/για το πλαίσιο
- Τι ακολουθεί μετά την ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
 - συνεχιζόμενη υποστήριξη και επιμόρφωση σε τακτικά προγραμματισμένες (ομαδικές ή ατομικές) συναντήσεις, με απώτερο στόχο την μεγιστοποίηση της αξιοποίησης της αποκτηθείσας εμπειρίας
 - ενθάρρυνση της συνδιαλλαγής των εμπλεκόμενων στο προσφερόμενο έργο του εκάστοτε πλαισίου, με απώτερο στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και προβληματισμών
 - δυνατότητα ουσιαστικής συγκινησιακής και γνωστικής επεξεργασίας του προσφερόμενου έργου, αλλά και του αντίκτυπου που έχει αυτή η διαδικασία στον καθένα ξεχωριστά

Αδυναμίες-παγίδες-παράπονα:

- άγνοια των πραγματικών προσδοκιών του εθελοντή
- απουσία αποσαφήνισης από το φορέα/ΜΚΟ της φιλοσοφίας, των στόχων και του έργου που καλείται να προσφέρει ο εθελοντής
- κάλυψη περισσότερο των υποκειμενικών αναγκών του εθελοντή, παρά του έργου προς τα εξυπηρετούμενα παιδιά
- αυθαίρετες «ταυτίσεις» με το ιστορικό και τις τραυματικές εμπειρίες των εξυπηρετούμενων παιδιών
- η ανάληψη του ρόλου του «σωτήρα» του εξυπηρετούμενου παιδιού από τον εθελοντή
- η επικίνδυνη προσπάθεια υποκατάστασης του ρόλου και της λειτουργίας των επαγγελματιών/προσωπικού του πλαισίου
- δυσκολία εθελοντή να συζητά με τον επόπτη, το προσωπικό ή τους «συναδέλφους» τις τυχόν δυσκολίες στην υλοποίηση του προσφερόμενου έργου
- ανάληψη του (μη δοθέντος από το πλαίσιο) ρόλου του κριτή για πρόσωπα και πράγματα εντός του πλαισίου
- απαίτηση εθελοντή να γίνεται κοινωνός θεμάτων και πληροφοριών, που δεν εμπεριέχονται στον ρόλο του

σημειώσεις

10. Παραρτήματα

Ζ. μελέτη ενδεικτικών περιπτώσεων-παραδειγμάτων

1. ανάδειξη του κακώς νοούμενου εθελοντισμού, σε αντιπαράθεση με την ορθή λειτουργία του

Εθελόντρια σε φορέα προστασίας παιδιών, που λειτουργεί προγράμματα κλειστής (φιλοξενία και προστασία) και ανοικτής προστασίας (π.χ., εθελοντισμός, αναδοχή). Η εθελόντρια, ετών 65, προσφέρει τις υπηρεσίες της επί σειρά ετών σε ομαδικές δράσεις εθελοντών, αλλά και σε ατομική βάση, κατόπιν «ταιριάσματος» και «ανάπτυξης δεσμού» με ανήλικο 4χρονο παιδί (**έμφαση στο ρόλο της εποπτείας**). Είναι χήρα και με ιδιαίτερα ανεπτυγμένες τις θρησκευτικές χριστιανικές πεποιθήσεις της (**μοναδικότητα-σεβασμός προσωπικότητας εθελοντή, οριοθέτηση σύμφωνα με τις αρχές του φορέα και της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού-ΔΣΔΠ**).

Το παιδί έχει ελαφριά νοητική στέρση, με όλη τη συνακόλουθη επιβάρυνση του κλειστού πλαισίου φροντίδας. Του παρέχεται, όμως, η σχετική απαραίτητη επιστημονική φροντίδα για την ανάπτυξή του και την ψυχοκινητική εξέλιξη. Στο πέρασμα του χρόνου, η εθελόντρια φιλοξενεί κατά καιρούς στην οικία της το παιδί. Κατά βούληση και χωρίς να προβεί σε ενημέρωση του φορέα υποβάλλει το παιδί σε επιπλέον διαγνωστικό και ιατρικό έλεγχο, αναφορικά με την ψυχοκινητική του εξέλιξη (**ανιδιοτέλεια, όρια, συμμόρφωση προς τα περιγραφόμενα στο συμβόλαιο συνεργασίας**).

Αναλαμβάνει το κόστος παρακολούθησης ειδικών θεραπειών για το παιδί και εξακολουθεί να δρα κατά βούληση (**υπέρβαση ορίων του ρόλου της**), ενώ παράλληλα το παιδί έχει τοποθετηθεί πλέον σε ανάδοχη οικογένεια (**ενδυνάμωση εθελοντή για την αποδοχή του αποχωρισμού και της τοποθέτησης σε αναδοχή φροντίδα, εποπτεία, εφαρμογή ΔΣΔΠ**).

Στην αρχή, οι σχέσεις της ανάδοχης οικογένειας με την εθελόντρια διατηρούνται σε ικανοποιητικό επίπεδο, και το παιδί συνεχίζει να φιλοξενείται και στην οικία της περιστασιακά. Τελικά όμως, επέρχεται ρήξη της εθελόντριας με την ανάδοχη οικογένεια, όπου **θύμα** των συνεπειών της είναι το ίδιο το εξυπηρετούμενο παιδί (**θέση και ρόλος εθελοντή, εποπτεία**).

σημειώσεις-σχόλια

2. επεξεργαστείτε το ανάλογο με το ρόλο, τις αρμοδιότητες και το προσφερόμενο έργο του πλαισίου, του προσωπικού και των εθελοντών σας...

45χρονος άνδρας, άνεργος, με εξειδίκευση στην πληροφορική και τα μαθηματικά, ανταποκρίνεται σε αγγελία φορέα για την εθελοντική παροχή βοήθειας στη μελέτη εξυπηρετούμενων μαθητών/τριών (κατοίκων υποβαθμισμένης και δυσκολεμένης περιοχής).

Στη συνέντευξη είναι ιδιαίτερα φειδωλός, σχετικά με το ιστορικό του, προσωπικό και επαγγελματικό, δεν έχει ξαναπροσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του, ενώ είναι αδιευκρίνιστο το πώς βιοπορίζεται.

Η ανάγκη μαθησιακής συνδρομής στα εξυπηρετούμενα παιδιά είναι επιτακτική, ενώ δεν υπάρχει ενδιαφέρον από άλλα άτομα.

Πώς πρέπει να κινηθεί ο φορέας σχετικά με το ζήτημα αυτό;

σημειώσεις-σχόλια

10. Παραρτήματα

Ζ. μελέτη ενδεικτικών περιπτώσεων-παραδειγμάτων

3. επεξεργαστείτε το ανάλογο με το ρόλο, τις αρμοδιότητες και το προσφερόμενο έργο του πλαισίου, του προσωπικού και των εθελοντών σας...

20χρονη φοιτήτρια παιδαγωγικής (ιδιωτικού κολλεγίου), ανταποκρίνεται σε αγγελία ΜΚΟ που υποστηρίζει ευάλωτες οικογένειες και παιδιά, για την παροχή τριώρης 5θήμερης εθελοντικής εργασίας, για την υποστήριξη της διαδικασίας σίτισης των 47 εξυπηρετούμενων παιδιών, διαφόρων ηλικιών, μαζί με άλλο 1 εθελοντή και την υπεύθυνη σίτισης και δημιουργικής απασχόλησης του φορέα. Έχει πρότερη εθελοντική εμπειρία, ενώ οι συστάσεις από μέλη του Δ.Σ. του φορέα για την ίδια και την οικογένειά της είναι εξαιρετικές. Παρά ταύτα, σε διάστημα 20 ημερών, έχει προσέλθει μόνο 8 φορές στην ώρα της, ενώ έχει απουσιάσει άλλες 4 φορές, χωρίς αιτιολογία ή έγκαιρη ενημέρωση. Το προσωπικό και οι άλλοι εθελοντές είναι ιδιαίτερα δυσαρεστημένοι μαζί της, λόγω συστηματικής επιβάρυνσης του έργου της, αλλά μέλη του ΔΣ δυσθυμούν ως προς την υπόδειξη συστάσεων, πολύ περισσότερο δε στην πρόταση για πιθανή απομάκρυνσή της, χωρίς να τεκμηριώνουν τη θέση τους αυτή. Πώς πρέπει να κινηθεί ο φορέας σχετικά με το ζήτημα αυτό;

σημειώσεις-σχόλια

σημειώσεις

10. Παραρτήματα

Η. Συμμετέχοντες στα Σεμινάρια - Επιστημονική & Συντακτική Επιτροπή

Φορείς που συμμετείχαν στις δυο σεμιναριακές συναντήσεις υπό το συντονισμό του Συνηγόρου του Πολίτη-Συνηγόρου του Παιδιού:

1. ΑΡΣΙΣ-Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων
2. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων-ΕΛΕΠΑΠ
3. ΕΛΙΖΑ-Εταιρεία κατά της Κακοποίησης του Παιδιού
4. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός-ΕΕΣ
5. Ελληνικό Παιδικό Μουσείο
6. Ένα Παιδί Ένας Κόσμος-Παναγής Λυκουρέζος, αστική μη-κερδοσκοπική Εταιρεία
7. ΣΤΕΓΗ-Εταιρεία Κοινωνικής Υποστήριξης Ανηλίκων & Εφήβων Σύρου
8. Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών-Πρότυπο Κέντρο Εκπαίδευσης & Αποκατάστασης ΠΟΡΤΑ ΑΝΟΙΧΤΗ
9. Ξενώνας Παιδιών ΜΕΛΙΑ
10. ΕΨΥΠΕ-Συμβουλευτική Τηλεφωνική Υπηρεσία
11. Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ: Σύλλογος Προστασίας Ενημέρωσης Βοήθειας Καρδιοπαθών Παιδιών
12. ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ: Σύλλογος για το Παιδί και την Οικογένεια-Κέντρο Φιλοξενίας Παιδιού
13. Κατασκηνώσεις Χαρούμενα Παιδιά-Χαρούμενα Νιάτα
14. Κέντρο Ημέρας Εφήβων με Αυτισμό στη Δ.Αττική "Στην Αυλή του Κόσμου"
15. Κέντρο Ημέρας Εφήβων "ΩΡΙΩΝΑΣ"
16. Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)-Τομέας Πρόληψης-Δίκτυο Υπηρεσιών Πρόληψης και Έγκαιρης Παρέμβασης
17. Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ
18. Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Αθηνών «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού»
19. Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Αθηνών «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού»-Τμήμα Κοινωνικής Ιατρικής
20. Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας-Πειραιά (Κοινωνική Υπηρεσία)
21. Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Πεντέλης (Κοινωνική Υπηρεσία)
22. ΤΖΑΝΕΙΟ Νοσοκομείο-Παιδοψυχιατρικό Τμήμα
23. ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ-ΓΩΝΙΑ του ΠΑΙΔΙΟΥ
24. ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS ΕΛΛΑΔΟΣ
25. Κέντρο Προστασίας Παιδιού Αττικής Η ΜΗΤΕΡΑ
26. Σύλλογος Γονέων για την Υποστηριζόμενη Διαβίωση των Ατόμων με Νοητική Υστέρηση "ΤΟ ΠΕΤΑΓΜΑ"
27. ΜΚΟ-PRAKSIS
28. Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού-ΣΕΟ
29. Training & Consultation Today in Hellas-TACT Hellas-BEST BUDDIES GREECE
30. Το Χαμόγελο του Παιδιού-ΧτΠ
31. Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας -Χατζηπατέρειο-Κέντρο Αποκατάστασης Σπαστικών Παιδιών (ΚΑΣΠ)

Εννεαμελής Επιστημονική Επιτροπή:

1. ΕΛΙΖΑ- Εταιρεία Κατά της Κακοποίησης του Παιδιού
2. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας και Αποκαταστάσεως Αναπήρων Προσώπων-ΕΛΕΠΑΠ & Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων-ΕΣΕ
3. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
4. Κέντρο Προστασίας Παιδιού Αττικής Η ΜΗΤΕΡΑ
5. ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ-ΓΩΝΙΑ του ΠΑΙΔΙΟΥ
6. Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδα
7. Συνήγορος του Πολίτη-Συνήγορος του Παιδιού
8. Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού
9. Το Χαμόγελο του Παιδιού

Επιμελητές Σύνταξης του Οδηγού:

Γιώργος Μόσχος

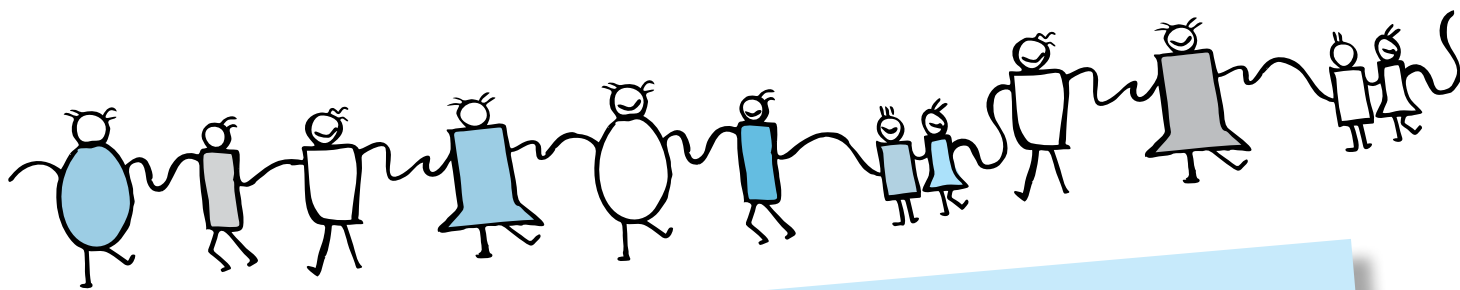
Ελένη Αγάθωνος

Ελένη Αδάμ

Μαρία Τσάγκαρη

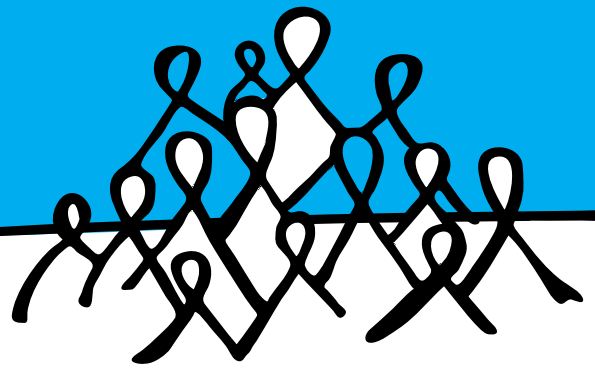
σημειώσεις

σημειώσεις

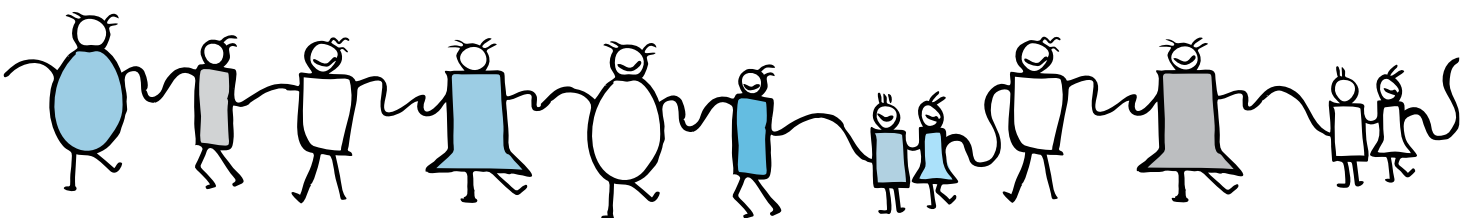

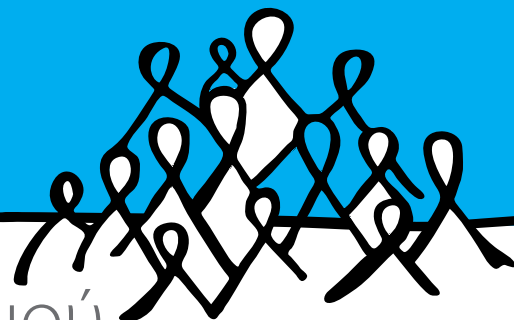
|| ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού ||

11.1. Πλήρες κείμενο της Σύμβασης

11.2 *Η Διεθνής Σύμβαση για τα
Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια*

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ

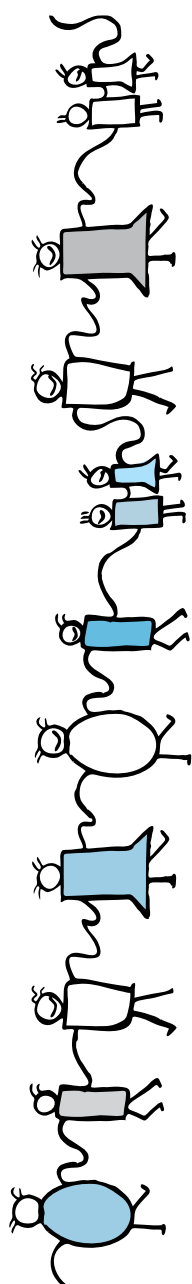

για τα Δικαιώματα του Παιδιού

11.1. Πλήρες κείμενο της Σύμβασης

Νόμος 2101/1992, ΦΕΚ 192, τ.Α΄:

Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υπογράφηκε στη Ν. Υόρκη στις 26 Ιανουαρίου 1990, της οποίας το κείμενο στο πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη:

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης,

Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σε ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μία ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστα-

τικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού και στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του,

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου), και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ένοπλης σύρραξης,

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες,

Συμφώνησαν τα εξής:

ΜΕΡΟΣ 1

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

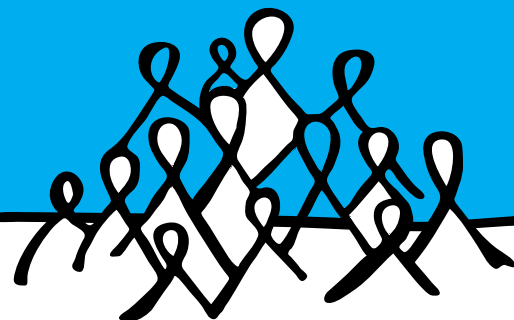
Άρθρο 3

1. Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνα γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτόν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνοι για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

και της υγείας και σε ότι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων.

Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5

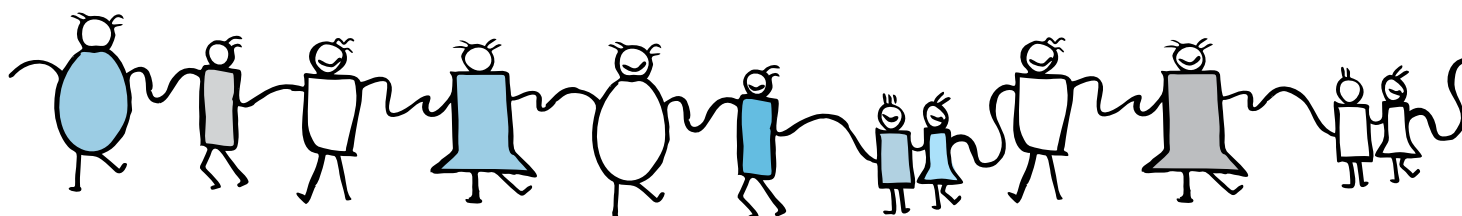
Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επίτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παρέχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.
2. Τα Συμβαλλόμενα κράτη μέρη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7

1. Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σ' αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, ελλείψει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

2. Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητά του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητά του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δύο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δύο γονείς του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4. Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά το χρόνο κράτησης) των δύο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί, σε ένα άλλο μέλος της οικογένειας τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα απόντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα

είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα κράτη φροντίζουν εξάλλου ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μη επισύρει δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10

1. Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλόμενων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.

2. Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με δύο γονείς του.

Για το σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα.

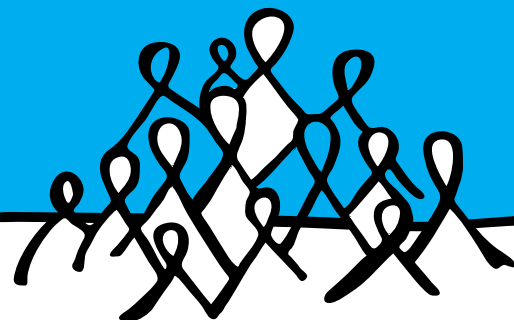
Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και που είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό εναντίον της μη επανόδου τους.

2. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 12

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.

2. Για το σκοπό αυτόν θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13

1. Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επιλογής του.

2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι:

α. Για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων ή

β. Για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών.

Άρθρο 14

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

3. Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.

2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που

ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.
2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του.

Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

- α. Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί και που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29.
- β. Ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές, εθνικές και διεθνείς πηγές.
- γ. Ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων.
- δ. Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτό-

χthonων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα.

ε. Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προσρίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18

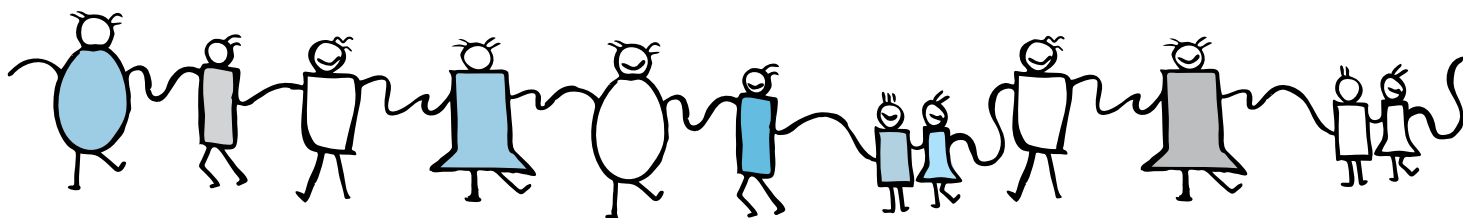
1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμφωνα με την οποία και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και για την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς ή, κατά περίπτωση στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα.

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

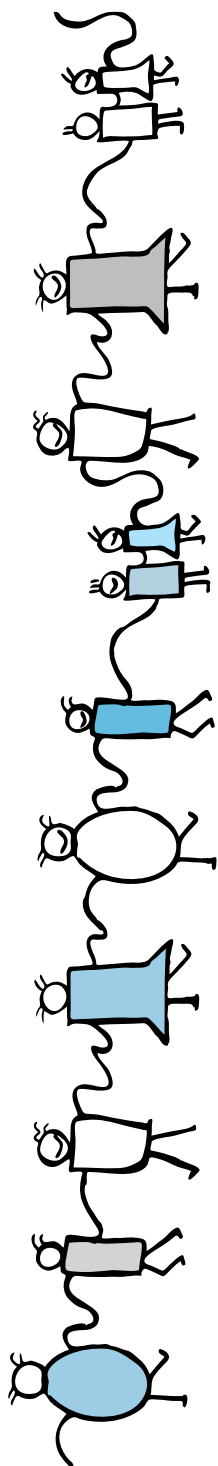
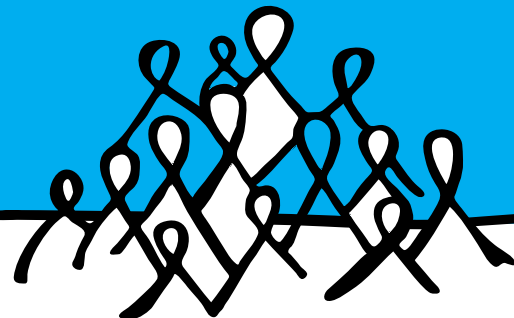
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμε-

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

τάλλευσης, συμπεριλαμβανόμενης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή, την εξέταση, την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξής τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και, όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20

1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μία οικογένεια, της ΚΑΦΑΛΑΗ του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης, της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την κατάσταση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σ' αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και :

α. Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες, σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάση όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπρόσωπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεσή τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών.

β. Αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, εάν αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μία υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του.

γ. Μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί να απολαμβάνει των ίδιων

προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας.

δ. Παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν απολήγει σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμιγμένα σ' αυτή.

ε. Προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν, μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, το οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαίρει της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτόν τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

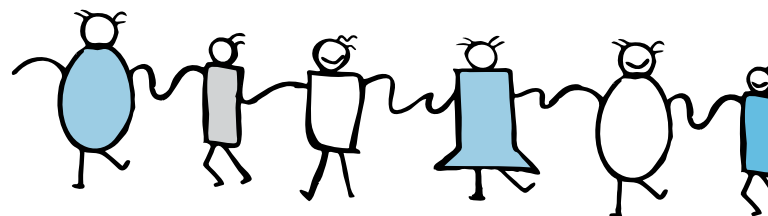
Άρθρο 23

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν τις μεθόδους αποκατάστασης αναπήρων και τις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητές τους και να διευρύνουν την πείρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 24

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατόν επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης αναπήρων.

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

α. Να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα.

β. Να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της στοιχειώδους περίθαλψης.

γ. Να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή - ανάμεσα στα άλλα - της ήδη διαθέσιμης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος.

δ. Να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά από τον τοκετό.

ε. Να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλεονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων και να βρίσκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων.

στ. Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.

4. Τα Συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί, που τοποθετήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε μια περιοδική αναθεώρηση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περίπτωσης σχετικής με την τοποθέτησή του.

Άρθρο 26

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

2. Τα ωφελήματα, όπου είναι αναγκαία, πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή από τα άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό.

Ειδικά στην περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό

από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών:

α. Καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους.

β. Ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαφόρων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης.

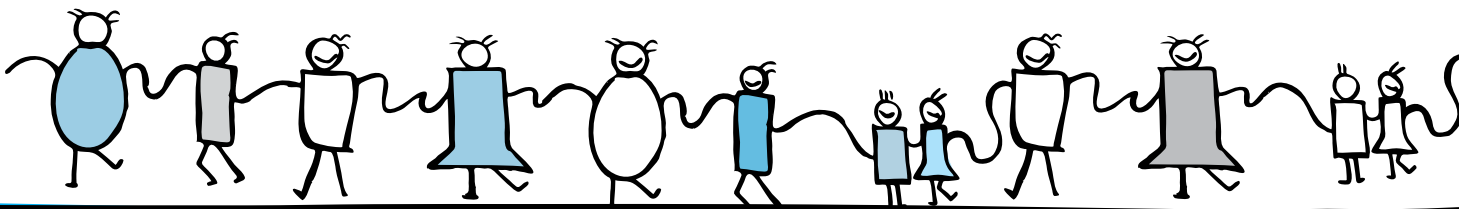
γ. Εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός.

δ. Καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό.

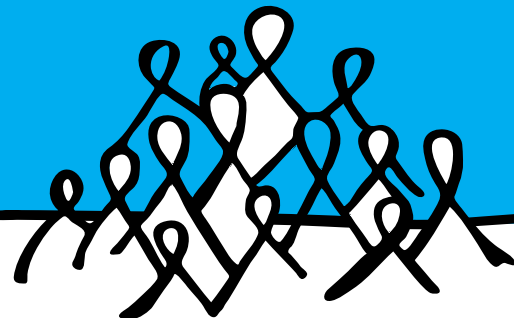
ε. Παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρώπινου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφabetισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτόν, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 29

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:

α. Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.

β. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.

δ. Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους του λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.

ε. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκφρασμένες στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

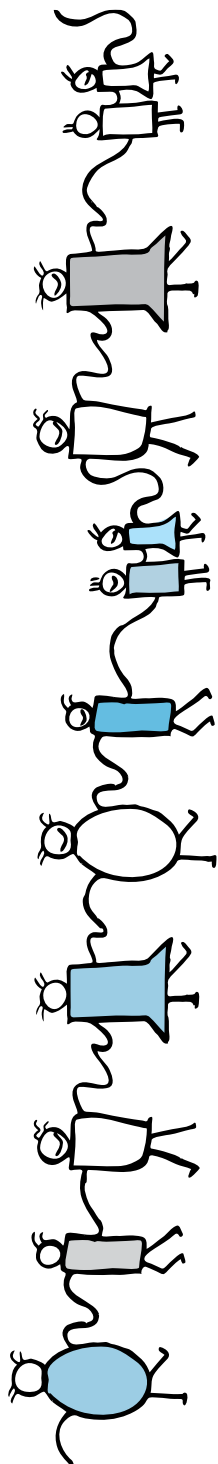
Άρθρο 30

Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α. Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β. Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ. Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας.

Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

α. Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα.

β. Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες.

γ. Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 36

Τα Συμβαλλόμενα κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ώστε :

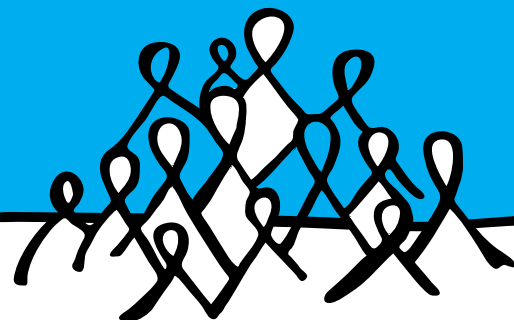
α. Κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση.

Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών.

β. Κανένα παιδί να μη στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας.

γ. Κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του. Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων.

δ. Τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμφισβητούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες τους διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

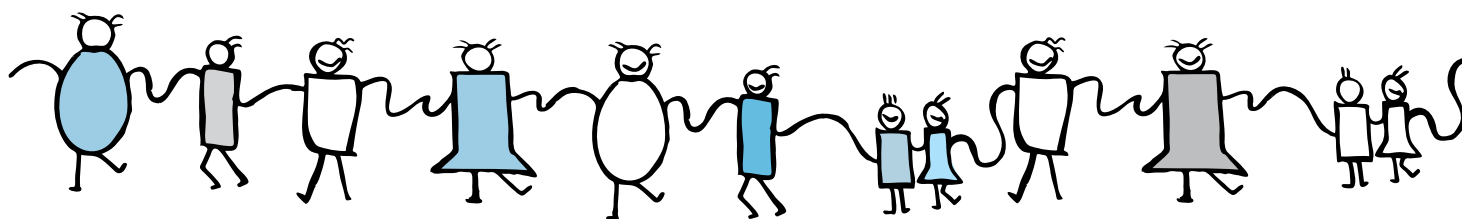
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε προσώπου κάτω των δεκαπέντε ετών.

Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχα πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος : οποιασδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβάλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειάς του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε :

α. Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν.

β. Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

i. Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του.

ii. Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απευθείας για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.

iii. Να κρίνεται η υπόθεσή του χωρίς καθυστέρηση από μία αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μια δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία, με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νομίμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του.

iv. Να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας.

v. Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέ-

τρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.

vi. Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.

vii. Να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών εφαρμοζόμενων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α. Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω από το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου.

β. Την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκαταίω, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και με την κατάστασή τους και με την παράβαση.

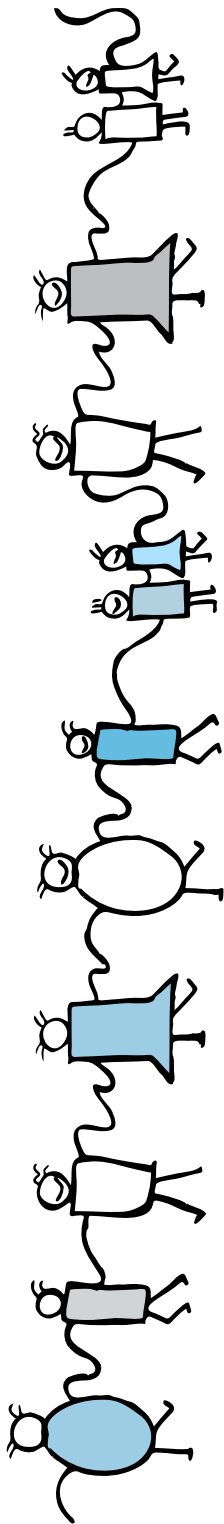
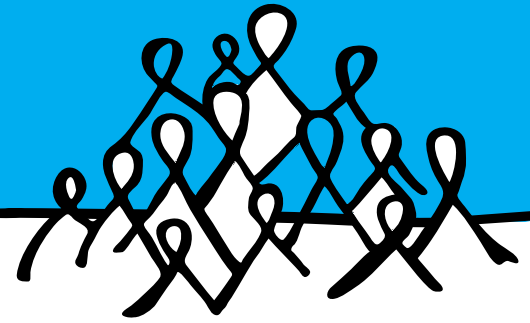
Άρθρο 41

Καμία από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται:

α. Στην νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ή

β. Στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρέως γνωστές τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέσα.

Άρθρο 43

1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.

3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει την δυνατότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.

4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δύο χρόνια.

Τέσσερις τουλάχιστο μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δύο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.

5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλομένων Κρατών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία σχηματίζεται από τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφίσαντες εκπροσώπους των Συμβαλλόμενων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά την συμπλήρωση δύο ετών. Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της συνόδου, αμέσως μετά από την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδή-

ποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί πλέον να ασκεί τα καθήκοντά του στα πλαίσια της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματούχους της για μία περίοδο δύο ετών.

10. Οι σύνοδοι της Επιτροπής συγκαλούνται κανονικά στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο.

Η διάρκεια των συνόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο, από μία συνέλευση των Κρατών Μελών στην παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, απολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων:

α. Εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος.

β. Κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρέπει να επισημαίνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση.

Πρέπει επίσης να περιέχουν επαρκείς πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μια ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλαμβάνουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με την εφαρμογή της Σύμβασης.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου, εκθέσεις για τις δραστηριότητες της.

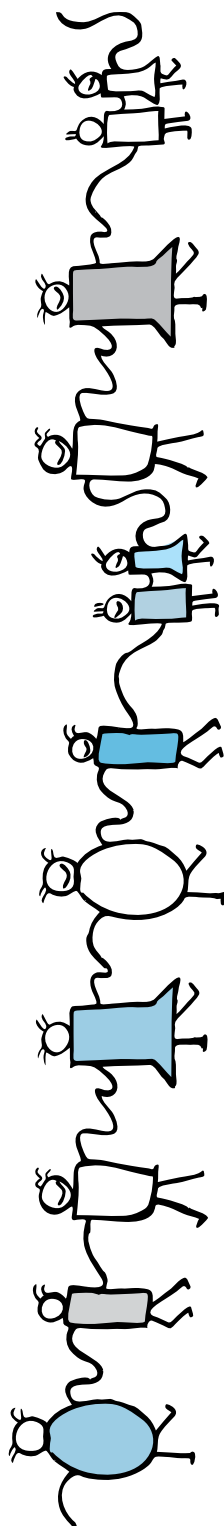
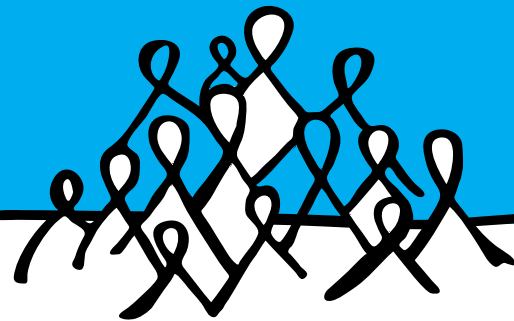
6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση:

α. Οι ειδικοί οργανισμοί, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, τους οποίους κρίνει κατάλληλους, να παράσχουν ειδικευμένες γνώμες για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλέι τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρ-

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

μογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β. Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις ειδικευμένες οργανώσεις, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβουλή ή βοήθεια μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή υπόδειξη.

γ. Η Επιτροπή μπορεί να συστήσει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ. Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών, όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47

Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49

1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα Σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την

κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει μια τροπολογία και να καταθέσει το κείμενό της στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να του γνωρίζουν εάν επιθυμούν να συγκληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξεταστούν και να τεθούν σε ψηφοφορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασης αυτής, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία, που υιοθετείται από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνει δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.

3. Όταν μια τροπολογία αρχίσει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα κράτη που την αποδέχτηκαν, ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις προηγούμενες τροπολογίες που έχουν αποδεχτεί.

Άρθρο 51

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάσει σε όλα τα κράτη το κείμενο των επιφυλάξεων που έκαναν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη, που είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παράγει τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματά της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης, της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

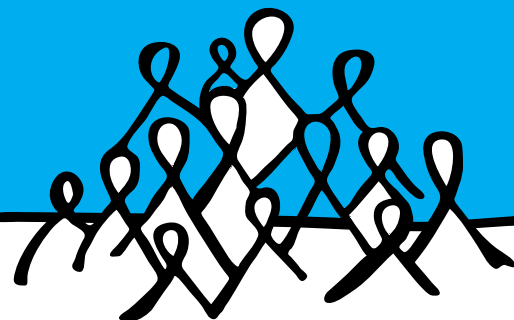
Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφωντες ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρουμένης Σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 49 αυτής.

<http://www.0-18.gr/gia-megaloydsdp>

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

11.2 Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια

Όλα τα παιδιά έχουν δικαιώματα που προβλέπονται από νόμους και διεθνείς συμβάσεις.

Το σημαντικότερο κείμενο για τα δικαιώματα των παιδιών, είναι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989 που την έχουν υπογράψει 192 χώρες και είναι νόμος στην χώρα μας. Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε τη Σύμβαση αυτή με λίγα και απλά λόγια.

1: ορισμός

“Παιδιά” θεωρούνται όλα τα κορίτσια και τα αγόρια από 0 έως 18 ετών.

2: απαγόρευση διακρίσεων

Όλα τα παιδιά είναι ίσα. Έχουν δικαίωμα να τα αντιμετωπίζουν χωρίς διακρίσεις λόγω της φυλής, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των απόψεων, της περιουσίας, της κατάστασης, των ιδιαίτερων αναγκών ή της εμφάνισής τους.

3: το συμφέρον του παιδιού

Όταν οι μεγάλοι παίρνουν αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, πρέπει να υπολογίζουν πριν από όλα το συμφέρον των παιδιών. Η Πολιτεία πρέπει να προστατεύει και να φροντίζει τα παιδιά, αν οι γονείς τους δεν μπορούν να το κάνουν.

4: μέτρα της Πολιτείας

Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εφαρμόζονται τα δικαιώματα των παιδιών.

5: ρόλος γονέων και κηδεμόνων

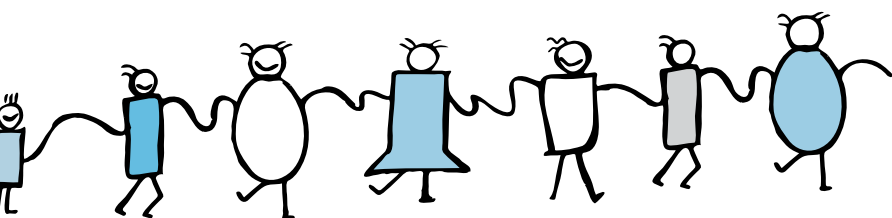
Οι γονείς ή οι κηδεμόνες ενός παιδιού είναι υπεύθυνοι να το μεγαλώνουν έτσι ώστε να αναπτύσσονται οι ικανότητές του και να το βοηθούν να μάθει και να ασκεί τα δικαιώματά του.

6: δικαίωμα στη ζωή

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη.

7: όνομα και ιθαγένεια

Δικαίωμα κάθε παιδιού είναι να γράφεται στο ληξιαρχείο με τη γέννησή του και να έχει όνομα, επώνυμο και ιθαγένεια, δηλαδή να ανήκει σε μια χώρα.

8: ταυτότητα

Η Πολιτεία πρέπει να βοηθά τα παιδιά να διατηρούν την ταυτότητα, την ιθαγένεια και τις οικογενειακές τους σχέσεις.

9: ζωή και επικοινωνία με τους γονείς

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να ζει μαζί με τους γονείς του, εκτός αν αυτοί ζουν χωριστά, αν δεν μπορούν να το φροντίσουν ή αν πρέπει να απομακρυνθεί από αυτούς για το καλό του. Όταν ζει μακριά από τους γονείς του, το παιδί έχει δικαίωμα να τους βλέπει και να επικοινωνεί μαζί τους, εκτός αν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του.

10: οικογενειακή επανένωση

Αν ένα παιδί ζει σε διαφορετική χώρα από τους γονείς του, έχει δικαίωμα να ξανασιμεί μαζί τους και να μείνουν στο ίδιο μέρος.

11: παράνομες μετακινήσεις στο εξωτερικό

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε παράνομη απομάκρυνσή τους από τη χώρα στην οποία ζουν.

12: ελευθερία γνώμης

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Οι μεγάλοι πρέπει να ακούν και να παίρνουν σοβαρά υπόψη τους τη γνώμη των παιδιών για θέματα που τα αφορούν, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους.

13: ελευθερία έκφρασης

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να αναζητούν, να μαθαίνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες και ιδέες, και να εκφράζονται ελεύθερα, μέσα από τον γραπτό ή προφορικό λόγο, την τέχνη ή άλλους τρόπους, αρκεί να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων.

14: ελευθερία σκέψης και θρησκείας

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να σκέφτονται ελεύθερα και να πιστεύουν σε μια θρησκεία.

15: ελευθερία συνάντησης και ομαδικής συνεργασίας

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να συναντιούνται, να συνεργάζονται και να συμμετέχουν σε συγκεντρώσεις, αρκεί να μην παραβιάζουν τα δικαιώματα των άλλων.

16: ιδιωτική ζωή

Κανείς δεν μπορεί να επεμβαίνει αυθαίρετα ή παράνομα στην ιδιωτική ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία ενός παιδιού, ούτε να προσβάλλει την τιμή και την υπόληψή του.

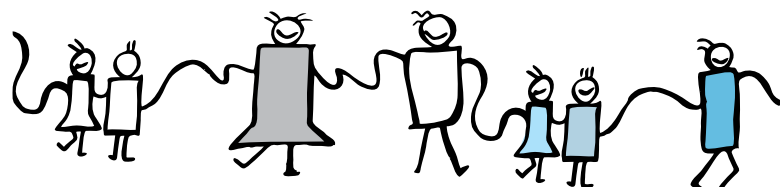
17: πληροφόρηση

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μαθαίνουν τι συμβαίνει γύρω τους από τα μέσα ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικά μέσα).

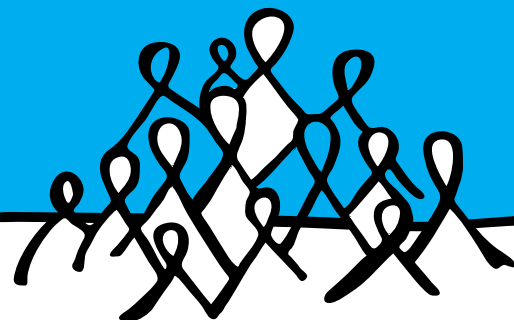
Η Πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει τα μέσα να διαδίδουν χρήσιμες πληροφορίες και να προστατεύουν τα παιδιά από ότι μπορεί να τα βλάψει.

18: ευθύνες και υποστήριξη γονέων

Οι γονείς ή κηδεμόνες ενός παιδιού έχουν τη ευθύνη της ανατροφής και της ανάπτυξής του. Η Πολιτεία πρέπει να τους βοηθά σε αυτή την αποστολή και να εξασφαλίζει τη δημιουργία υπηρεσιών φροντίδας για τα παιδιά.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

19: βία, παραμέληση, εκμετάλλευση

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφή βίας, προσβολής, παραμέλησης, εγκατάλειψης, σωματικής, ψυχολογικής, πνευματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, όσο βρίσκονται στην ευθύνη των γονιών ή των κηδεμόνων τους ή άλλων προσώπων στα οποία αυτοί τα έχουν εμπιστευθεί.

20: εναλλακτική επιμέλεια

Όταν ένα παιδί δεν ζει με την οικογένειά του ή αυτή δεν μπορεί να το φροντίσει, έχει δικαίωμα ειδικής προστασίας και βοήθειας, μέσα από θεσμούς όπως η υιοθεσία, η φιλοξενία σε ανάδοχη οικογένεια ή σε κατάλληλη στέγη / ίδρυμα.

21: υιοθεσία

Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε μια υιοθεσία που γίνεται στην ίδια χώρα ή σε άλλη, να είναι σύμφωνη με το νόμο και να λαμβάνεται υπόψη πάνω απ' όλα το συμφέρον του παιδιού.

22: παιδιά πρόσφυγες

Τα παιδιά πρόσφυγες, που έχουν φύγει μόνα ή συνοδευόμενα από τους δικούς τους από την πατρίδα τους επειδή εκεί κινδύνευαν, έχουν δικαίωμα ειδικής προστασίας και απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που έχουν και τα άλλα παιδιά.

23: παιδιά με αναπηρίες

Τα παιδιά με σωματικές ή πνευματικές αναπηρίες έχουν δικαίωμα να ζουν σε συνθήκες που εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους και ευνοούν την αυτονομία τους. Να απολαμβάνουν ειδική φροντίδα και να συμμετέχουν ισότιμα στην εκπαίδευση και την κοινωνική ζωή.

24: υγεία και ιατρικές υπηρεσίες

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προληπτική φροντίδα της υγείας τους και όταν αρρωσταίνουν να χρησιμοποιούν τις απαραίτητες ιατρικές υπηρεσίες για τη θεραπεία τους.

25: επανεξέταση αναδοχής

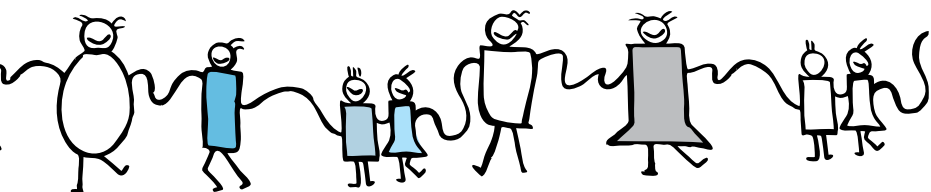
Όταν ένα παιδί τοποθετείται σε ένα ίδρυμα ή μια ανάδοχη οικογένεια, η Πολιτεία πρέπει να παρακολουθεί και να ελέγχει αν το φροντίζουν σωστά και αν απολαμβάνει όλα τα δικαιώματά του.

26: κοινωνική πρόνοια

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν την κατάλληλη κοινωνική φροντίδα και ασφάλιση.

27: ανάπτυξη και επίπεδο ζωής

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής: να έχουν φαγητό, ρούχα και να ζουν σε ένα ασφαλές σπίτι, ώστε να έχουν ομαλή σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη. Αν οι γονείς τους δεν μπορούν να τους τα προσφέρουν, η Πολιτεία πρέπει να τους βοηθάει.

28: εκπαίδευση

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να έχουν ίσες ευκαιρίες σε αυτό.

Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν το σχολείο. Τα μέτρα για τη σχολική πειθαρχία πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των μαθητών.

29: σκοποί εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση πρέπει να βοηθάει τα παιδιά να αναπτύξουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους και να μαθαίνουν να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους διαφορετικούς πολιτισμούς και το φυσικό περιβάλλον.

30: μειονότητες

Τα παιδιά που ανήκουν σε εθνικές, γλωσσικές ή θρησκευτικές μειονότητες, έχουν δικαίωμα να έχουν τη δική τους πολιτιστική ζωή, να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους και να ασκούν τη θρησκεία τους.

31: ελεύθερος χρόνος και ψυχαγωγία

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ξεκουράζονται, να έχουν ελεύθερο χρόνο, να παίζουν, να ψυχαγωγούνται και να ασχολούνται με πράγματα που τους ενδιαφέρουν.

32: παιδική εργασία, οικονομική εκμετάλλευση

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση και οποιαδήποτε επικίνδυνη εργασία μπορεί να βάλει σε κίνδυνο την εκπαίδευση, την υγεία ή την ανάπτυξή τους. Η Πολιτεία πρέπει να ρυθμίζει, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, τα κατώτατα όρια ηλικίας, τα ωράρια και τις συνθήκες εργασίας για ανηλίκους όπως και την επιβολή ποινών σε όσους τα παραβιάζουν.

33: ναρκωτικά

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την παράνομη χρήση ναρκωτικών ουσιών αλλά και να μη χρησιμοποιούνται στην παραγωγή και τη διακίνησή τους.

34: σεξουαλική βία και εκμετάλλευση

Είναι υποχρέωση της Πολιτείας να προστατεύει τα παιδιά από κάθε μορφή σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης, όπως ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική δραστηριότητα, η πορνεία και η πορνογραφία.

35: απαγωγή και εμπορία παιδιών

Τα κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εμποδίσουν τις απαγωγές, την πώληση και το δουλεμπόριο των παιδιών.

36: άλλες μορφές εκμετάλλευσης

Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από οποιαδήποτε άλλη μορφή εκμετάλλευσης που μπορεί να βλάπτει την ευημερία τους.

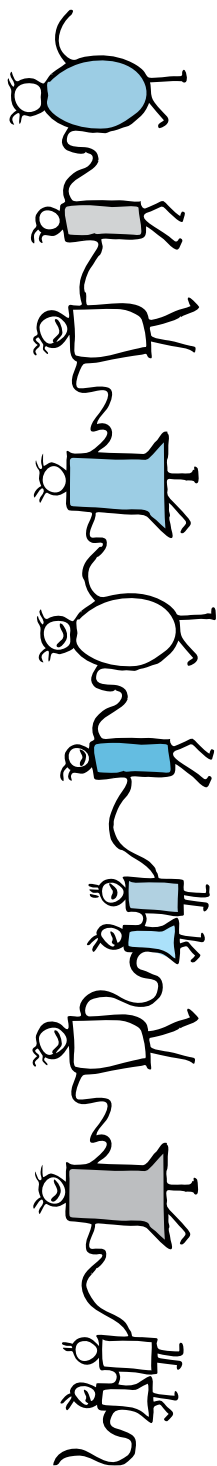
37: βασανιστήρια και στέρηση ελευθερίας

Κανένα παιδί δεν πρέπει να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική τιμωρία. Η θανατική ποινή και η ισόβια φυλάκιση απαγορεύεται να επιβάλλονται σε παιδιά. Η σύλληψη και κράτηση ανηλίκων πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να έχει την ελάχιστη δυνατή χρονική διάρκεια και να ανταποκρίνεται στην ανάγκες της ηλικίας τους.

38: ένοπλες συρράξεις

Σε περίπτωση πολέμου, τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται. Απαγορεύεται να συμμετέχουν σε εχθροπραξίες παιδιά κάτω των 15 ετών.

11. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

39: επανένταξη παιδιού-θύματος

Η Πολιτεία πρέπει να φροντίζει τα παιδιά που είναι θύματα παραμέλησης, κακομεταχείρισης, εκμετάλλευσης ή πολέμων για να ξεπερνούν τα τραύματά τους και να συμμετέχουν φυσιολογικά στην κοινωνική ζωή.

40: δικαιοσύνη ποινική μεταχείριση

Κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για μια παράνομη πράξη έχει δικαίωμα να το αντιμετωπίζουν με αξιοπρέπεια, ανθρωπισμό και σεβασμό στις ανάγκες του, να ενημερώνεται για την υπόθεσή του σε γλώσσα που καταλαβαίνει και να έχει νομική βοήθεια για να μπορεί να υπερασπίζεται τον εαυτό του.

41: ευνοϊκότερες ρυθμίσεις

Αν οι νόμοι μιας χώρας προστατεύουν καλύτερα τα δικαιώματα των παιδιών από ό,τι αυτή η Σύμβαση, τότε πρέπει να εφαρμόζονται εκείνοι.

42: γνωστοποίηση

Τα κράτη έχουν υποχρέωση να κάνουν γνωστά στους μεγάλους και στα παιδιά τις αρχές και το περιεχόμενο αυτής της Σύμβασης.

43-54: εφαρμογή και έλεγχος

Μια ειδική Επιτροπή στον ΟΗΕ παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης σε όλα τα κράτη που την έχουν υπογράψει. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να στέλνουν εκθέσεις κάθε πέντε χρόνια και η Επιτροπή, αφού τις εξετάσει, τους στέλνει παρατηρήσεις και προτάσεις της.

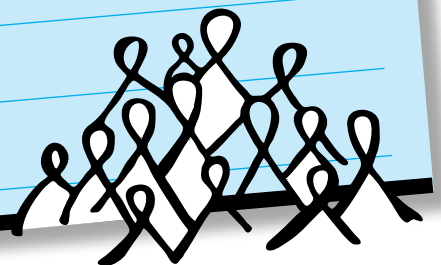
<http://www.0-18.gr/gia-megaloyis/tadikaiomata-toy-paidioy>

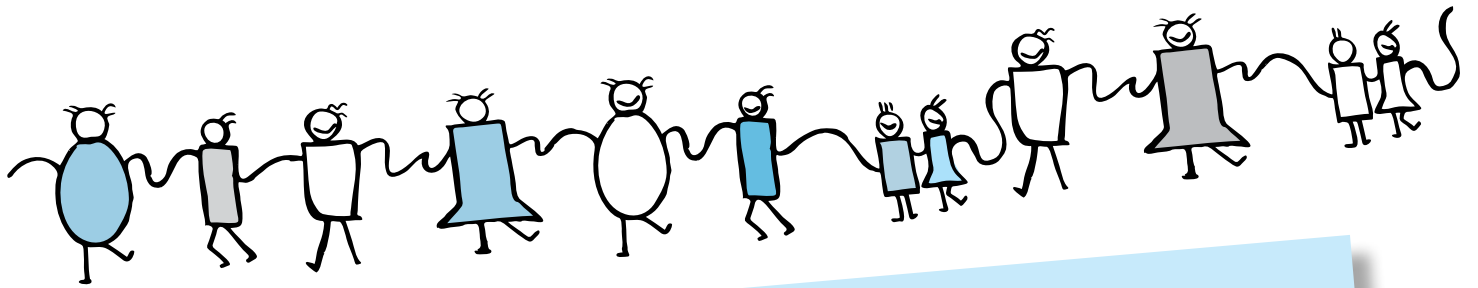
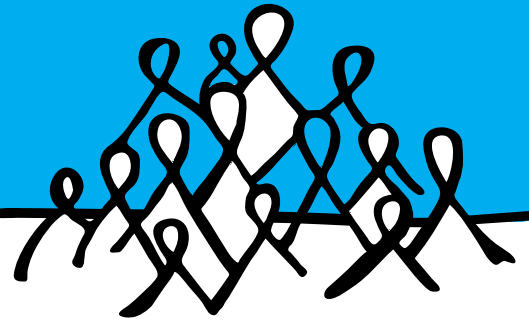
σημειώσεις

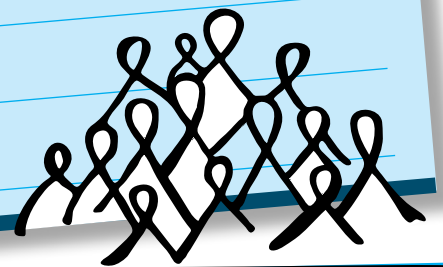

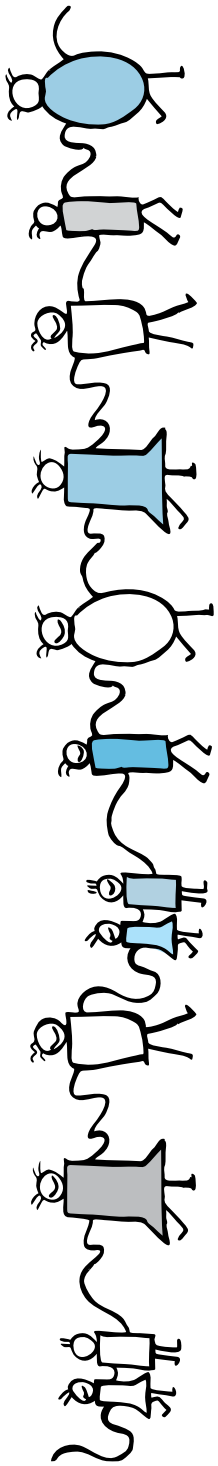
σημειώσεις

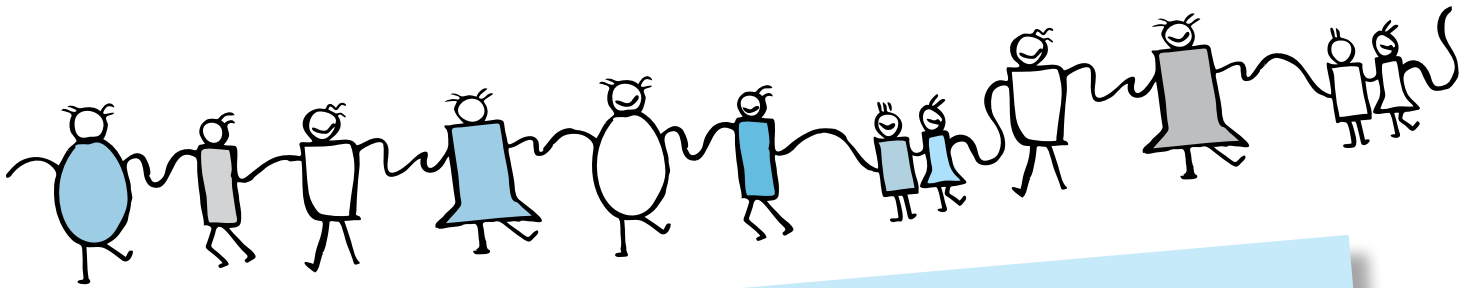
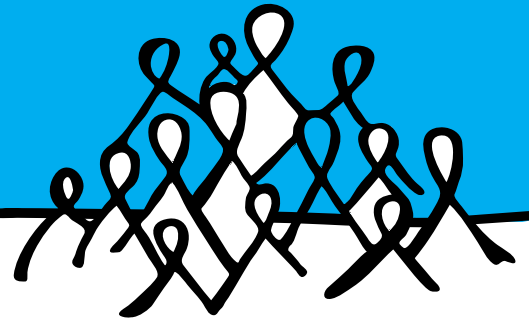
σημειώσεις

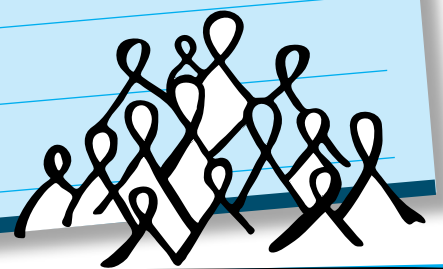

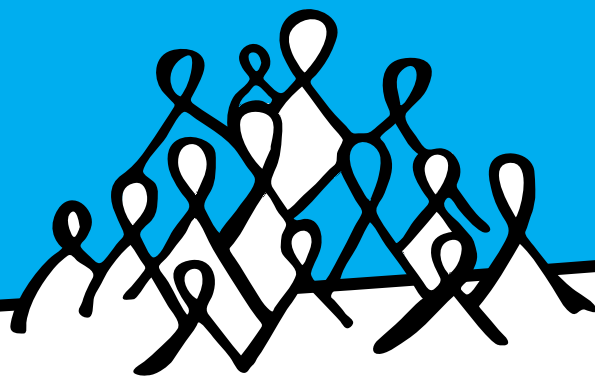
σημειώσεις _____

σημειώσεις

 ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Συνήγορος του Παιδιού

ΕΣΕ
Εθνικού
Συμβουλίου
Ελληνίδων

ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας
Περιφέρειας Αττικής
Παράρτημα Προστασίας
Παιδιού Αττικής - Η ΜΗΤΕΡΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΘΕΣΑΛΟΝΙΚΩΝ
ΕΡΑΣΙΟΜΟΡΦΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

ISBN 978-960-6762-09-3

Η εκτύπωση του Οδηγού έγινε με δαπάνη του Συνηγόρου του Πολίτη

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΕΘΝΙΚΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ